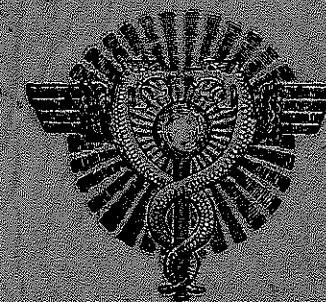

KAUPPA- KORKEAKOULU

1954—1955

HELSINGISSÄ 1955

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA

1954—1955

TOIMITTANUT

KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINGISSÄ 1955

I. Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1955.

Hallinto.

Kauppakorkeakoulun kansleri.

SUVIRANTA, BRUNO KAARLE, FT., Professori. 93; 53.

Valtuuskunta.

Puheenjohtaja: NIKLANDER, KARL ALWAR, KTT. h.c., Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50.

Varapuheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos, Kotkan kauppakamarin valitsema. 07; 50.

AHLQVIST, ARMAS, VT., Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kauppakamarin valitsema. 97; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 53.

HARIMA, SAMULI ALBERT, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 79; 50.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., KTT. h.c., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

HIRVONEN, EINO, KTK., KTT. h.c., Pääkonsuli, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

HUSA, IISAKKI HELMER, Kauppaneuvos, Kemin kauppakamarin valitsema. 94; 50.

INKEROINEN, EINAR ILMARI, KTM., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

JÄRVINEN, KYÖSTI NESTOR, FM., VTT., KTT. h.c., Professori, Keskuskauppakamarin valitsema. 69; (20) 50.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 92; 52.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM., Johtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KUOSMANEN, JUHO, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 87; 50.

KURIKKA, HEIKKI ARTTURI, Kauppaneuvos, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 87; 51.

LIPSAANEN, ERKKI AUGUST, Ekon., Toimitusjohtaja, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

LUUMI, VÄINÖ OLAVI, Ekon., Johtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 51.

MONONEN, JUSSI, Kauppaneuvos, Lahden kauppakamarin valitsema. 88; 50.

MÄLKÄÄ, AARNE, Johtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NUOTIO, NIILLO, VT., Toimitusjohtaja, Turun kauppakamarin valitsema. 96; 50.

RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

REENPÄÄ, HEIKKI, Ekon., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 96; (36) 50.

RIISLA, YRJÖ OSSIAN, Vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 89; 51.

RUUSKANEN, LAURI PIETARI, Kauppaneuvos, Tampereen kauppakamarin valitsema. 93; 50.

TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK., LaL., KTT. h. c., Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

TAMMENOKSA, JUKKA, Kauppaneuvos, Kaakkois-Suomen kauppakamarin valitsema. 06; 50.

TOIVONEN, AARNE LEONARD, Ekon., Kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 94; 50.

TUOMAS-KETTUNEN, MAGNUS ERIK, LOK., Toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 16; 54.

VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM., Johtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

VAINIO, ÉVALD, Kauppaneuvos, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 98; 53.

VARTAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Konsuli, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

WIHURI, ANTTI TAAVETTI, KTT. h. c., Merenkulkuneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 83; (38) 50.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

Hallitus.

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK., KTT. h. c., Johtaja. 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja. 11; 50.

HELENIUS, LAURI SAKARI, KTK. h. c., Dipl.ins., Vuorineuvos. 87; 50.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., KTT. h. c., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 92; 52.

KIRVES, LAURI KALERVO, KTM., Toimitusjohtaja. 14; 50.

NURMELA, ILMO OLAVI, KTM., Johtaja. 03; 54.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon., Johtaja. 05; 50.

Rehtori.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori lokakuun 18 p:stä 1952.

Vararehtori.

KAUPPI, KALLE

Professori

Vararehtori lokakuun 29 p:stä 1952.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö.

Johtokunta.

Puheenjohtaja Alwar Niklander, jäsenet herrat Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Kaarlo Hildén, Kalle Kauppi, Lauri Kirves, Olli Calonius ja Severi Saarinen.

Opettajakunta.

Varsinaiset professorit.

KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, FT., Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmatematiikka). 91; 28.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., (Kauppaoikeus). 92; 29.

RANINEN, HUUGO VALTER, KTL., LaT. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 99; 39.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., KTT. h. c., Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 93; (21) 46.

SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT. (Liikelaskentaoppi). 06; 48.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT., Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppakemia ja tavaraoppi). 04; 50.

TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT. (Kansantaloustiede). 13; 50.

VIHMA, VÄINÖ GÉZA, LaT., Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppa-oikeus). 07; 52.

VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK, KTT., KHT. (Liikelaskentaoppi). 17; 55.

Kauppa- ja liikkeenhoito-opin toinen professorinvirka on täyttämättä. Kansantaloustieteen toinen professorinvirka on täyttämättä.

Dosentit.

KAITILA, ESA HEIKKI, FT., Turun Kauppakorkeakoulun professori. (Liikelaskentaoppi). 09; 46.

HEINO, REINO RIKHARD, KTT. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 06; 52.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 53.

ALANEN, AULIS JOHANNES, FT., Yliopettaja, Helsingin yliopiston dosentti. (Taloushistoria). 06; 54.

TARKKIAINEN, TUTTU VILJO, FT., Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori. (Valtio- ja yhteiskuntaoppi). 12; 54. Virasta vapaa.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT. (Kauppaoikeus). 15; 54.

Lehtorit.

RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT., Helsingin yliopiston dosentti. (Englanninkieli). 08; 45.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FM. (Englanninkieli). 08; 48.

LOUHIJA, JARL ALBIN, FM. (Suomen- ja ruotsinkieli). 08; 48.

TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM. (Saksinkieli). 07; 49.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT. (Ranskinkieli). 17; 50.

VIRTANEN, UNTO KALERVO, KTT. (Liikelaskentaoppi). 10; 50. Virasta vapaa.

PUUKARI, ARVO LAURI JOHANNES, KTL. (Myynti- ja mainosoppi). 12; 53.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTL. (Liikkeenhoito-oppi). 19; 53.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTL. (Kansantaloustiede). 27; 54.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT. (Saksinkieli). 22; 54.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT. (Englanninkieli). 19; 55.

SEVELIUS, MARTIN, FM. (Ruotsinkieli). 13; 55.

Venäjänsiemen lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut LYYTINEN, ARVO ERKKI, Eversti evp. 91; 49.

Englanninkielen neljäs lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut BINHAM, PHILIP FRANK, MA. 24; 53.

Saksinkielen kolmas lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. 23; 53.

Espanjankielen lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VIERIKKO, ERKKI, FK. 24; (54) 55.

Vakinaiset opettajat.

KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FM. (Pikakirjoitus). 13; (36) 55.

Opettajat.

HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARINA. (Konekirjoitus). 99; 45.

GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA. (Englanninkieli). 05; 49.

PEITSO, JUKKA TAPANI, FM., MA. (Espanjan- ja portugalinkieli). 17; 51.

NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englanninkieli). 11; (49) 52.

KAIKKO, JOHANNES, FT., Vanh. lehtori. (Talousmaantiede). 93; 53.

JALOVAARA, LAURI VEIKKO, Ekon. (Suomalainen kauppakirjeenvaihto). 24; 53.

MELANDER, GUSTAV HENRIK ILMARI, LaT., Helsingin yliopiston professori. (Kauppaoikeus). 04; (45) 53.

NENONEN, AARRE VILHO, FM. (Ruotsinkieli). 17; 53.

AUTIO, AIMO AULIS, KTM. (Liikelaskentaoppi). 21; 53.

VUORINEN, ELSA MARIA, FM. (Englanninkieli). 08; 54.

SEITKARI, ARVO ARTHUR OTTO OLAVI, FT. (Valtio- ja yhteiskuntaoppi). 04; 54.

BECKER, MARGARETHA, FM., Lehtori. (Ruotsinkieli). 19; 54.

NURMINEN, LAILA, FM. (Englanninkieli). 11; 54.

HILDÉN, BROR ERIK, FM., Lehtori. (Saksinkieli). 84; (38) 54.

ANTTILA, JARMO, FK. (Ranskinkieli). 30; 54.

Assistentit.

JUTILA, JUKKA HELJO, FM. (Kauppakemia ja tavaraoppi). 23; 50.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT. (Liikelaskentaoppi). 22; 52.

- AHLSTEDT, KARL LEO, KTM. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 29; 53.
 TUOMINEN, RISTO KALEVI, KTM. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi).
 19; 53.
 MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaL. (Kauppaoikeus). 27; 54.
 VOIPIO, JAAKKO EENOK, VT. (Kauppaoikeus). 23; 54.
 GRANÖ, OLAVI JOHANNES, FM. (Talousmaantiede). 25; 54.
 PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTM. (Kansantaloustiede). 28; 54.
 MANNINEN, JOUKO JUHA, FM. (Talousmatematiikka). 28; 54.

Täysinpalvelleet, eläkkeellä olevat opettajat.

- JÄRVINEN, KYÖSTI NESTOR, FM., VTT., KTT. h. c., liiketalous-
 tieteen professori. 69; täysinpalv. 39.
 KOIVISTOINEN, JOHANNES, FM., venäjänkielen lehtori. 72; täysin-
 palv. 42.
 KEKKONEN, SAIMA, konekirjoituksen opettaja. 79; sai eläkkeen 45.
 FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englanninkielen lehtori. 84; täysinpalv.
 48.
 STIGELL, RICHARD VILHELM, FT., kauppakemian ja tavaraopin
 professori. 80; täysinpalv. 50.

Viran- ja toimenhaltijat.

Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja.

- TARPIA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Kanslerin sihteeri.

- KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTL. 19; (49) 50.

Kanslia.

- TASKINEN, ELLI MARIA, VTM., Kamreeri. 06; 50.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTINA. Kanslisti. 05; 50.
 TAMMINEN, TAIMI ELINA. Kanslisti. 25; 50.
 KAARTOTIE, ARJA AINIKKI. Kanslisti. 19; 52.

Kirjasto.

- VIRTANEN, NILO PAAVO, FM. Kirjastonhoitaja. 05; 52. Virasta
 vapaa.
 NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA. Kirjaston amanuenssi. 04; 27.

- KAINULAINEN, JOHANNES KULLERVO, FM. Kirjaston amanuenssi.
 13; 53.

- JALAVA, AILI KYLLIKKI, FM. Kirjaston amanuenssi. 10; 54.
 NEUVONEN, PIRKKO ONERVA, Kirjastoapulainen. 29; 51.

Laboratorio.

- KAINULAINEN, YRJÖ, Laboratoriomestari. 16; 53.
 MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, Laboratorioapulainen. 36; 52.

Vahtimestarit.

- NURMI, AARNE ANSHELM, Ylivahtimestari. 96; 50.
 SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, Vahtimestari. 15; 53.

II. Yleisiä tietoja.

Opiskelijain lukumäärä.

Heinäkuun viimeisenä päivänä 1954 päättyneen määräajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaisiksi haki 450 ylioppilasta, joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 285 ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajiksi 165. Koska opettajaneuvoston Ekonomiliitolta saamien tietojen mukaan tietty miesekonomien ylituotannon vaara saattaa vastaisina vuosina olla mahdollinen, päätettiin ekonomin tutkinnon suorittajiksi hyväksyä hieman pienempi määrä hakijoita kuin edellisenä vuonna eli 173. Koska toisaalta kirjeenvaihtajien toimia on toistaiseksi ollut tarjolla enemmän kuin hakijoita, hyväksyttiin tämän tutkinnon suorittajiksi suhteellisesti suuri määrä hakijoita eli yhteensä 89.

Rehtorin avajaispuheessa, joka on liitetty tähän vuosikertomukseen ja johon tässä viitataan, on valintaperiaatteita tarkemmin selvitetty ja perusteltu. Tässä yhteydessä ansaitsee maininnan, että ekonomitarpeen tutkimista varten asetettiin syksyllä 1954 komitea, jonka työhön osallistuvat maan kaikkien kauppakorkeakoulujen sekä lisäksi kauppätieteiden kandidaatti- ja ekonomijärjestöjen edustajat. Komitean mietintö valmistuu v:n 1956 alussa.

Huomioon ottaen, että hyväksytyjen uusien opiskelijain määrä syksyllä 1954 oli pienempi kuin aikaisempina vuosina, oppilaiden kokonaismäärä on hieman laskenut. Kertomusvuoden päättyessä oli varsinaisia oppilaita yhteensä 823, edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 891.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa suorittamaan on kertomusvuoden aikana ilmoittautunut yhteensä 113 henkilöä, joista ekonomieja 92, lainopillisen loppututkinnon suorittaneita 9, dipl.insinöörejä 5, metsänhoitajia 3, fil. kandidaatteja 1, valtiotieteen kandidaatteja 1, eläinlääkäreitä 1 ja yhteiskuntatiet. kandidaatteja 1. Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden päättyessä 277; edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 278.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon suoritti lukuvuoden aikana 1 kandidaatti. Huhtikuun 16 p:nä kauppat.lis. Jaakko Honko puolusti

väitöskirjaansa »Koneen edullisin pitoaika ja investointilaskelmat, taloudellinen tutkimus» ja suoritti sittemmin kauppätieteiden tohtorin arvoon oikeuttavan tutkinnon.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto.

Kauppakorkeakoulun heinäkuun 7 p:nä 1953 vahvistettujen sääntöjen mukaan vaaditaan kauppätieteiden lisensiaatin arvon saamiseksi, että kauppat.kandidaatti on saanut arvosanan »laudatur» ainakin kolmessa aineessa ja yhteensä vähintään 11 ääntä. Kokouksessaan tammi-kuun 28 p:nä 1955, jossa prof. Mikko Tammisen laatiman muistion pohjalla käsiteltiin kysymystä lisensiaatin tutkinnosta, opettajaneuvosto yksimielisesti päätyi tulokseen, että mainittu tutkinto ei enää vastaa tarkoitustaan, vaan että se olisi muutettava samantapaiseksi kuin lisensiaatin tutkinto nykyisin on useimmissa Helsingin yliopiston, Turun yliopiston ja Åbo Akademin tiedekunnissa sekä Svenska Handelshögskolanissa ja Teknillisessä Korkeakoulussa. Opettajaneuvoston käsityksen mukaan lisensiaatin tutkinto olisi muutettava siten, että siihen sisältyisivät seuraavat periaatteet:

1. Oikeus suorittaa kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto on kauppätieteiden kandidaatilla. Lisensiaatin tutkinto käsittää kaksi sellaista ainetta, joissa voidaan suorittaa laudatur-arvosana kandidaatin tutkinnossa. Näistä toinen on tutkinnon pääaine, toinen sivuaine. Pääaineena voi olla kansantaloustiede, kauppa- ja liikkeenhoito-oppi, liikelaskenta-oppi, kauppaoikeus, talousmatematiikka, talousmaantiede, kauppakemia ja tavaraoppi tai tilastotiede. Aineyhdistelmä on alistettava opettajaneuvoston hyväksyttäväksi.

2. Lisensiaatin tutkintoa varten vaaditaan pääaineessa perusteelliset tiedot ja sivuaineessa kandidaatin tutkinnon korkein arvosana vähintään hyvin tiedoin suoritettuna.

3. Pääaineessa on tutkittavan laadittava lisensiaattitutkimus, jonka tulee osoittaa kykyä tieteellisesti käsitellä tutkimusprobleemoja. Tutkimus tarkastetaan julkisesti asianomaisen aineen seminaarissa.

4. Lisensiaatin tutkinnon pääaineen kuulustelut toimitetaan sekä kirjallisesti että suullisesti. Arvosanan antaa tutkimusta ohjannut opettaja. Todistukseen merkittävää arvosanaa annettaessa ei ratkaisevana ole ensi kädessä suoritettun kurssin laajuus, vaan tutkimuksen tieteellinen arvo ja kuulusteluissa osoitettujen tietojen perusteellisuus.

5. Sivuaineessa annetaan approbatur-arvosana ilman lisäkuulustelua sille, jolla on kandidaatin tutkinnossa laudatur-arvosana vähintään hyvin tiedoin suoritettuna tässä aineessa. Sivuaineessakin voidaan asianomaisen opettajan harkinnan mukaan antaa korkeampi kuin approbatur-

arvosana, jos osoitetut tiedot, julkaistut tutkimukset tai näihin rinnastettavat ansiot antavat siihen aihetta.

6. Sillä, joka on aloittanut opintonsa liseniaatin tutkintoa varten ennen kuin järjestyssääntöjen muutos on hyväksytty, on oikeus siirtyä uudelle linjalle opettajaneuvoston päätöksen nojalla tai jatkaa entisten sääntöjen mukaisia opintojaan enintään kahden vuoden ajan.

Sitten kun opettajaneuvosto kokouksessaan maaliskuun 4 p:nä oli lopullisesti hyväksynyt liseniaatin tutkinnossa noudatettavat periaatteet, lähetettiin ehdotus järjestyssääntöjen 39—41 §§:n muuttamisesta kanslerille, joka päätöksellään maaliskuun 31 p:nä ne vahvisti.

Muita järjestyssääntöjen muutoksia.

Joulukuun 10 p:nä pitämässään kokouksessa opettajaneuvosto teki yleisarvosanaa ja tutkintojen suorittamiseksi vaadittavia vähimmäisäänimääriä koskevien säännösten muuttamisesta vuonna 1953 vahvistettujen järjestyssääntöjen mukaan ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien osalta seuraavat päätökset:

1. Yleisarvosanaa ei enää anneta kummassakaan tutkinnossa.
2. Milloin oppilas on saanut kaikissa ekonomin tutkintoon vaadittavassa kahdeksassa taikka kirjeenvaihtajan tutkintoon vaadittavassa seitsemässä aineessa arvosanan hyvin kiitettävä, lukuunottamatta enintään neljän pisteen vähennystä, merkitään hänen todistukseensa sana *e r i n o m a i s e s t i* osoittamaan suorituksen laatua. Pisteeksi luetaan tällöin se ero, joka on »hyvin kiitettävän» ja »kiitettävän» tai »hyvin tyydyttävän» ja »tyydyttävän» välillä riippumatta siitä, esiintyykö tämä ero pitkän vai lyhyen oppijakson arvosanoissa.

3. Ekonomin tutkinnossa vaadittavassa kahdeksassa aineessa äänimäärän tulee yhteensä olla vähintään 15, kirjeenvaihtajan tutkinnossa vaadittavassa kuudessa aineessa, joihin ei lueta konekirjoitusta, äänimäärän vähintään 13, kuitenkin niin, että ainakin kahdessa pitkän oppijakson aineessa tulee olla vähintään arvosana tyydyttävä (3 ääntä).

Opettajaneuvoston päätöksen aiheuttamat järjestyssääntöjen muutokset kansleri päätöksellään helmikuun 2 p:nä vahvisti.

Kanslerin ja rehtorin virat.

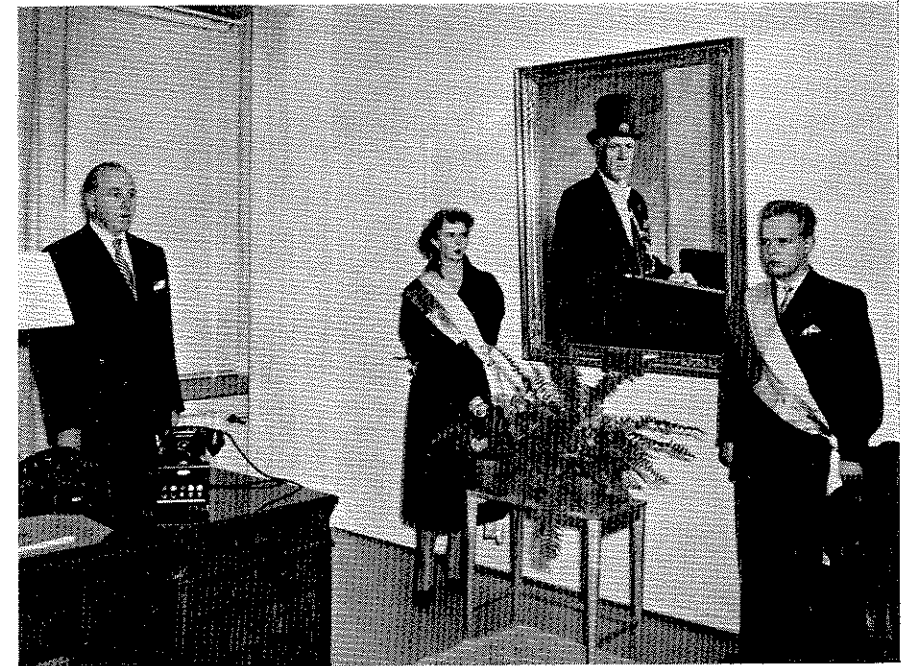
Kansleri *Bruno Suviranta*, joka lukuvuoden 1953—54 oli luento- ja tutkimusmatkalla Yhdysvalloissa, ryhtyi virkaansa hoitamaan heinäkuun 1 p:nä 1954.

Rehtorina on toiminut prof. *Kaarlo Hildén*, vararehtorina prof. *Kalle Kauppi*. Ulkomaanmatkan takia rehtori oli virasta vapaa maaliskuun 28 p:stä toukokuun 2 p:ään, jona aikana vararehtori hoiti rehtorin tehtävät.

Korkeakoulun hallinto.

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Syyskokouksessaan marraskuun 22 p:nä valtuuskunta käsitteli ja hyväksyi talousarvion vuodeksi 1955 sekä valitsi hallituksen jäseniksi tammikuun 1 p:nä 1955 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi erovuorossa olevat jäsenet toimitusjohtaja *Olli Caloniuksen*, johtaja *Ilmo Nurmelan*

Kansleri Louhivuoren muotokuvan paljastustilaisuus.

ja johtaja *Severi Saarisen*. Virallisten asiain jälkeen rehtori teki selkoa valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen sattuneista virkanimityksistä ym. huomattavista tapahtumista korkeakoulun piirissä.

Valtuuskunnan syyskokouksen yhteydessä paljastettiin korkeakoulun kanslerinvirastossa edesmenneen kansleri *O. W. Louhivuoren* muotokuva. Tilaisuudessa oli saapuvilla valtuuskunnan ohella korkeakoulun hallituksen ja opettajiston, kauppatieteiden kandidaattiyhdistyksen, ekonomiliiton ja korkeakoulun ylioppilaskunnan edustajia sekä kansleri Louhivuoren omaisia. Paljastuspuheen piti korkeakoulun nykyinen kansleri, professori *Bruno Suviranta*, joka luonnehti vainajan voimakasta persoonallisuutta ja hänen tuloksellista toimintaansa akateemisena

opettajana, yhteiskunnallisena toimihenkilönä ja itsenäisyysenaatin jäsenenä. Lopuksi kansleri Suviranta kiitti taiteilija *Tauno Miesmaata* erittäin onnistuneesta muutokuvasta. Puheen jälkeen Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan kvartetti lauloi Klemetin »Oi kallis Suomea». Omaisten puolesta esitti korkeakoululle kiitokset kansleri Louhivuoren veli, rovasti *Verner Louhivuori*. Tilaisuus päättyi kahvitarjoiluun korkeakoulun opettajainhuoneessa.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 24 p:nä valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1955 uudelleen kauppaneuvos *Abwar Niklanderin* ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vuorineuvos *J. W. Waldenin*. Hallituksen vuosikertomus ja tilit hyväksyttiin ja hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus. Vuoden 1955 tilejä tarkastamaan valittiin entiset tilintarkastajat: professori *Martti Saario*, KTM, johtaja KHT *Tyko Vanhala* sekä KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka tehtävänä on toimia myös numerotarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin entiset, nimittäin KTM, johtaja *Aulis Kauppinen* ja ekonomi, kauppaneuvos *Arvi Raikkala*. Virallisten asiain jälkeen rehtori antoi samanlaisen selonteon kuin syyskokouksen yhteydessä.

Kertomusvuoden aikana ei valtuuskunnan kokoonpanossa ole tapahtunut henkilövaihdoksia, sillä asianomaiset järjestöt ovat valinneet uudelleen tammikuun 1 p:nä 1955 erovuoroon joutuneet herrat *Einar Inkeröisen*, *Aulis Kauppinen*, *H. A. Kurikan*, *Olavi Luumin*, *Abwar Niklanderin*, *Niilo Nuotton*, *Yrjö O. Riislan*, *Aarne Toivosen*, *E. Tuomas-Kettusen*, *J. W. Waldenin* ja *Artturi Virtasen* valtuuskunnan jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1955—1957.

Toukokuun 8 p:nä vaipui kuolon uneen valtuuskunnan jäsen, kauppaneuvos *Oskari Huttunen* lähes 90-vuotiaana. Hänessä korkeakoulu menetti erään vanhimmista ja uskollisimmista ystävästään. V:sta 1938 hän toimi korkeakoulun hallituksen jäsenenä ja siirtyi hallinnon uudelleen järjestelyn yhteydessä valtuuskunnan jäseneksi. Viimeiseen asti hän hartaasti ja myötämieleisesti seurasi korkeakoulun toimintaa. Miehuusvuosiinaan kauppaneuvos Huttunen otti innokkaasti osaa moniin liike-elämän edistämistä tarkoittaviin pyrintöihin, ensin Kuopiossa ja sittemmin, v:sta 1908, Helsingissä. Hän teki laajoja opinto- ja liikematkoja lähes kaikkiin Euroopan maihin, nimenomaan ennen ensimmäistä maailmansotaa. Kauniisti ja jalosti hän edusti vanhan kauppiaspolven perinteitä. Kauppakorkeakoulu säilyttää hänen elämäntyönsä kiitollisessa muistissa.

Hallitus on lukuvuoden aikana kokoontunut 6 kertaa. Perussääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt nimenomaan korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan tammikuun 27 p:nä hallitus valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1955 edelleen KTT

Eino Hirvoosen ja varapuheenjohtajakseen samoin edelleen pääjohtaja *Matti Virkkusen*.

Opettajaneuvosto on lukukausien aikana kokoontunut joka perjantai. Lisäksi on pidetty muutamia ylimääräisiä kokouksia, mm. kesäloman aikana uusien oppilaiden valitsemista varten.

Virat ja toimet.

Niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, hakivat avointa liikelaskentaopin professorinvirkaa dosentti KTT *Henrik Virkkunen* ja lehtori KTT *Unto Virtanen*. Molemmat hakijat pyysivät vuoden lisäajan pätevyytensä täydentämistä varten. Opettajaneuvosto myönsi heille heidän anomansa pätevyytensäajan, joka päättyi lokakuun 5 p:nä 1954. Ennen pätevyytensäajan päättymistä tri *Virtanen* peruutti hakemuksensa. Hakija *Virkkusen* pätevyydestä opettajaneuvosto päätti pyytää lausunnon Åbo Akademin kauppakorkeakoulun liikelaskentaopin professorilta *Axel Grandellilta* ja prof. *Martti Saariolta*. Sitten kun hakija oli maaliskuun 2 p:nä pitänyt näyteluennon ja asiantuntijain puoltavat lausunnot oli esitetty, opettajaneuvosto kokouksessaan maaliskuun 3 p:nä julisti hänet kelpoiseksi ja asetti hänet ehdolle liikelaskentaopin professorinvirkaan. Huhtikuun 15 p:nä tekemällään päätöksellä kansleri nimitti dosentti *Henrik Virkkusen* liikelaskentaopin professoriksi.

Avoimna olevaa kauppa- ja liikkeenhoito-opin professorinvirkaa olivat määrääjän kuluessa hakeneet kauppa- ja liikkeenhoito-opin dosentti KTT *Reino R. Heino*, Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professori FT *Esa Kartila* ja KTT, LaK *Jorma Pasanen*. Kaikki hakijat pyysivät pätevyytensä täydentämistä varten vuoden lisäajan, joka heille myönnettiin ja joka päättyi lokakuun 5 p:nä 1954. Kokouksessaan lokakuun 10 p:nä opettajaneuvosto valitsi asiantuntijoiksi Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalouden professorin *Eino M. Niinin*, toimitusjohtaja FT *C.-E. Olinin* ja Göteborgin kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professorin *Ulf af Trolle*, joista professorit *Niini* ja *af Trolle* suostuivat ottamaan tehtävän vastaan. Tri *Olinin* kieltäytyttyä muiden kiireellisten töiden takia, opettajaneuvosto päätti pyytää lisäasiantuntijoiksi Helsingin yliopiston metsätalouden liiketieteen professorin *Valter Keltikankaan* ja saman yliopiston työoikeuden professorin *Arvo Sipilän*, joista prof. *Keltikangas* antoi myöntävän vastauksen. Asiantuntijain lausunnot avattiin opettajaneuvoston kokouksessa maaliskuun 25 p:nä, jolloin osoittautui, että prof. *af Trolle* oli julistanut kaikki hakijat epäpäteviksi, kun sitävastoin professorit *Keltikangas* ja *Niini* katsoivat hakijat *Kaitilan* ja *Heinon* kelpoisiksi tässä mainitussa järjestyksessä.

Sen jälkeen kun hakijat olivat toukokuun 5 p:nä pitäneet näyteluentonsa opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 18 p:nä teki virkaehdotuksensa. Opettajaneuvosto katsoi yksimielisesti hakijat Heinon ja Pasasen epäpäteviksi heidän hakemaansa virkaan sekä äänestyksen jälkeen viidellä äänellä neljää vastaan, ettei myöskään prof. Kaitila ollut esittänyt tarpeeksi ansioita voidakseen tulla päteväksi julistetuksi.

Kansantaloustieteen toisen professorinviran molemmat hakijat, KTL *Fedi Vaivio* ja FM *Jaakko Railo*, peruuttivat hakemuksensa ennen pätevyymisajan päättymistä lokakuun 5 p:nä 1954. Opettajaneuvoston tekemän ehdotuksen mukaisesti kansleri lokakuun 29 p:nä päätti, että mainitun viran täyttäminen jätetään vastaiseksi.

Katsoen englanninkielen opiskelijain suureen ja yhä lisääntyvään lukumäärään opettajaneuvosto syksyllä 1954 teki ehdotuksen neljännen englanninkielen lehtorinviran perustamisesta korkeakouluun. Sitten kun siihen oli saatu asianmukainen suostumus, virka julistettiin lokakuun 10 p:nä haettavaksi. Samalla opettajaneuvosto määräsi virkaa hoitamaan, kunnes se täytetään, korkeakoulun ylimääräisen englanninkielen opettajan FT *Erik Erämetsän*. Marraskuun 8 p:nä päättyneen määräajan kuluessa virkaa hakivat FT *Erik Erämetsä*, FT *Auvo Kurvinen* ja FK *Laina Laitinen*. Asiantuntijoiksi opettajaneuvosto päätti pyytää professorit *Y. M. Biesen* ja *Ole Reuterin*, jotka molemmat suostuivat ottamaan tehtävän vastaan. Sitten kun hakijat olivat tammikuun 11 p:nä pitäneet säädetyt opetusnäytteet ja asiantuntijain lausunnot oli helmikuun 25 p:nä esitetty, opettajaneuvosto kokouksessaan maaliskuun 11 p:nä teki virkaehdotuksensa. Kaikki hakijat julistettiin yksimielisesti kelpoisiksi ja ensimmäiselle ehdokassijalle asetettiin FT *Erik Erämetsä*, toiselle FT *Auvo Kurvinen* ja kolmannelle FK *Laina Laitinen*. Päätöksellään huhtikuun 15 p:nä kansleri nimitti englanninkielen lehtoriksi FT *Erik Erämetsän*.

Syystä, että espanjankieli on tullut yhä tärkeämmäksi sivistyskieleksi, jota korkeakoulussa yleisesti opiskellaan, opettajaneuvosto marraskuun 11 p:nä päätti esittää kanslerille, että korkeakouluun perustettaisiin vakinainen espanjankielen lehtorinvirka. Sen jälkeen kun kansleri päätöksellään marraskuun 25 p:nä oli antanut suostumuksensa, opettajaneuvosto julisti viran haettavaksi joulukuun 27 p:nä mennessä sekä määräsi samalla korkeakoulun espanjankielen ylimääräisen opettajan FK *Erkki Vierikon* hoitamaan virkaa kunnes se täytetään. Määräajan kuluessa virkaa hakivat nuor. lehtori FM *Rafaël Grönroos*, profesor mercantil *Pedro Calvo López*, FM, MA *Jukka Peitso*, FM *Penkki Salminen*, FK *Erkki Vierikko* ja FM *Olli Viljanti*. Koska eräs hakijoista oli pyytänyt pätevyymisaikaa kahdeksan kuukautta, opettajaneuvosto myönsi kaikille hakijoille lisäaikaa elokuun 31 p:nä 1955 saakka.

Kotimaiset kielet ovat tähän saakka olleet saman lehtorin hoidettavina. Koska ruotsinkieli on saanut yhä suuremman merkityksen opetusohjelmassa osaksi oppilasmäärän lisääntymisen johdosta, osaksi syystä, että se sisältyy pakollisena aineena kirjeenvaihtajan tutkintoon, opettajaneuvosto marraskuun 11 p:nä päätti esittää kanslerille, että korkeakouluun perustettaisiin erityinen ruotsinkielen lehtorinvirka. Sen jälkeen kun kansleri marraskuun 25 p:nä oli antanut tähän suostumuksensa, julistettiin virka haettavaksi joulukuun 27 p:nä päättyvän hakuajan kuluessa. Hakijoiksi ilmoittautuivat vanh. lehtorit FM *Martta Homi*, FM *Hilkka Kivimaa*, FM *Martin Sevelius*, FM *Alina Teppo* ja FM *Greta Ukkonen* sekä FK, dipl. ekon. *G. V. Söderström*. FM *Ukkonen* peruutti myöhemmin hakemuksensa. Asiantuntijoiksi päätettiin pyytää Helsingin yliopiston pohjoismaisen filologian professori *Olav Ahlbäck* ja Ruotsalaisen normaalilyseon ruotsinkielen yliopettaja *Ivar Westman*, jotka myös suostuivat ottamaan tehtävän vastaan. Sitten kun hakijat olivat pitäneet opetusnäytteensä ja asiantuntijain lausunnot oli esitetty, opettajaneuvosto kokouksessaan maaliskuun 3 p:nä teki virkaehdotuksensa. Asiantuntijain lausuntoihin yhtyen opettajaneuvosto katsoi hakijat *Homin*, *Kivimaan*, *Seveliuksen* ja *Tepon* kelpoisiksi heidän hakemaansa virkaan sekä asetti ensimmäiselle ehdokassijalle hakija *Seveliuksen*, toiselle hakija *Homin* ja kolmannelle hakija *Tepon*. Päätöksellään huhtikuun 29 p:nä kansleri nimitti vanh. lehtorin FM *Martin Seveliuksen* kesäkuun 1 p:nä 1955 lukien ruotsinkielen lehtorinvirkaan.

Syystä, että pikakirjoitus sisältyessään pakollisena aineena uuteen kirjeenvaihtajan tutkintoon on saanut entistä suuremman merkityksen opetusohjelmassa, opettajaneuvosto kokouksessaan lokakuun 22 p:nä päätti esittää kanslerille, että korkeakouluun perustettaisiin vakinainen pikakirjoituksen opettajanvirka, jonka kelpoisuusehdot vahvistettaisiin seuraaviksi: akateeminen loppututkinto, suomalaisen ja ruotsalaisen pikakirjoituksen teoreettinen tuntemus ja käytännöllinen hallitseminen, etevä opetustaito ja oppiaineen edellyttämä liike-elämän tuntemus. Sitten kun kansleri oli ehdotuksen hyväksynyt, virka julistettiin haettavaksi viimeistään tammikuun 17 p:nä 1955. Määräajan kuluessa sitä hakivat FM *Outeri Kallioniemi*, osastosihteeri *Joel Matinsalo* ja FK *Anna-Liisa Penttilä*, joista hra *Matinsalo* myöhemmin peruutti hakemuksensa. Asiantuntijoiksi antamaan lausunnot hakijoiden kelpoisuudesta päätettiin pyytää Suomen Pankin pääjohtaja, suurlähettiläs *Sakari Tuomioja* ja Svenska Handelshögskolan'in pikakirjoituksen lehtori *T. F. Fabritius*, jotka myös suostuivat ottamaan tehtävän vastaan. Sitten kun hakijat olivat helmikuun 11 p:nä pitäneet säädetyt opetusnäytteet ja asiantuntijain lausunnot oli esitetty, opettajaneuvosto saman kuun 25 p:nä suoritti ehdollepanon. Yhtyen asiantuntijain lau-

suntoihin opettajaneuvosto julisti kummatkin hakijat kelpoisiksi heidän hakemaansa virkaan ja asetti ensimmäiselle ehdokassijalle FM Kallioniemen ja toiselle sijalle FK Penttilän. Päätöksellään huhtikuun 15 p:nä kansleri nimitti pikakirjoituksen vakinaiseen opettajanvirkaan FM *Solmu Outeri Kallioniemen*.

Liikelaskentaopin lehtori KTT *Unto Virtanen* on koko lukuvuoden nauttinut virkavapautta toimiessaan Turun Kauppakorkeakoulun vt. professorina ja rehtorina ja saanut jatkettua virkavapautta elokuun 31 p:ään 1956. Hänen sijaisenaan on opettajaneuvoston määräyksen nojalla toiminut KTM *Aimo Autio*.

Dosentti *Reino R. Heino* on tieteellisten töiden vuoksi ollut vapautettu luennoimisvelvollisuudesta kevätlukukauden 1955. Dosentti *Tuttu Tarkiaiselle*, joka on valittu Yhteiskunnallisen Korkeakoulun rehtoriksi, kansleri on myöntänyt vapautuksen luennoimisvelvollisuudesta kalenterivuodeksi 1955. Huolehtimaan valtio- ja yhteiskuntaopin opetuksesta opettajaneuvosto on sanotuksi ajaksi määrännyt FT *Olavi Seitkarin*.

Kertomusvuoden aikana ovat opettajaneuvoston määräysten nojalla ylimääräistä opetusta antaneet ruotsinkielisessä kirjeenvaihdossa lehtori *Margaretha Becker*, lehtori *Martin Sevelius* ja FM *A. V. Nenonen*, suomenkielisessä kirjeenvaihdossa ekonomi *Lauri Jalovaara*, englanninkielisessä FM *Sirkka-Liisa Norko-Turja* ja FM *Laila Nurminen*, ranskan- kielisessä FK *Erkki Vierikko* ja FK *Jarmo Anttila*, saksankielisessä lehtori *B. E. Hildén*. Prof. *Ilmari Melander* on johtanut yhden ryhmän kauppa- oikeudellisia seminaariharjoituksia.

Entiseen tapaan Italian Kulttuuri-instituutti on korkeakoulun oppilaille järjestänyt italiankielen alkeiskurssit. Opettajana syyskuusta joulukuun saakka oli FT *Lauri Huovinen*, tammikuusta huhtikuun loppuun (jolloin kurssit päättyivät) filologian ylioppilas *Anna-Maija Huttunen*. Opetusta annettiin yhtenä iltana viikossa, 1½ tuntia. Osanottajia on ollut keskimäärin 25.

Antamaan ylimääräistä saksankielen opetusta lukuvuonna 1955—56 opettajaneuvosto on määrännyt lehtori *B. E. Hildénin* ja lehtori *Hilkka Kivimaan*.

Kertomusvuoden aikana on kauppa- ja liikkeenhoito-opin assistentiksi huhtikuun 1 p:nä alkavaksi ja joulukuun 31 p:nä 1957 päättyväksi ajaksi nimitetty KTM *Martti Airamo*, kansantaloustieteen assistentiksi syyskuun 1 p:nä 1955 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi KTM *Jaakko Lassila* sekä kauppa- ja liikkeenhoito-opin ynnä taloushistorian assistentiksi syyskuun 1 p:nä 1955 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi ekon., MBA *Meeri Saarsalmi*. Pyynnöstä rehtori on myöntänyt eron kauppa- ja liikkeenhoito-opin assistenttitoimesta KTM *Eila Rinteelle* huhtikuun 1

p:stä 1955 alkaen ja määrännyt hänen tointaansa toistaiseksi hoitamaan ekonomi *Martti Särkisillan*.

Kirjastonhoitaja FM *N. P. Virtanen* on nauttinut sairauslomaa syyskuun 6 p:stä 1954 alkaen. Hänen sijaisenaan on toiminut kirjaston amanuenssi *Lempi Nurkkala*.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille.

Nuoria tieteenharjoittajia varten Kauppakorkeakoululle osoitettiin v:ksi 1955 viisi apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti myönsi apurahat KTL *Jaakko Hongolle*, KTK *Leo Ahlstedtille*, KTK *Jouko Paakkaselle*, KTK *Risto Tuomiselle* ja KTK *Kai Palmgrenille*.

Opetusministeriön Kauppakorkeakoululle v:ksi 1955 varaama 80,000 mk:n suuruinen tutkimusstipendi, joka on tarkoitettu liseniaatin- tai tohtorin tutkintoa varten opiskeleville, on annettu KTL *Lauri Kailalle*.

Valtion opintolainarahasto.

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on korkeakoulua edelleen edustanut prof. *Pekka Heinänen*, varamiehenään prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainalautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina edelleen olleet prof. *Huugo Raninen* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään lehtori *Irma Rantavaara*, ja prof. *Pekka Heinänen*, henkilökohtaisena varamiehenään prof. *Väinö Vihma*. Oppilaskunnan edustajana on ollut yliopp. *Pekka Korpinen* varamiehenään yliopp. *Paavo Salminen*. Lautakunnan sihteerinä on edelleen toiminut kirjastonamanuenssi *Lempi Nurkkala*.

Korkeakoulujen välinen yhteistoiminta.

Amerikan Fulbright-stipendiohjelman puitteissa Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan saivat yhteisesti koko lukuvuodeksi 1954—55 luennoitsijaksi North Carolinan valtionyliopiston talousmaantieteen professorin *Samuel T. Emoryn*. Prof. Emory luennoi syyslukukaudella 1954 kauppat. kandidaatin tutkintoa varten opiskeleville Pohjois-Amerikan maantiedettä ja kevätlukukaudella 1955 III vuosikurssin oppilaille Latinalaisen Amerikan maantiedettä.

Kauppakorkeakoulun kutsumana Kielin yliopiston liiketaloustieteen professori *Erich Schneider* piti suuressa luentosalissa kolme luentoa loka-

kuun 11—13 p:nä 1954. Kahdessa ensimmäisessä luennossaan prof. Schneider käsitteli aihetta »Kontroverser Fragen der Theorie der Unternehmung», kolmannessa aihetta »Neuere Fragen der Wirtschaftstheorie». Tilaisuuksiin oli kutsuttu myös Svenska Handelshögskolan'in opettajat ja oppilaat sekä ulkopuoliset asianharrastajat. Esitelmät keräsivät hyvin runsaasti kuulijoita.

Svenska Handelshögskolan'issa piti Tukholman kauppakorkeakoulun dosentti KTT T. Paulsson Frenckner marraskuun 11 p:nä esitelmän aiheesta »Fördela eller inte fördela kostnader?», johon tilaisuuteen Kauppakorkeakoulun opettajat ja oppilaat olivat saaneet kutsun.

United States Educational Foundation in Finland'in toimesta Kauppakorkeakoulu sai huhtikuussa vastaanottaa vierailevana luennoitsijana Bergenissä toimivan Fulbright-stipendiaatin prof. Edna Douglasin. Prof. Douglas piti huhtikuun 14 ja 21 p:n välisenä aikana 6 luentoa aiheesta »Some Recent Trends in American Marketing». Luentoja kuulemaan oli kutsuttu myös korkeakoulun ulkopuolella olevat asianharrastajat, jotka runsaslukuisesti olivat noudattaneet kutsua.

Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan järjestivät yhteisesti toukokuun 10 ja 11 p:nä yhteiskuntatieteellisen keskustelukurssin, jonka johtajana toimi Tukholman kauppakorkeakoulun dosentti Gunnar Westerlund. Kurssi oli otsikoitu »Att planera socialvetenskapliga forskningsobjekt» ja sen puitteissa osanottajat vaihtoivat ajatuksia ajankohtaisista tutkimusmenetelmistä ja tutkimustulosten sovellutuksissa saaduista kokemuksista.

Promootio.

Kauppätieteiden kandidaattiyhdistyksen keväällä 1954 anottua, että promootio toimeenpantaisiin seuraavana vuonna, opettajaneuvosto päätti järjestää juhlalliset maisterin- ja tohtorinvihkiäiset lauantaina toukokuun 21 p:nä 1955. Promoottoriksi opettajaneuvosto valitsi prof. Kalle Kaupin, juhlamenojen ohjaajaksi lehtori FT Kaj B. Lindgrenin ja yliairueksi lehtori FT Erik Erämetsän.

Juhlää kunnioitti Tasavallan presidentti läsnäolollaan. Saapuvilla olivat edelleen opetusministeri Kerttu Saalasti, oikeusministeri Weio Henriksson, useat muut valtiohallinnon ja hallinnon sekä yliopistojen ja korkeakoulujen, talous- ja sivistyselämän arvovaltaiset edustajat.

Juhlallisuudet alkoivat klo 12.15, jolloin edellisessä promootiossa kauppätieteiden kunniatohtoriksi vihitty Tasavallan presidentti adjutantteineen ja juhlamenojen ohjaajan saattamana saapui saliin. Hänen asetuttuaan paikoilleen vaihtui Porilaisten marssi Melartinin Juhlamarssiksi, jonka soidessa saliin astuivat kulkueena promovoitavien maisterien

valkopukuiset naiset; kulkueen etunenässä kulki yliairut, jota välittömästi seurasivat entisten promootioiden Mercurius-neidot sekä tämänkertainen Mercurius-neito Marja Ranninen. Tämän jälkeen saapui kulkueena opettajakunta kanslerin ja rehtorin johtamana. Lopuksi saliin saapui Juhlamarssin sävelten yhä kaikuessa promovendien kulkue, jota johti promoottori; häntä seurasivat parijonossa ensin vihittävät maisterit, sitten tohtorit ja lopuksi kunniatohtorit.

Kulkueisiin osallistuneiden asetuttua paikoilleen Helsingin Kaupunginorkesteri, jota johti prof. Tauno Hannikainen, soitti kunniatohtoriksi vihittävän kauppaneuvos Awar Niklanderin säveltämän juhlallisen promootiokantaatin »Caduceus, sinfonia F-duuri»; kertojana esiintyi taiteilija Helena Futtari.

Kantaatin jälkeen puhujakorokkeelle astui KTK Jouko Paakkanen, joka piti promootioesitelmän aiheenaan »Taloudellisen kasvun tutkimuksen merkitys».

Kaupunginorkesterin soitettua Sibeliuksen Kevätlaulun alkoivat varsinaiset vihkiäiset. Promoottorin astuttua kateederiin, hänen oikealle puolelleen lavalle asetui Mercurius-neito pöydän ääreen, jossa olivat kandidaateille annettavat öljypuun lehdet, hänen vasemmalle puolelleen vihittävien kandidaattien juhlapukuinen joukko.

Promoottorin puhe oli sisällöltään seuraava:

Herra Tasavallan presidentti, ministerit ja muut valtiohallinnon korkeat edustajat, yliopistojen ja korkeakoulujen kanslerit, rehtorit ja muut oppineet edustajat, Kauppakorkeakoulun herra kansleri, professorit ja muut läsnäolijat, promovendit, hyvät naiset ja herrat.

Kauppakorkeakoulun nyt viettäessä kolmatta promootiotaan iloitsimme siitä, että Te, herra tasavallan presidentti, joka olette valtion päämiehenä ollut jo kumpaisessakin edellisessä promootiossamme ja viime kerralla ottanut vastaan kauppätieteiden kunniatohtorin arvon, kunnioitatte läsnäolollanne tätä tilaisuutta. Valtiohallinnon korkeiden edustajain mukanaolossa näemme ilmauksen ymmärtämyksestä ja arvonnosta tieteellistä opetus- ja tutkimustyötä kohtaan. Helsingin vanhan kantayliopiston ja muiden yliopistojen ja korkeakoulujen oppineiden edustajien osallistuminen korostaa arvovaltaisesti tämän tieteelle, nuoruudelle ja keväälle omistetun juhlan akateemista luonnetta. Kaikki kutsuvieraamme tuovat tilaisuuteen juhlavuutta.

Tätä promootiota vietämme viisi vuotta sen jälkeen, kun korkeakoulun uusi rakennus, johon opinahjomme silloin oli juuri saatu siirrettyksi, vihittiin arvoansa vastaavalla tavalla, ja kun samassa yhteydessä pidettiin juhlalliset maisterin- ja tohtorinvihkiäiset. Tuon korkeakoulumme historiaan piirtyneen suuren kohokohdan jälkeen on tässä laitoksessa työskentelevien vaativana velvoituksena käyttää uusien, liike maailman suurin uhrauksin korkeakoululle valmistettujen suojien tarjoamia mahdollisuuksia entistä tehokkaampiin suorituksiin ja yhä kohoaviin tuloksiin. Jokapäiväinen aherrus, jota korkeakoulun entisestään paljon suurentunut oppilasjoukko ja lukumäärältään kasvanut opettajisto suorittavat, on luonteeltaan hiljaisesti vaikuttavaa uuras tamista, jonka tulokset eivät tule näkyviin yhtäkkiä. Ne opiskelijain saavutukset,

Juhlayleisöä korkeakoulun promootiossa. Eturivissä oikealta lukien oikeusministeri ja rva Henriksson, opetusministeri Saalasti, kansleri, Tasavallan presidentti, rehtori, promoottori, Mercurius-neito, vihittävät kunniatohtorit, aikaisempien promoottioiden Mercurius-neidot.

joita tänään palkitaan perinnäisin akateemisin muodoin, ovat peräisin osaksi vanhoissa suojissa, osaksi uusien edellytysten puitteissa suoritetusta työstä.

Vietämme juhlaamme aikana, jolloin monien, niin taloudellisessa suhteessa kuin muutoin raskaiden, kansamme kannettavaksi ajoittain ylivoimaisilta näyttäneitä taakkoja sälyttäneiden vuosien jälkeen paremmat edellytykset ovat avautuneet talouselämämme kehitykselle. Sekä kuluneiden vuosien vaiheista että nykyhetken ilmiöistä on voitu selvästi havaita kuinka kiinteästi meillä tarvitaan taloudellisten asioiden perusteellista tutkimista ja tuntemusta niin myös taitoa ja moraalista rohkeutta oikean tiedon soveltamiseen käytännössä. Tosin yleinen harrastus taloudellisiin kysymyksiin ja niitä koskeva tietokin kansalaisten keskuudessa ovat viime vuosikymmenenä käsitäkseni edistyneet. Jopa eräissä kielteisinä pidettävissä ilmiöissäkin kuvastuu ehkä tästä edistymisestä selitettävissä olevia reaktioita. Tiedon syventyessä ne toivottavasti tulevat suuntautumaan oikeisiin uomiinsa. Kasvavan tiedon ja valistuneen tahdon varassa voi odottaa tulevaisuuden näköalojen muodostuvan nykyistä edullisemmiksi.

Yliopisto- ja korkeakoululaitoksen viime vuosikymmeninä tapahtunut laajeneminen on saattanut julkiseen keskusteluun kysymyksen eri yliopistojen ja korkeakoulujen tehtävistä katsottuna koko kulttuurielämämme kehityksen ja tarpeiden taustaa

Kunniatohtorit Niklander ja Wihuri poistuvat korkeakoulusta promootioin jälkeen.

vasten. Tämä keskustelu on koskenut myöskin sitä, minkälaisessa asemassa ja millaisen järjestysmuodon puitteissa kukin korkeakoulu voi parhaiten täyttää niitä tieteellisiä opetus- ja tutkimustehtäviä, jotka sille kuuluvat.

Kauppakorkeakoulun asemalle ja tehtävälle luonteenomaista on, että se on niin sanoakseni elämän itsensä luoma, syntynyt eikä tehty. Käytännöllisen liike-elämän piirissä todettiin korkeamman koulutuksen saaneen työvoiman tarvetta. Tämän johdosta perustettiin suomalaisten liike-elämän johtomiesten toimesta aivan viime vuosisadan lopulla Suomen liikemiesten kauppaopisto. Siellä opiskelevien ylioppilaiden opetusta silmälläpitäen heistä muodostettiin erityiset ylioppilasluokat. Näiden pohjalla irroitettiin sitten Kauppakorkeakoulu itsenäiseksi, opiston jäädessä hoitamaan edelleen sille kuuluvaa opetustyötä. Kun tämä korkeakoulun perustaminen 44 vuotta takaperin tapahtui, sanelivat tuloksen käytännöllisen koulutustarpeen näkökohdat. Yhä kehittyvä talouselämä kaipasi pitemmälle koulutettua työvoimaa tärkeämmille toimipaikoille. Tämä ja kaukonäköisten johtomiesten suunnitelmallinen toiminta vei sitten siihen, että kun aluksi oli valmistettu ainoastaan ekonomeja, perustettiin 1920-luvun alussa kauppatieteiden kandidaatintutkinto ja sitten 1930-luvun vaihteessa tohtorinarvoon oikeuttava tutkinto. Oli selvinnyt yhä ilmeisemmäksi, että uuden aikaisen talouselämän johdossa esiintyvien probleemien selvittäminen vaatii järjestelmällistä, objektiivista, tieteellistä tutkimusta. Nämä tunnetut tosiasiat olen maininnut

osoittamaan, miten käytännöllinen elämä itse on etappi etapilta johtanut siihen, että Kauppakorkeakoulu on kehittynyt yliopiston luontoiseksi, tieteelliseksi korkeakouluksi, jonka toiminta-ala, harjoitettavan opetuksen ja tutkimuksen piiri, on määrätynyt saman korkeakoulutyypin muissa maissa kehittämien muotojen mukaisesti, kuitenkin maamme omia oloja ja niiden vaatimuksia koko ajan varten ottaen.

Kysymys siitä, onko tieteellistä tutkimustyötä Kauppakorkeakoulussa harjoitettava, vaiko tyydyttävä vain opetustyöhön, kirjaimellisesti käytännöllisten työntekijän valmistamiseen liike-elämän palvelukseen, on Kauppakorkeakoulun osalta jo siirtynyt pois päiväjärjestyksestä. Nyt tunnustetaan kauttaaltaan niin liikemies- kuin muissakin piireissä, että tieteellinen tutkimustyö on myös tieteellispohjaisen opetuksen välttämätön elinehto, niin että jos korkeakoulun työ rajoitettaisiin yksinomaan opetukseen, jolla tahdottaisiin valmistaa opiskelijoista työnsuorittajia käytännöllisiin liike-elämän tehtäviin ja jatkuva kiinteä tieteellinen tutkimustyö jätettäisiin syrjään, niin tämä tietäisi sinänsä keskeisen ja tärkeän opetustyönkin näivettymistä. Enempien perustelujen esittäminen tämän väitteen tueksi on, vaikka keskustelu siitä erinäisissä kauppakorkeakouluissa ulkomailla ei olekaan vielä päättynyt tai ainakaan johtanut käytännössä toteutettuun asianmukaiseen ratkaisuun, meillä jo tarpeetonta.

Tieteellisen tutkimustyön omasta luonteesta johtuu, että käytännön talouselämästä nousseiden ongelmien syvällisempi selvittäminen vie usein erikoiskysymyksistä ja sovelletusta tutkimuksesta aina perustutkimukseen asti.

Korkeimman kaupallisen opetuksen suunnitteluvaiheessa hahmoteltiin sitä korkeimman teknillisen opetuksen yhteyteen, mitkä olisi merkinnyt nykyisissä oloissa tämän opetuksen harjoittamista Teknillisessä korkeakoulussa. Tarkemmin tutkittaessa tämä ajatus jo silloin todettiin epätarkoituksenmukaiseksi, ja myöhempi kokemus on vahvistanut silloin tehdyn ratkaisun oikeaksi. Kauppakorkeakoulu on kehittynyt itsenäisenä, erillisenä, yksityisluontoisena korkeakouluna, joka aikaisemmin oli melkein yksinomaan liikemieskunnan taloudellisen kannatuksen varassa, mutta jota valtio sittemmin on hyvin huomattavassa määrin avustanut. Viisi vuotta takaperin tämä valtion avustus, josta hallitusmuodon 78 § sisältää periaatteellisen velvoituksen, on lainsäädännöllisesti järjestetty pysyväksi, mutta huomattava, ehkä liian raskas osa, on jäänyt yksityisillä varoilla hoidettavaksi. Tämä järjestely on pääsisällykseltään käytännössä osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi.

Se kehitys, jonka yleiskulun olen lyhyesti luonnehtinut, on, niinkuin uuden asian tai uuden laitoksen kohdalla yleensä on laita, kohdannut aikojen kuluessa suuriakin vaikeuksia ja tapahtunut ulkoapäin tulleen, sinänsä osaksi terveellisen kritiikin paineen alla. Kun tästä kaikesta Kauppakorkeakoulu on selviytynyt siten kuin nyt on nähtävissä, voidaan täydellä syyllä sanoa kehityksen vakuuttavasti todistaneen, että Kauppakorkeakoulu erityisenä korkeakoulutyypinä on maassamme tarpeellinen ja että se on osoittanut olevansa elinvoimainen ja kehityskykyinen. Siinä esiintyy tietenkin nuoruudesta ja kestetyistä vaikeuksista johtuvia puutteellisuksia, joita on kaikin voimin pyrittävä korjaamaan. Kehityksen vaatimuksien jatkuva vartenottaminen tulevaisuudessa ja työn soveltaminen niiden mukaan on jokaisen tällaisen laitoksen velvollisuus ja elinehto.

Niinkuin Kauppakorkeakoulu on syntynyt liikemaailman omasta aloitteesta ja toimesta, se on myöskin työnsä suorittamisessa ollut läheisessä jatkuvassa vuorovaikutuksessa käytännöllisen liike-elämän ja sen edustajain kanssa, mitä on suuresti edistänyt korkeakoulun omien kasvattien joutuminen liike-elämän palvelukseen ja sen johtopaikoille. Opetusohjelman kehittämisessä ja ratkaistavien tutkimustehtävien ja niihin aihetta antavien virikkeiden saamisessa tällä seikalla on korkeakoululle ollut käytännössä hyvin suuri merkitys. Tämä läheinen yhteys käytännölliseen elämään on

se erikoispiirre, joka estää korkeakoulutyötä muodostumasta liian suuressa määrin elämälle vieraaksi ja jossa piilevät olennaisesti Kauppakorkeakoulun elinvoiman lähdetsuonet. Tämän piirteen arvo käsitetään, jos kuvitellaan, että tämä yhteys jostakin syystä katkeaisi tai olennaisesti heikentyisi.

Kauppakorkeakoulun puitteissa suoritettava tutkimus on keskeisimmältä osaltaan taloudellisiin ilmiöihin kohdistuvaa. Sitä on joskus väitetty kuivaksi tai vähemmän tutkijaa houkuttelevaksi kuin eräitä muita tutkimuksen aloja. Tällainen ajatus perustuu kuitenkin asioiden pintapuoliseen käsittämiseen. Taloustieteellinen ja sen läheisiä aloja koskeva tutkimus kohdistuu olennaisesti yhteiskunnassa eläviin ihmisiin, heidän toimintaansa ja heidän yhteiskuntansa rakenteeseen lähinnä talouden kannalta katsoen. Tällaiseen aineistoon perehtyminen ja syventyminen tarjoaa ratkaistavaksi erittäin kiintoisia ongelmia. Se että lähtökohtana on taloudellisten ilmiöiden selvittely, ei suinkaan vähennä tutkimuksen kiintoisuutta ja viehätystä. Syvemmälle mentäessä tulee myös aina vastaan monia ongelmia, joilla ei ehkä ensi näkemältä tunnu olevan sanottavaa tekemistä taloudellisten ilmiöiden kanssa. Esimerkin mainitakseni kysymys oikeusjärjestyksestä yhteiskunnan ja myös talouselämän perustana, oikeusjärjestyksen mahdollisuuksista toteuttaa oikeudenmukaisuuden suurta ajatusta niin talouselämässä kuin muissakin yhteiskunnan oloissa avaa, varsinkin lainsäädännön laajetessa siihen tapaan kuin nykyään nähdään käyvän, yhä uusia tutkimustehtäviä, joiden vaikeus ei poista niiden ratkaisun välttämättömyyttä eikä vähennä niiden tutkimisen viehätystä. Mitä kaikkia aloja Kauppakorkeakoulun erityisestä tehtävästä johtuvaan tutkimus- ja opetuspiiriin on tarpeen liittää, se kysymys on jätettävä tulevaisuuden ratkaisuja varten avoimeksi.

Kauppakorkeakoulun perussäännöissä on ilmaistuna se periaate, että korkeakoulu-toiminta rakentuu tieteellisen tutkimus- ja opetusvapauden pohjalle. Aina ei tulla ajatelleeksi tarkemmin, kuinka perustavaa laatua oleva arvo kaikelle tieteelliselle työlle tässä on kysymyksessä. Kun puhutaan akateemisesta vapaudesta, siihen sisällytetään valta vapaasti tutkia asioita, asettaa tutkimustehtäviä, suorittaa niitä ja ilmaista tutkimusten tuloksia. Siihen kuuluu oikeus vapaasti tutkia eri mielipiteitä, suhtautua niihin kriittisesti ja määrätä riippumattomasti kantansa niiden suhteen. Tähän kallisarvoiseen oikeuteen sisältyy myös se velvoitus, ettei laumamaisesti hyväksytä tai tunnusteta mielipidettä sen takia, että se on jonkun auktoriteetin taikka vallanpitäjän tai muun määräysvallassa olevan mielipide tai vaatimus. Ja myönteisesti sanoen: se merkitsee, että akateemisen kansalaisen velvollisuus on itse ajatella ja muodostaa mielipiteensä. Akateemisen vapauden korkean periaatteen kanssa on ristiriidassa se, että ulkonainen auktoriteetti, olkoon se mikä hyvänsä, tahtoo määrätä tutkijalle, mitä hänen on pidettävä ja kenties julistettava totuutena tai mitä asioita hän saa tai ei saa tutkia. Se, että yliopistojen yli kahdeksan vuosisadan mittaisen toiminta-ajan kuluessa on nähty varoittavia esimerkkejä ulkonaisen auktoriteetin pakottavasta vaikutuksesta ja vaikutusyrityksistä tieteellisen totuudenetsinnän suhteen, on kirkastanut mielissämme akateemisen vapauden merkitystä ja opettanut arvostamaan sitä. Ilmeiset törkeät vainotapaukset ovat pitkältä historialliselta ajalta tunnettuja. Millaisilla vaikeammin havaittavilla otteilla on huomaamattomammin käyty tai pyritty järkyttämään tieteellistä tutkimuksen vapautta, en ryhdy kuvailemaan. Mutta on korostettava, että sen voimassapysyminen niin meillä kuin muualla edellyttää jokaisen tutkijapolven ja demokraattisessa yhteiskunnassa koko kansan elävää tietoisuutta tämän vapauden kantavuudesta ja välttämättömyydestä. Tämän tietoisuuden kasvattaminen ja ylläpitäminen on erityisesti akateemisen koulutuksen saaneiden korkea velvollisuus. Tieteellisen totuuden etsimis- ja julistamisvapauden suojassa edelleen työskennellen voimme sanoa, että jokainen tutkimuksen tulos, jokainen omakohtainen arvostelu ja perusteltu mieli-

Tohtoripromootio käynnissä.

pide, olkoonpa sen kantavuus mitoitansa suurempi tai pienempi, niin myös ne tutkimus- ja ajatustyön tulokset, joita tässä tilaisuudessa palkitaan oppiarvoin ja niiden ulkonaisiin merkein, tekevät kunniaa akateemisen vapauden suurelle periaatteelle.

Promootioilla Kauppakorkeakoulu on liittynyt vuosisatoja vanhoihin akateemisiin traditioihin. Samalla se on oman kehityslinjansa mukaisesti omaksunut promootiomenoihin sellaisia vivahteita, jotka liittyvät tämän korkeakoulun erikoislaatuun ja kehitysvaiheisiin.

Vanhoissa muodoissa maisterin- ja tohtorinvihkiäisiin kuuluu myös symbolinen tenttikuulustelu, jossa promovoitaville asetetaan kysymys, ja siihen suunnitelmanmukaisesti vastataan. Tähän sisältyvä arvokas ajatus, että oppiarvo ja sen merkit annetaan vasta opinnäytteen suorittamisen jälkeen, ilmentyy Kauppakorkeakoulussa siten, että yksi promovendeistä pitää esitelmän, jonka tällä kertaa jo olemme kuulleet.

Ryhdyn nyt, Kauppakorkeakoulun opettajaneuvoston tähän tehtävään määräämänä, toimittamaan promovendien vihkimistä maistereiksi ja tohtoreiksi.

Nuoret kauppatieteiden kandidaatit!

Ekonomian tutkinnon pohjalta opintojanne jatkaen olette suorittaneet opinnäytteet, jotka ovat vaatineet Teiltä perehtymistä aineittenne alaan kuuluvaan tieteelliseen kirjallisuuteen ja harjoittautumista asioiden ja eri mielipiteiden kriittiseen tarkasteluun ja omakohtaiseen tutkimiseen. Koska Te olette selviytyneet tutkinnoista, jotka oikeuttavat Teidät maisterinarvoon, niin perinteellisin akateemisin muotoin vihin Teidät kauppatieteiden maistereiksi ja annan Teille tähän arvoon liittyvät merkit: sormuksen, ikuisuuden ja uskollisuuden symbolin, ja diplomin, jossa Teidän uusi arvonne kirjalli-

Vihittyjen maisterien naiset tulossa Vanhaan kirkkoon.

sesti vahvistetaan. Sen jälkeen Teidän oma valitsemanne neito kiinnittää rintaanne Kauppakorkeakoulun maistereille perinteelliseksi muodostuneen vihreän lehvän, joka on tarkoitettu vertauskuvallisesti merkitsemään samaa kuin päähän pantava laakeriseppäle, jota pidetään voiton merkinä ja tieteen palvonnan symbolina.

Muistoksi siitä, että promootiot alkuaan on toimitettu latinaksi, kuulukoon jokin sana tätä kieltä meidänkin promootiomme tärkeimmissä kohdissa.

Ego Kalle Kauppi, ipse promotus Magister Philosophiae, promotor legitime constitutus, Magistros Oeconomiae creo et omnibus huius dignitatis insignibus iuribus privilegiis munio vos Candidatos Oeconomiae, quorum nomina litterarum ordine enumerabo.

Promootorina vihin teidät, kauppatieteiden kandidaatit, kunkin vuorollanne aakkosjärjestyksessä, kauppatieteiden maistereiksi ja annan teille tähän arvoon liittyvät oikeudet ja arvomerkit.

Kehoitan teitä saapumaan vihittäviksi.

(Kauppatieteiden maistereiksi vihittiin nyt seuraavat kandidaatit:

Karl Leo Ahlstedt, Simo Antio, Seppo Aatto Ilari Backberg, Martti Vilho Elovaara, Aarne Torsten Hildén, Veikko Olavi Huttunen, Leo Ensio Kalervo Ikonen, Arvi Heikki Iveskoski, Lauri Juhani Laitasalo, Risto Antero Lampén, Karin Ragnhild Lamu, Jaakko Sakari Lassila, Niilo Erkki Leppäkorpi, Helmi Pirkko Marjatta Mattinen, Esko Severi Meriluoto, Matti Antero Nuutila, Mauri Niilo Nystén, Erkki Olavi Ojala, Eero Valter Oka, Jouko Sakari Paakkanen, Kai Ossian Palmgren, Lasse Aarno Pelkonen, Olli Lauri Pellas, Simo Jaakko Peltonen, Antti Iisakki Poranen, Eila Elsa Kaarina Rinne, Mauno Olavi Rintanen, Martti Juha Akseli Suni, Martti Untamo Teräsalmi, Yrjö Robert Tiilikainen, Risto Kalevi Tuominen, Simo Veikko Vainio ja Tarmo Vilpula).

Korkeasti oppineet vastavihityt maisterit!

Tämä toiveiden ja muistojen päivä jääköön teille kohottavaksi elämänarvoksi vaelluksellanne. Jotkut teistä, toivokaamme, jatkavat tieteen kunniakkaalla vaikka ohdakkeisella, kieltäymyksiä ja ponnistusta vaativalla polulla. Useimmat teistä menevät liike-elämän palvelukseen tai muille toimialoille. Opinnoissa saamanne valmennus velvoittakoon teitä tehtävienne suorittamisessa jatkuvaan asioiden tutkimiseen ja niihin syventymiseen sekä uskolliseen velvollisuuden täyttämiseen. Se nöyrä, mutta uupumaton tutkijanmieli ja lahjomaton pyrkimys totuuteen ja oikeaan, joka on kaiken tieteellisen työn syvimpana perustana ja johon opintonne ovat teitä suunnanneet, on sinänsä omiaan kasvattamaan näiden arvojen kunnioittamiseen ja noudattamiseen myös arkielämän käytännössä. Niihin pitäytyen voitte todella hyödyllisesti palvella maan liike-elämää ja koko yhteiskuntaa. Käykää puhtain asein kohti puhtaita päämääriä!

Onnittelen lämpimästi teitä, maisterit, saamanne arvon johdosta. Tieteen näköalat ovat nykyisen tutkimuksen valossa niin mittaamattomat, että ihmisajatuksen merkitys ja mahdollisuudet näyttävät entistä mitättömämmiltä. Meistä tuntuu kuitenkin rohkaisevalta muistaa Victor Rydbergin aikanaan promovoiduille kohdistamaa ajatusta:

»Vad rätt du tänkt, ...
... kan ej av tiden härjas.»

(Katsomossa istuviin doktorandeihin kääntyen promoottori jatkoi:)

Pyydän teitä, herrat tohtoreiksi vihittävät lisensiaatit, nousemaan kateederin ääreen ottaaksenne vastaan tohtorinarvon ja sen merkit.

Te, jotka olette suorittaneet tohtorinarvoon oikeuttavat opinnäytteet, olette jo tieteellistä tutkimustyötä syvällisemmin harjoittaneita. Te olette opettajia, mitä sana doctor alunpitiäen merkitsee. Nuorelle korkeakoululle erityinen ilonaihe ja todistus sen piirissä suoritettavasta vakavasta tutkimustyöstä on, että nyt voidaan vihkiä kolme korkeakoulumme kasvattia kauppatieteiden tohtoreiksi niiden viiden lisäksi, jotka ennemmin ovat täällä saavuttaneet sanotun arvon. Illoon on syytä sitä enemmän, kun vihittävien joukossa on yksi, joka on jo äskettäin nimitetty saman korkeakoulun vakinaiseksi professoriksi.

Käyn suorittamaan vihkimistä:

Ego Kalle Kauppi, ipse promotus Doctor Iuris Utriusque, promotor legitime constitutus, (pane päähensä tohtorinhatun) Doctores Oeconomiae creo et omnibus huius dignitatis insignibus iuribus privilegiis munio vos Licentiatos Oeconomiae, quorum nomina litterarum ordine enumerabo.

Julistan teidät, herrat lisensiaatit kauppatieteiden tohtoreiksi ja annan teille tähän arvoon kuuluvat oikeudet, niin myös arvonmerkinä hatun: persoonallisuuden, ajatuksen ja tutkimuksen itsenäisyyden symbolin, sekä diplomin, jossa vahvistetaan teidän korkea arvonne. Pyydän teitä vuorollanne aakkosjärjestyksessä ottamaan vastaan arvonmerkinne.

(Sen jälkeen tohtorit *Jaakko Olavi Honko, Jorma Kalevi Pasanen ja Johan Henrik Virkkunen* tulivat vuorollaan ja promoottori asetti hatun heidän päähänsä ja antoi heille diplomit.)

Sydämellisesti onnittelen teitä, vastavihityt tohtorit, arvonne johdosta. Viehtyneinä seuraamaan ihmishengen tutkijanvietin ohjetta olette astuneet tieteellisen totuuden etsinnän tiellä jo korkealle vieneitä askeleita. Toivon, että jatkuvat saavutuksenne tällä vaikeasti kuljettavalla polulla tuottavat teille sisäistä tyydytystä, joka palkitsee vaivat ja uhraukset.

Kauppakorkeakoulun perussääntöjen 32 § oikeuttaa opettajaneuvoston antamaan kauppatieteiden kunniatohtorin arvon sellaisille kotimaisille ja ulkomaisille henkilöille, jotka tieteellisen toimintansa tai taloustieteellisen viljelyn edistämiseksi saavuttamiensa muiden ansioiden perusteella katsotaan tällaisen kunnianosoituksen arvoiseksi. Opettajaneuvosto on päättänyt antaa tämän korkean arvon kahdelle miehelle.

Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, kauppaneuvos *Karl Alwar Niklander*, hankittuaan oppikoulun lisäksi korkeimman silloin saatavissa olleen kaupallisen koulutuksen, on pitkän, lähes 80 vuoden ikään ennättäneen elämänsä toiminut erittäin taitavasti ja menestyksellisesti talouselämän tärkeissä tehtävissä, yli 40 vuotta helsinkiläisen suurliikkeen toimitusjohtajana. Hienouhteisena, esikuvallisena liikemiehenä hän on suomalaisen talouselämän hyväksi suorittanut työn, joka on kantanut ja kauas tulevaisuuteen vielä tuottaa arvokkaita hedelmiä. Tehokkaasti hän on osallistunut liike- miesten yhteisiin pyrintöihin, nimenomaan jo suomenkielisen liikemieskunnan taistelun ja nousun vuosina, sekä vaikuttavalla tavalla toiminut pääkaupungin kunnallishallinnossa ja myös ulkomaisen kaupallisen edustuksen palveluksessa. Erityisesti on kauppaneuvos Niklanderin harrastus suuntautunut kulttuuriasioihin. Ennen muuta on Kauppakorkeakoulu ollut hänen sydäntään lähellä. V:sta 1916 lähtien hän on kuulunut korkeakoulun hallitukseen, suurimman osan ajasta varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana. Ja Kauppakorkeakoulun järjestysmuodon uudistamisen jälkeen hän on valtuuskunnan, ylimmän hallintokollegin puheenjohtajana. Hän on työskennellyt koko ajan tehokkaasti korkeakoulun taloudellisen aseman turvaamiseksi ja sen kaikinpuolisen kehittymisen hyväksi sekä hankkinut vaikutusvallallaan ja kultivoidulla olemuksellaan sille ystäviä ja myötätuntoa laajoissa piireissä. Suomalaisen Liikesivistysrahaston hallituksessa hän on koko sen toiminta-ajan vaikuttanut. Kauppaneuvos Niklanderin panos taloustieteellisen tutkimuksen edistämiseksi on ollut hyvin vaikuttava.

Esimerkkinä siitä, miten hän talouselämän johtomiehenä tärkeillä paikoilla, suuren työtaakan rasittamanakin on kyennyt jatkuvasti ylläpitämään monipuolista kulttuuriharrastusta, on hänen toimintansa musiikkimiehenä. Se on ulottunut aina vaativimpaan asteeseen, luovaan sävellystyöhön asti, jonka tuloksena on myös äsken kuulemamme promootiokantaatti.

Herra Kauppaneuvos Niklander! Tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnastanne taloustieteellisen viljelyn hyväksi Kauppakorkeakoulu antaa Teille kauppatieteiden kunniatohtorin arvon. Pyydän Teitä ottamaan vastaan tämän korkean arvonne ja sen merkit.

(Kauppaneuvos Niklander nousi korokkeelle kateederin eteen.)

Ego Kalle Kauppi, ipse promotus Doctor Iuris Utriusque, promotor legitime constitutus, te Karl Alwar Niklander, Consiliarum rerum commercialium, Doctorem Oeconomiae honoris causa creo et omnibus huius dignitatis insignibus iuribus privilegiis munio.

Antaessani Teille, Kauppakorkeakoulun opettajaneuvoston niin päätettyä, nyt kauppatieteiden kunniatohtorin arvon ja siihen liittyvät oikeudet luovutan Teille tämän korkean arvon merkiksi tohtorinhatun ja diplomin.

Merenkulkuneuvos *Antti Taavetti Wihuri* on, laivapojasta aloittaen, merikapteeniksi ja laivan päälliköksi kohoten ja sitten merenkulun ja muillekin aloille taloudellisen toimintansa ulottaen, suorittanut jo tähän mennessä elämäntyön, joka meidän oloissamme hakee vertaistaan ja joka edelleen täydellä voimalla jatkuu. Puhtaasti taloudellisen, laatunsa ja mittasuhteittensa takia koko maamme talouselämään vaikuttavan toimintansa rinnalla merenkulkuneuvos Wihuri on erinomaisen tehokkaasti edistänyt tiedettä, taidetta ja muuta hengen viljelyä käyttämällä auliisti niitä runsaita varoja, jotka hän onnistuneella ja taitavalla taloudellisella yrittäjämäisellä

on hankkinut, tähän tarkoitukseen siinä määrin, että hänestä on tullut Suomen suurin lahjoittaja. Sitä tukea, mitä merenkulkuneuvos Wihurin toimesta näin on eri suunnilla annettu, on Kauppakorkeakoulun piirissä suoritettava tutkimus- ja opetustyö saanut osaltansa nauttia. Kauppakorkeakoulun hyväksi on myös välittömästi tullut merenkulkuneuvos Wihurin harrastusta siinä muodossa, että hän, suuresta työtaakastaan huolimatta, on omistanut henkilökohtaisesti aikaansa ja työtänsä korkeakoulun hyväksi sen hallintoelimityksissä, hallituksessa ja valtuuskunnassa, ja siten ottanut vaikuttavasti osaa myös Kauppakorkeakoulun toiminnan organisointiin. Sekä suunnitellulla että taloudellisella tuella hän on auttanut esimerkin mainitakseni sellaisten työmuotojen kuin ulkomaankaupan kurssien järjestämistä, jotka ovat antaneet korkeakoulutyölle kantavuutta ja vaikutusta varsinaisen oppilaspöyrin ulkopuolellakin. Hän on tuonut virikkeitä tällaisen toiminnan edelleen kehittämiseen ja siten myös niiden siteiden lujittamiseen, jotka liittyvät korkeakoulumme käytännölliseen talouselämään.

Herra Merenkulkuneuvos Wihuri!

Tunnustukseksi Teidän ansiokkaasta toiminnastanne taloustieteellisen viljelyn edistämiseksi tahtoo Kauppakorkeakoulu antaa Teille korkeimman kunnianosoituksen, mikä sille tieteellisenä laitoksena on mahdollista, kauppatieteiden kunniatohtorin arvon ja sen ulkonaiset arvonmerkit.

Pyydän Teitä ottamaan vastaan uuden arvonne.

(Merenkulkuneuvos Wihuri astui korokkeelle kateederin eteen.)

Ego Kalle Kauppi, ipse promotus Doctor Iuris Utriusque, promotor legitime constitutus, te Antti Taavetti Wihuri, Consiliarium rerum navalium, Doctorem Oeconomiae honoris causa creo et omnibus huius dignitatis insignibus iuribus privilegiis munio.

Kun nyt opettajaneuvoston päätöksen mukaisesti vihin Teidät kauppatieteiden kunniatohtoriksi, annan Teille samalla uuden arvonne tunnukset: tohtorinhatus ja diplomin.

Herrat vastaviihityt kunniatohtorit!

Kauppakorkeakoulun puolesta esitän Teille lämpimät, kunnioittavat onnittelet. Niihin uskon varmasti kaikkien täällä saapuvilla olevien yhtyvän.

(Kääntyen vielä korokkeella seisovien maisterien ja tohtorien puoleen promoottori jatkoi:)

Vastaviihityt nuoret maisterit ja tohtorit!

Kun meidän promootiomme ovat näin nuori ilmiö, on katseet suunnattava enemmän tulevaisuuteen kuin menneisyyteen. Sallinette promootorinne lähettää niiden kautta teistä, jotka elävät niin kauan, viidenkymmenen vuoden perästä toivottavasti pidettävään promootioon tervehdyksen. Se voi tavallaan olla viesti sukupolvelta, joka on syntynyt 19:nneellä vuosisadalla ja omaksunut sen ihanteita. Tämä sukupolvi on vakaumuksesta puolustanut oikeutta, kansan ja yksilöjen vapautta ylhäältäpäin tullutta sortoa vastaan. Se on aikansa käsitystavan mukaisesti ja vieraasta sorrosta kokemusta saaneena oppinut pitämään suuressa arvossa oikeusvaltion periaatteita ja niiden turvaamaa vapautta kaiken kansalaiselämän alalla. Viekkää tervehdys niiltä, jotka ovat nuorella iällä itse eläneet kansansa ja valtakunnan itsenäiseksi tulemisesta välittömästi heränneet ilontunteet ja toiveet. Viekkää tämän polven parhaina pitämiä ajatuksia yhdennekolmatta vuosisadan nuorison punnittaviksi.

Vaikka meillä ei olekaan riemumaistereita ja -tohtoreita, jotka välittäisivät puolen vuosisadan takaisesta promootiojuhlasta silloisen nuorison tervehdyksen teille, nuoret tohtorit ja maisterit, viestinä edelleen saatettavaksi, on teillä kuitenkin nyt saatavissa muisto, jostakin sellaiseen verrattavasta. Teidän kanssanne yhdessä on vihitty kaksi jo verraten korkeaan ikään ehtinyttä, paljon elämäkokemusta saavuttanutta kunnia-

tohtoria. Täällä on myös saapuvilla professori Kyösti Järvinen, yliopiston vuoden 1897 promootion priimusmaisteri ja korkeakoulumme kunniatohtori. Ja ennen muuta muistakaa, että teidän saadessanne akateemiset arvonmerkinne, istuu sen todistajana iäkäs, suuresti kunnioitettu tasavaltamme presidentti Paasikivi, joka on suorittanut filosofian maisterin arvoon oikeuttavan tutkintonsa 1892 ja vihitty molempien oikeuksien tohtoriksi 1901. Hänen läsnäolonsa muiston ja hänen suuren elämäntyönsä ja persoonallisuutensa antaman esikuvan voitte poikkeuksellisen arvokkaana vuosisatais-tervehdyksenä viedä uuden vuosituhannen puolelle.

Elämäntyönsä kukin suorittaa mahdollisuuksiensa mukaan, toinen suuremman, toinen pienemmän. Viekkää tästä tilaisuudesta mukanaan luja päätös käyttää tietonne, kykyne ja voimanne niin, että ne koituvat isänmaamme parhaaksi.

Juhla päättyi yhteisesti laulettuun Maamme-lauluun.

Juhlasalista osanottajat akateemisena kulkueena siirtyivät odottaviin autobusseihin, jotka kuljettivat heidät Bulevardille, Vanhan kirkon puiston äärelle. Täällä kulkue jälleen järjestäytyi edeten puiston keskuskäytävää kirkon pääoven kautta kirkkoon. Jumalanpalveluksen aloitti dir. mus. *Paavo Raussin* uruilla soittama Sibeliuksen Intrada. Juhlasaarnan piti piispa *E. G. Gulin*, liturgina toimi asessori *Aaro Siljamäki* ja kanttorina dir. cant. *Väinö Karttunen*. Jumalanpalveluksen päätti Bachin Preluudi, C-duuri.

Illalla promootiovieraat kokoontuivat ravintola Adlonin juhlasaliin kauppatieteiden kandidaattiyhdistyksen järjestämään bankettiin. Vieraat lausui tervetulleiksi kandidaattiyhdistyksen puheenjohtaja KTM *Viljo Peltonen*, joka puheessaan kosketteli korkeakoulun promootio-perinteitä. Illallisten aikana gratisti KTM *Mauno Rintanen* piti Kauppakorkeakoululle puheen, johon rehtori vastasi, KTM *Simo Autio* promoottorille puheen, johon prof. *Kauppi* vastasi. KTY *Jaakko Honko* kohdisti sanansa kunniatohtoreille, johon puheeseen molemmat vihityt kunniatohtorit vastasivat. Akateemisten perinteiden mukaisen puheen naiselle piti KTM *Veikko Huttunen*. Kutsuvieraiden kiitokset esitti kansleri *Suviranta*.

Illallisten jälkeen seurasivat vanhat tanssit, ensin poloneesi ja tämän jälkeen franseesi.

Korkeakoulun edessä olevan taideteoksen paljastustilaisuus.

Syyskuussa 1952 Kauppakorkeakoulu sai kirjeellisen tiedoituksen, että Jenny ja Antti Wihurin rahaston hallitus oli päättänyt lahjoittaa suihkukaivoveistoksen pystytettäväksi korkeakoulun pääsisäänkäytävän eteen ja varannut määrärahan tarkoitukseen. Lahjoituksen edellyttämiä käytännöllisiä toimenpiteitä varten korkeakoulu asetti kilpailutoimikunnan, jonka puheenjohtajaksi valittiin silloinen kansleri, prof. *O. W. Louhivuori*, sekä jäseniksi merenkulkuneuvoksetar *Rakel Wihuri*, kaup-

paneuvos *Alwar Niklander* ja johtaja *Severi Saarinen*. Kansleri Louhi-vuoren kuoltua kauppaneuvos Niklander tuli puheenjohtajaksi, ja uudeksi jäseneksi kutsuttiin lehtori FT *Irma Rantavaara*. Edellä mainitut henkilöt ynnä Suomen Kuvanveistäjäliiton valitsevat edustajat, kuvanveistäjät *Oskari Jauhiainen* ja *Erkki Toukolehto*, sekä Suomen Arkkitehtiliiton edustaja, arkkitehti *Woldemar Baeckman*, tulivat sittemmin kuulumaan palkintolautakuntaan, jonka sihteerinä toimi varatuomari *Olli Tarpila*.

Keväällä 1953 julistettiin maan kuvanveistäjien kesken vapaa kilpailu. Kilpailuajan päättyessä lokakuun 31 p:nä osoittautui, että korkea-

Suihkukaivoveistoksen paljastustilaisuus.

kouluun oli saapunut kaikkiaan 76 kilpailuluonnosta. Palkintolautakunnan käsityksen mukaan yleistaso oli erittäin korkea. Tästä syystä palkintolautakunnan työ oli vaikea ja aikaa vievä. Huomioon ottaen sekä luonnosten taiteellisen tason että sopivaisuuden paikkaan ja ympäristöön lautakunta vihdoinkin yksimielisesti päätyi siihen, että ensimmäiselle sijalle oli asetettava nimimerkki »Liikevoiton» jättämä luonnos. Tämän valmistaja oli kuvanveistäjä *Aimo Tukiainen*, joka sittemmin sai työn suorittaakseen.

Taideteos valmistui syksyllä 1954 ja paljastettiin syyskuun 16 p:nä. Tilaisuudessa nähtiin merenkulkuneuvos ja rva Antti Wihuri, korkeakoulun kansleri, valtuuskunnan puheenjohtaja ja jäseniä, hallituksen puheenjohtaja ja jäseniä, opettajakunnan edustajia, taideteoksen luoja ja muita kuvanveistäjiä ym. asianharrastajia.

Paljastuspuheen piti rehtori, prof. *Kaarlo Hildén*, joka lausui mm. seuraavaa:

Edessämme olevan taideteoksen nimenä voisi sopivasti olla »kilpailu». Kaksi lentävää tiiraa on ollut kilpasilla saaliista, jonka molemmat ovat havainneet veden pintakerroksessa. Tarkkasilmäisempi, nopealentoisempi, taitavampi ja kokeneempi on perinyt voiton. Taideteos esittää siten ilmiötä, joka hallitsee koko orgaanista luontoa. Biologiassa ilmiöstä käytetään nimitystä olemassaolotaistelu. Tämän lait ovat ankarat ja säälimättömät: voimakkaimmat, oloihin parhaiten soveltuvat yksilöt säilyvät hengissä ja kehittyvät täyskasvuisiksi, muut menehtyvät. Mutta sama ilmiö vallitsee myös ihmis yhteiskunnassa, olkoon että kilpailu, olemassaolotaistelu, on saanut toiset, säälivämmät ja »hienotunteisemmat» muodot. Nimenomaan se luonnehtii taloudellista toimintaa, jonka harjoittamisen perusedellytyksiä on juuri kilpailu, vapaa kilpailu. Niinkuin luonnossa, kilpailu ihmiselämässäkin pakottaa yksilöt hankkimaan yhä uusia tietoja ja taitoja, yhä parempia välineitä, keräämään kokemuksia, terästäämään havaintokykyä. Se on siten omansa kasvattamaan yrittäjähengeä, jota ilman mikään kehitys henkisen ja aineellisen kulttuurin aloilla ei ole mahdollinen. Eikä kilpailu koske vain yksilöitä, se koskee yhtä suuresti yhteisöjä ja kansoja, joiden panokset kansainvälisessä yhteistyössä määrättyvät niiden kilpailukykyistä.

Siinä korkeakoulussa, jonka edessä kuvapatsas nyt seisoo, pyritään antamaan opiskelijoille tietoja ja taitoja, jotta he kilpailukykyisinä, puhtain asein ja hyviä liikemies-tapoja noudattaen voisivat suoriutua elämässä omin voimin ja siten antamaan oman panoksensa yhteiseksi hyväksi. Kuvapatsas symbolisoi sattuvasti juuri niitä yhteiskunnan aloja, joille useimmat opiskelijoistamme antautuvat jätettyään korkeakoulun suojat. Se on tästä syystä sopiva taloudellisen opinahjomme pääsisäänkäytävän edessä.

Puhuja kiitti lopuksi Wihurin rahastoa, erityisesti rahaston perustajaa, sekä palkintolautakunnan jäseniä, jotka olivat suorittaneet vaikean ja vaativan valintatyön, ja kuvanveistäjää hänen kauniista taideteoksestaan, joka aihepiirinsä puolesta sopusointuisesti liittyy korkeakoulun toimintaan.

»Studia Generalia»-luentosarja.

Niinkuin parina aikaisempana vuonna järjestettiin kuluneenakin lukuvuonna luentotilaisuuksia, joiden tarkoituksena on perehdyttää korkeakoulun opiskelijat yleissivistyksellisiin kysymyksiin sekä tieteen saavutuksiin heidän omien opintoalojensa ulkopuolelta. »Studia generalia» puitteissa pidettiin seuraavat luennot: 2. 11. 54 prof. *Niilo Mäki*, Vasenkätiset — eräs vähemmistö kysymys; 16. 11. 54 FT *Tauno Karila*, Miten musiikkia on kuunneltava (musiikkinäyttein); 30. 11. 54 prof. *Esko Suomalainen*, Ihmisen periytymissuhteista; 8. 2. 55 arkkipiispa *Ilmari Salomies*, Kristinuskon tulo Suomeen; 22. 2. 55 prof. *V. A. Heiskanen*, Maailmankaikkeuden rakenne; 8. 3. 55 FT *Vilho Suomi*, Runous nykypäivässä.

Luentosarjaa valmistavaan toimikuntaan ovat opettajakunnan edustajina kuuluneet prof. *Pekka Heinänen* puheenjohtajana sekä lehtorit FT *Irma Rantavaara* ja FT *Erik Erämetsä* jäseninä, ylioppilaskunnan edustajina kauppat. ylioppilaat *Eero Järvinen*, *Aarni Koskinen* ja *Pirkko Koskelo*.

Lahjoitukset.

Kauppakorkeakoulu on saanut lukuvuoden aikana vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: Oy *Weilin & Göös Ab* 1.400.000:—, *Eevi ja Emil Tannisen säätiö* 200.000:—, Oy. *Karl Fazer Ab* 1.000.000:—, *Osuustukkukauppa i.l.* 100.000:—, *Finska Sjöförsäkrings Ab* 50.000:—, *Ekonominaisten Kerho* 5.000:—, *Opintoyhtiö Mainos Junior* 10.000:—, *Helsingin Osakepankki* 100.000:—, Oy. *Pohjoismaiden Yhdyspankki* 200.000:—, Oy. *Gustav Paulig Ab* 500.000:— ja *Suomen Sähkötukku-liikkeiden Liitto r.y.* 10.000:—.

Vaasan Höyrymylly Oy on lahjoittanut tavaraoopin laboratorioon »*Heraeus*»-sähköuunin sekä lisälaitteet tuhkanmäärittystä varten.

Kirjasto on saanut vastaanottaa useita lahjoituksia, joista tehdään selkoa toisessa yhteydessä.

Kauppakorkeakoulu pyytää esittää arvoisille lahjoittajille kunnioittavat kiitoksensa.

Stipendivarat.

Seuraavassa esitetään rahastojen suuruudet 1. 1. 1955 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1954, selostetaan jällempänä, luvussa VII.

Professori W. Bonsdorffin rahasto oli 2.156.663:— ja korot 180.196:—. Rahastosta julistettiin haettavaksi 90.000:—, mistä jaettiin 10.000:— lisäksi jaettiin palkintoina 90.000:—.

Ekonominaisten kerhon stipendi 10.000:— julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 47.875:— ja korot 3.384:—.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 33.915:— ja korkovarat 6.691:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 97.858:— ja kertyneet korot 14.015:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 14.000:—.

Donovan Hjelmmannin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 5.246:—.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 131.168:— ja kertyneet korot 7.560:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 7.000:—, mikä summa jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 5.500.000:—. Rahaston korkovarat olivat 410.491:—, joista julistettiin haettavaksi 410.000:— ja jaettiin 297.000:—.

Kauppakorkeakoulun Naistoimikunnan keräyksen stipendirahasto, pääoma 2.000.000:—. Rahaston korkovarat olivat 178.333:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 178.000:—. Edellisen lisäksi jaettiin Naistoimikunnan lahjoitus 22.000:—.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 100.000:— ja korkovarat olivat vuoden vaihteessa 5.019:—. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi 5.000:—, mikä summa jaettiin.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 1.010.387:— ja korot 50.000:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 50.000:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 150.000:—. Rahaston korot olivat 9.252:—, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 9.000:—.

Konttoritekniikan palkintorahaston pääoma oli 16.300:— ja kertyneet korot 1.766:—.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 272.698:— ja korot olivat 18.643:—, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 18.000:—.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 94.722:— ja stipendeiksi käytettävät korot 5.771:—. Korkovaroista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 5.000:—.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 151.485:— ja korot 16.643:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 16.000:—.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 2.000.000:— ja korot 150.000:—, joka summa julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 500.000:— ja korkovarat 30.351:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendeinä haettavaksi ja jaettiin 30.000:—.

Opintoyhtiö Mainos Juniorin lahjoitus 10.000:— annettiin palkintona.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 31.205:— ja käytettävissä olevat korot 2.707:—.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 240.984:—. Rahaston korot olivat 18.629:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendeinä haettavaksi ja jaettiin 18.000:—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 500.000:— ja korkovarat 190.105:—. Korkovaroja ei vielä voida käyttää.

Olga ja J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 49.800:—.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma korkoineen oli 720.215:—.

Anni ja Samuli Pajarisen rahasto oli vuoden vaihteessa 80.144:—.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 550.000:— ja korot 33.461:—. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 33.000:—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 233.232:— ja korot 12.260:—, joista tänä keväänä 12.000:— julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 59.480:— ja korkovarat 3.839:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 3.000:—.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 122.847:— ja kertyneet korot 13.254:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 13.000:—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 2.442.999:—. Korkovarajat eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 49.640:— ja korkovarajat 6.803:—.

Otto ja Anna Stenrothin rahaston pääoma oli 15.000.000:— ja stipendinä käytettävät voittovarajat 1.800.000:—. Julistettiin haettavaksi 1.500.000:—, josta jaettiin 850.000:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 1.117.347:— ja korkovarajat 66.028:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matka-stipendinä haettavaksi ja jaettiin 66.000:—.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 307.643:— ja käytettävissä olevat korot 13.996:—. Koroista julistettiin haettavaksi 13.000:—, mikä summa jaettiin.

Tampereen Säästöpankin rahaston pääoma oli 6.785:— ja korot 2.920:—.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma korkoineen oli vuoden vaihteessa 30.063:—. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 5.000:—.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa 99.499:— ja korot 3.452:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 3.000:—.

Weilin & Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 2.438.985:— ja korkovarajat 153.036:—. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaari-kirjoituksista 153.000:—.

Viipurin kauppakamariyhdistyksen apurahana julistettiin haettavaksi 87.500:—, mikä jaettiin.

Kirjasto.

Kirjaston toiminta on jatkunut lukuvuoden aikana aikaisempien suuntaviivojen mukaisesti. Vanhan kirjavaraston uudelleen luokittelua, joka aloitettiin v. 1952, on suoritettu muun toiminnan ohella. Tähän mennessä on suurin osa vanhaa varastoa luokiteltu ja kortitettu käytäntöön otetun UDK-järjestelmän mukaisesti. Jokin määrä vanhinta ja vähiten käytettyä kirjallisuutta on vielä käsittelemättä.

Kirjallisuuspalvelua on pyritty kehittämään mm. tilaamalla Tekniska Litteratursällskapetilta, Tukholmasta, jatkuva referaattikortisto kirjaston edustamilta aloilta. Bibliograafista aineistoa on monipuolistettu mm. kirjoittamalla kortteja erilaisissa teoksissa olevista lähdebibliografioista. Monistettua uutuusluetteloa on lukuvuoden aikana julkaistu 7 numeroa.

Kirjaston koko nidospääosa lukuvuoden lopussa oli n. 32.000. Lukuvuoden aikana on hankintakirjaan merkitty 1.694 nidosta (edellisenä lukuvuonna 2.275). Suuremmista kertahankinnoista mainittakoon oikeusneuvos J. Saloheimon kuolinpesältä ostetut 147 lainopillista teosta. Kuten aikaisemminkin on kirjasto saanut vastaanottaa lukuisia lahjoituksia. Hankintakirjaan merkityistä teoksista on lahjaksi saatuja 917 (edellisenä lukuvuonna 1.739). Vuosiksi 1953—1954 myönnettyillä ASLA-varoilla saatavien kirjojen toimitus on ollut keskeytyneenä, mutta juuri lukuvuoden lopussa on niistä saatu suurin osa, yhteensä 316 teosta. Huomattavimmista lahjoittajista mainittakoon lisäksi eri maiden lähetystöt, Mr. Aarno K. Arola, New York, Eduskunnan kirjasto, Geologinen tutkimuslaitos, Handels-Hochschule St. Gallen, Handelshögskolan i Stockholm, Handelshøjskolen i København, Helsingin yliopiston kirjasto, Kustannusosakeyhtiö Tammi, Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos, London School of Economics and Political Science, Norges Handelshøyskole, kauppat. tri Jorma Pohjanpalo, Posti- ja lennätinhallitus, Suomen metsätieteellinen seura, Suomen Pankki, Tilastollinen Päätoimisto, Ulkoasiainministeriö, United States Information Center ja Åbo Akademi.

Monet koti- ja ulkomaiset viranomaiset, liike- ja teollisuuslaitokset, pankit, kauppakamarit, kauppaoppilaitokset, yhdistykset ja liitot ovat lähettäneet kirjastolle vuosikertomuksensa ja muita julkaisujaan.

Kirjastoon ovat lukuvuoden aikana tulleet seuraavat 334 aikakauslehteä (kotimaisia 119 ja ulkomaisia 215), joista tähdellä merkityt ovat lahjaksi saatuja:

Kotimaiset

- Affärssekonomisk revy, Hfors
 *Aika ja mies, Hki
 *Alkoholipolitiikka, Hki
 *Alkoholipolitik, Hfors
 *Arkkitehti, Hki
 *Asutustoiminnan aikakauskirja, Hki
 *Audiovisuaalinen aikakauskirja, Hki
 *Bank of Finland, Monthly bulletin, Hki
 *City, Hki
 *Defensor legis, Hki
 *Ekonomi, Hki
 Ekonomiska samfundets tidskrift, Hfors
 *FAO:n tiedoituksia, Hki
 *Finlands handel med Skandinavien, Hfors
 *Finnische Handelsrundschau, Hki
 *Finnish paper and timber, Hki
 *Finnish trade review, Hki
 *Finskij torgovyi žurnal, Hki
 *Ford-utiset, Hki
 *Friitalan nahkalastuja, Pori
 *Helsingin ekonomit r.y., Hki
 *Hotelli- ja ravintolalehti, Hki
 *Kansallis-Osake-Pankki, Kuukausikatsaus, Hki
 *Kansallis-Osake-Pankki, Taloudellinen katsaus, Hki
 *Kansamme talous, Hki
 Kansantaloudellinen aikakauskirja, Hki
 *Kauppakamarilehti, Hki
 *Kauppätietoja, Hki
 *Kauppias, Hki
 *Kelloseppälehti, Hki
 *Kirjakerho, Hki
 Kirjastolehti, Hki
 *Konsumentbladet, Hfors
 Kontorsvärlden, Hfors
 *Kotiteollisuus, Hki
 *Kuluttajain lehti, Hki
 *Köpmanen, Hfors
 Lakimies, Hki
 *Lakimies ja yhteiskunta, Hki
 *Leipuri, Hki
 Liiketaito, Hki
 *Liiketaloudellinen aikakauskirja, Hki
 Liiketalous, Hki
 *Maataloustieteellinen aikakauskirja, Hki
 *Mainostaja, Hki
 *Mainosviesti, Hki
 Mercator, Hfors
 *Merenkulkuhallituksen tiedonantoja, Hki
 *Metos-utiset, Hki
 *Metsälehti, Hki
 Metsätaloudellinen aikakauslehti, Hki
 *Myllykosken paperitehdas oy:n henkilö-kuntalehti, Myllykoski
 Myyjä ja myymälä, Hki
 *Myyntimiehet, Hki
 *Myyntipakkaus, Hki
 *Nahka ja kenkä, Hki
 *Neuvostoliitto, Hki
 *Osuuskassalehti, Hki
 *Osuuskauppalehti, Hki
 *Osuusliike, Hki
 *Otavan uutisia, Hki
 *Paperi ja puu, Hki
 Pikakirjoituslehti, Hki
 *Pohjoismaiden yhdyspankki, Kuukausikatsaus, Hki
 *Rakennustaito, Hki
 *Rautakaupan uutiset, Hki
 *Rautatieliikenne, Hki
 *Revista comercial de Finlandia, Hki
 *Revue commerciale de Finlande, Hki
 *Sairaala, Hki
 Sosiaalinen aikakauskirja, Hki
 Sosialistinen aikakauslehti, Hki
 *Suomalaisten teknikkojen seura, Tiedoituksia, Hki
 Suomen kemistilehti, Hki
 *Suomen kirjakauppalehti, Hki
 *Suomen laivasto, Hki
 Suomen lehdistö, Hki
 *Suomen osuustoimintalehti, Hki
 Suomen puutalous, Hki
 *Suomen tukkukauppa, Hki
 *Suomen työ, Hki
 *S.V.T. Pankkitilasto, kuukausijulkaisu, Hki
 *S.V.T. Ulkomaankauppa, kuukausijulkaisu, Hki
 *Säästöpankki, Hki
 *Talous ja koti, Hki
 Talouselämä, Hki
 Tehostaja, Hki
 Teknillinen aikakauslehti, Hki

- *Tekstiili-Ville, Hki
 *Teollisuuslehti, Hki
 *Teollisuusliitto tiedoittaa, Hki
 *Teollisuus-Palon tiedonantoja, Hki
 Terra, Hki
 Tidskrift utgiven av Juridiska föreningen i Finland, Hfors
 *Tielehti, Hki
 *Tiiliteollisuus, Hki
 *Tiklas, Hki
 *Tilastokatsauksia, Hki
 *Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä, Hki
 *Työtoveri, Hki
 *Työväenvakuutus, Hki
 *Ulkoasiainministeriön taloudellisia tiedoituksia, Hki

- *Unitas, Hki
 *Uutisia Kiinasta, Hki
 *Uutisia Neuvostoliitosta, Hki
 *Uutisia USA:sta, Hki
 *Vakuutussanomiamia, Hki
 *Valtiovarainministeriön kansantalousosaston suhdannesarjat, Hki
 *Varokeino, Hki
 Verotus, Hki
 *Viljelijä, Hki
 Virittäjä, Hki
 *Vuoriteollisuus, Hki
 *Yhdyslanka, Tampere
 *Yhteishyvä, Hki
 *Yhteisvoimin, Hki
 *Yhtymän rumpu, Hki
 *Yksityisyrittäjä, Hki
 Ylioppilaslehti, Hki

Ulkomaiset

- ABC, Edición aérea, Madrid
 The accountant, London
 Accounting research bulletin, New York
 *L'activité littéraire, Paris
 Advanced management, New York
 Affärssekonomi, Sthlm
 Affärsvärlden, Sthlm
 The American economic review, Evanston, Ill.
 *Amsterdamsche bank, Quarterly review, Amsterdam
 Annonseren, Sthlm
 Applied statistics, London
 Aussenwirtschaft, Zürich
 Balans, Sthlm
 *Banca nazionale del lavoro, Quarterly review, Rome
 *Bank deutscher Länder, Monatsberichte, Frankfurt a. Main
 *The bank of Japan, Business report, Tokyo
 *The bank of Japan, Economic statistics monthly, Tokyo
 *The bank of Japan, Monthly economic review, Tokyo
 *Bankers og sparekassers balans, Kbhvn
 *Bankvärlden, Sthlm
 *Banque de Bruxelles, Quarterly survey, Anvers
 *Banque française du commerce extérieur, Notes sur la situation économique, Paris
 *Banque française du commerce extérieur, Note d'information sur les cours des changes, Paris
 *Banque nationale pour le commerce et l'industrie, Bulletin d'information économique, Paris
 *Barclays bank review, London
 *Die BASF, Ludwigshafen a. Rhein
 *Bayerische Staatsbank, Anschriften und Abkürzungen für den Aussenhandel, München
 *Bayerische Staatsbank, Staatsbank Rundschau, München
 *Bayerische Staatsbank, Wirtschaftlicher Informationsbrief, München
 Bedriftsøkonomen, Oslo
 *Berliner Bank, Mitteilungen für den Aussenhandel, Berlin
 *Berliner Bank, Wirtschaftsbericht, Berlin
 Betriebswirtschaftliche Forschung und Praxis, Wolfenbüttel
 Biblos, Wien
 *Boletim estatístico, Rio de Janeiro

- *Bulletin of the Public affairs information service, New York
 *Burroughs clearing house, Detroit
 *Business and economic conditions, First national city bank, Monthly letter, New York
 *The Canadian bank of commerce, Commercial letter, Toronto
 The Canadian journal of economics and political science, Toronto
 Communication from the International association of university professors and lecturers, London
 Cumulative book index, New York
 *Current literature, London
 *Danish foreign office journal, Kbhvn
 *Den danske landmandsbank, The economic situation in Denmark, Copenhagen
 Det danske marked, Kbhvn
 Deutsche Nationalbibliographie, Reihe A, Neuerscheinungen des Buchhandels, Leipzig
 Deutsche Nationalbibliographie, Reihe B, Neuerscheinungen ausserhalb des Buchhandels, Leipzig
 Distribution age, New York
 *District bank review, Manchester
 Econometrica, Chicago
 Economia internazionale, Genova
 Economic bulletin for Asia and the Far East, Bangkok
 Economic bulletin for Europe, Geneva
 Economic geography, Worcester, Mass.
 The economic journal, London
 Economica, London
 Economie appliquée, Paris
 The economist, London
 Ekonomen, Sthlm
 *Ekonomisk revy, Sthlm
 Ekonomisk tidskrift, Uppsala
 *Ekonomiskt forum, Göteborg
 Erdkunde, Bonn
 Erhvervsøkonomisk tidsskrift, Kbhvn
 *Esso oilways, London
 *Federal reserve bank of Chicago, Business conditions, Chicago
 *Federal reserve bulletin, Washington
 *FFI-rapporten för färgdetaljhandeln, Sthlm
 *FFI-rapporten för järnhandeln, Sthlm
 *FFI-rapporten för skodetaljhandeln, Sthlm
 *FFI-rapporten för textildetaljhandeln, Sthlm
 *Ford-times, USA
 Fortune, New York
 Geographical review, New York
 *Globen, Sthlm
 *Guaranty trust company of New York, The guaranty survey, New York
 *Göteborgs bank, Konjunkturöversikt, Sthlm
 *Hamburger Kreditbank, The German economy, Hamburg
 *Hamburger Kreditbank, Die deutsche Wirtschaft, Hamburg
 *Handel-Maatschappij H. Albert de Bary & co, N. V. Market letter, Amsterdam
 *Hardy & Co GmbH. Die Wirtschaftslage, Frankfurt a. Main
 Harvard business review, Boston
 *Horizons du monde, Bruxelles
 *IBM-nytt, Sthlm
 *IBM, World trade news, New York
 The incorporated statistician, London
 *Index, Svenska handelsbanken, Sthlm
 The Indian economic journal, Bombay
 *Indiana university bulletin, Bloomington, Ind.
 Industria, Sthlm
 Industrielle Organisation, Zürich
 *Industriförbundets meddelanden, Sthlm
 The international and comparative law quarterly, London
 *International financial news survey, Washington
 International financial statistics, Washington
 *International union for the protection of nature, Bulletin, Brussels
 *Israel economic bulletin, Kislev
 *Israel export journal, Tel Aviv
 Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Stuttgart
 The journal of accountancy, New York
 Journal of American statistical association, Washington
 The journal of business of the University of Chicago, Chicago

- Journal of documentation, London
 The journal of industrial economics, Oxford
 Journal of institute of actuaries, London
 Journal of marketing, New York
 Journal of the Operations research society of America, New York
 The journal of political economy, Chicago
 Journal of retailing, New York
 Journal of the Royal statistical society, Ser. A, London
 Journal of the Royal statistical society, Ser. B, London
 Kommersiella meddelanden, Sthlm
 Kontorsvärlden, Sthlm
 *Kredietbank, Weekly bulletin, Brussels
 Kulturgeografi, Aarhus
 Kyklos, Bern
 *The lamp, New York
 The law quarterly review, London
 Library science abstracts, London
 *Livsmedelsteknik, Göteborg
 *Lloyds bank review, London
 The Manchester school of economic and social studies, Manchester
 Mathematica scandinavica, Kbhvn
 *Metallen, Sthlm
 Metroeconomica, Trieste
 *Midland bank review, London
 Mitteilungen der Vereinigung schweizerischer Versicherungsmathematiker, Bern
 Moderna språk, Malmö
 *Le monde diplomatique, Paris
 *Monsanto international, USA
 Monthly bulletin of statistics, United Nations, New York
 Mundo hispánico, Madrid
 *Månedstatistikk over de norske private aksjebanker og sparebanker, Oslo
 N.A.C.A. bulletin, New York
 The national geographic magazine, Washington
 *National provincial bank review, London
 Nationaløkonomisk tidsskrift, Kbhvn
 *Nederlandsche Handel-Maatschappij, N. V., Quarterly review, Amsterdam
 *The Netherlands industrial and commercial, Amsterdam
 Neue Betriebswirtschaft, Heidelberg
 *N.I.R., Nordiskt immateriellt rättsskydd, Sthlm
 *Nordisk försäkringstidskrift, Sthlm
 *Norges bank, Bulletin, Oslo
 *Den norske bankforeningen, Økonomisk revy, Oslo
 *Norwegian joint stock banks, Financial review, Oslo
 Office management, New York
 Operational research quarterly, London
 Der Organisator, Zürich
 Oxford economic papers, London
 *Portugal bulletin of political, economic and cultural information, Lisboa
 Printers' ink, New York
 Public finance, Haag
 The quarterly journal of economics, Cambridge, Mass.
 *Recherches, Bulletin d'information bibliographique et documentaire, Strassbourg
 The review of economic studies, Cambridge
 The review of economics and statistics, Cambridge, Mass.
 *Revista brasileira de estatística, Rio de Janeiro
 Revue économique, Paris
 Revue française de science politique, Paris
 Revue des Nations unies, Paris
 Sales management, New York
 The Scandinavian economic history review, Sthlm
 *Schweizerische Bankgesellschaft, Basel
 *Schweizerische Bankgesellschaft, Wirtschaftsnotizen, Basel
 Schweizerische Zeitschrift für Volkswirtschaft und Statistik, Basel
 *Schweizerischer Bankverein, Bulletin, Basel
 *Schweizerischer Bankverein, Der Monat in Wirtschaft und Finanz, Basel
 Science & society, New York
 *Shalom, Tel Aviv
 Skandinavisk aktuarietidskrift, Uppsala
 *Skandinaviska banken, Kvartalskrift, Sthlm
 Social research, New York
 *Société de banque suisse, Bulletin, Basel

Sovjetskaja torgovlja, Moskva
 *The Standard bank review, London
 Statsøkonomisk tidsskrift, Oslo
 Svensk bokhandel, Sthlm
 Svensk handel, Sthlm
 Svensk juristtidning, Sthlm
 Svensk skattetidning, Sthlm
 Svensk trävarutidning, Sthlm
 Den svenska marknaden, Sthlm
 *Svenska turistföreningens tidning, Sthlm
 *Swiss bank corporation, Bulletin, Basel
 Things English, Sthlm
 *Think, New York
 Tide, New York
 Tidskrift för dokumentation, Sthlm
 Tidsskrift for rettsvitenskap, Oslo
 *Trends, Chemical corn exchange bank,
 New York
 Unesco bulletin for libraries, Paris
 *Union bank of Switzerland, Zürich
 *Union de banques suisses, Zürich
 Die Unternehmung, Bern
 Die Weltwirtschaft, Kiel
 Weltwirtschaftliches Archiv, Hamburg
 *Venezuela up-to-date, Washington

*Vereinsbank in Hamburg, Wirtschafts-
 bericht, Hamburg
 Westdeutsche Wirtschaft, München
 *Westminster bank review, London
 Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung,
 Berlin
 *Wirtschaftsdienst, Monatschrift, Ham-
 burg
 *Wirtschaftsdienst, Monthly review, Ham-
 burg
 Voprosy ekonomiki, Moskva
 *Vox Europae, Mainz
 Die Zeit, Hamburg
 Zeitschrift für Betriebswirtschaft, Berlin
 Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht
 und Konkursrecht, Stuttgart
 Zeitschrift für die gesamte Staatswissen-
 schaft, Tübingen
 Zeitschrift für handelswissenschaftliche
 Forschung, Köln
 Zentralblatt für Bibliothekswesen, Leipzig
 Zentralblatt für Mathematik und ihre
 Grenzgebiete, Berlin
 *Zürcher Kantonalbank, Vierteljahrsheft,
 Zürich
 Der österreichische Betriebswirt, Wien

Korkeakoulun opettajainhuoneeseen on tilattu tärkeimmät pääkau-
 pungin päivälehdet ynnä koti- ja ulkomaisia kuvalehtiä.

Kirjaston lainaustoimisto on ollut avoinna lukukausien aikana arki-
 päivisin klo 9—16 ja lukusali klo 9—20, paitsi aattoina, jolloin molem-
 mat ovat olleet avoinna klo 9—14. Lukuvuoden aikana on annettu lai-
 noja 5.150 (edellisenä lukuvuonna 4.374), johon lukuun eivät sisälly
 lukusalilainat. Korkeakoulun sisäisessä aikakauslehtikierrrossa on ollut
 tilaajia 31 (edellisenä lukuvuonna 25), ja lehtiä on kierrossa ollut 179
 (edellisenä lukuvuonna 154). Käyntejä lukusalissa on nimikirjan mukaan
 ollut 7.890 (edellisenä lukuvuonna 6.848). Ulkomaisista kirjastoista on
 välitetty tutkijain käytettäväksi kirjainoja.

Kirjastoon perustettu oma sitomo on osoittautunut tarkoitustaan
 vastaavaksi. Kirjaston tarpeita varten on sidottu aikakauslehtien vuosi-
 kertoja 278 kpl ja kirjoja 97 kpl.

Kirjastonhoitaja FM *N. P. Virtanen* on ollut 6. 9. 1954 lähtien
 virkavapaana sairauden takia. Vt. kirjastonhoitajana on toiminut ama-
 nuenssi *Lempi Nurkkala*. Korkeakoulun palkkaaman henkilökunnan
 lisäksi on kirjastoon ollut kiinnitettynä ylim. virastotyöntekijänä hra
Olli Nisula.

Kirjastoon sijoitettua Suomalaisten Kemistien Seuran kirjastoa on
 hoitanut amanuenssi FM *Aili Jalava*.

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan kirjasto, jota hoidetaan kor-
 keakoulun kirjaston yhteydessä, on lukuvuoden aikana United States
 Information Centeriltä saanut 100 nidosta sisältävän lahjoituksen, joka
 on osaksi tieto-, osaksi kaunokirjallisuutta.

III. Luennot ja harjoitukset kertomuskautena 1954-55.

A. KAUPPATIETEIDEN KANDIDAATIN TUTKINTOA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *Mikko Tammissen* johtamissa sekä lehtori *F. L. Vaivion* ja assistentti *Jouko Paakkasen* avustamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Ekonomi *Pentti Anttila*, Näkökohtia ylikansoittumisongelmasta; ekonomi *Kari Castrén*, Näkökohtia ns. vastavoimateoriasta; kauppat. lis. *Jaakko Honko*, Investoinnin optimaalinen kesto aika; ekonomi *Jaakko Lassila*, Euroopan Maksuliiton nykyisiä näkymiä; ekonomi *Olli Luikko*, Mitä on konvertibiliteetti?; ekonomi *Pirkko Mattinen*, Kilpailun tulevaisuus; ekonomi *Olli Suonne*, Bruttohintaperiaate; kauppat. yliopp. *Olavi Vikman*, Devalvaatio vaiko kustannustason alentaminen?

Talousmaantiede.

North Carolinan valtionyliopiston professori *Samuel T. Emory* on syyslukukaudella luennoinut (englanniksi) 2 v.t. Pohjois-Amerikan maantiedettä.

B. EKONOMIN JA KIRJEENVAIHTAJAN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *Mikko Tamminen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella johdattua kansantaloustieteeseen (peruskäsitteet, kansantaloudellinen kierto-kulku ja kansantulolaskelmat, kansantaloustieteen tehtävät ja metodi, johdantoa hinta- ja yrityksen teoriaan) sekä III vuosikurssilla 2 v.t. kevätlukukaudella kansainvälisistä taloudellisista suhteista.

Professori *Tammissen* johtamissa ja lehtori *F. L. Vaivion* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi:

Hakala, Marjaleisa, Ns. taloudellinen demokratia; *Järvinen, Risto*, Taloudellinen kilpailu ja etiikka; *Karttunen, Asko*, 78 vuotta pankkimiehen elämää — lyhyt selostus Hjalmar Schachtista; *Kinnunen, Eero*, Mainonnan kansantaloudelliset vaikutukset; *Mikkola, Kainu*, Täystyöllisyys ilman inflaatiota; *Pesonen, Pertti*, Wilhelm Röpken kolmas tie; *Riistama, Veijo*, Täydellisestä kilpailusta; *Salakka, Pekka*, Elintaso — mitä se on ja miten sitä voidaan mitata; *Willgren, Mauno*, Karl Marxin työnarvo- ja lisäarveteoriat ja hänen merkityksensä taloustieteilijänä.

II vuosikurssi:

Hautakangas, Taisto, Mitä on taloudellinen kasvu; *Holm, Henry*, Yli-investointi- ja alikulutusteoriat; *Kärkkäinen, Hannu K.*, J. R. Hicks'in suhdanneselitys; *Suhonen, Risto*, Finanssipolitiikan luonne Suomen oloissa; *Suanto, Pertti*, Sodanjälkeinen suhdannekuva Yhdysvalloissa ja Länsi-Euroopassa; *Voutila, Jarmo*, Suhdannevaihtelut — mitä ne ovat.

Lehtori *F. L. Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella raha- ja pankki-järjestelmästä, työllisyyden ja kansantulon määräytymisen teoriasta, suhdannevaihteluista ja ulkomaankaupasta sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella talouselämän kokonaiskulusta, kansantulolaskelmista, kansantaloudellisesta kirjanpidosta sekä työllisyyden ja kansantulon määräytymisen teoriasta.

Lehtori *F. L. Vaivion* johtamissa ja kauppat. maist. *Jouko Paakkasen* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi:

Airaksinen, Esko, Kansainväliset kartellit; *Cederberg, Klaus*, Euroopan sodanjälkeiset vaikeudet; *Hartman, Raimo*, Suomen kauppa muihin pohjoismaihin; *Härkönen, K.*, Idänkauppamme; *Koivistoinen, Onerva*, Suomen sodanjälkeinen kauppasopimuspolitiikka; *Kovero, Veikko*, Viennin edistäminen; *Laukola, O.*, Englannin heikentynyt asema maailmantaloudessa; *Nousiainen, Olli*, Länsi-Saksan taloudellinen nousu; *Salonen, Ilpo*, Maksutase; *Timperi, Yrjö*, Itä-Euroopan maiden ulkomaankauppa; *Tölli, Erkki*, Kauppa keskusjohtoisten ja vapaan markkinatalouden maiden välillä; *Vikman, Olavi*, Devalvaatio vaiko kustannustason alentaminen; *Aimonen, Jyrki*, Yhdysvaltojen kartellilainsäädäntö; *Homanen, I.*, Hintasäännöstelyn pulmia; *Kiander, Mikko*, Hintojen erilaistaminen ja julkisten laitosten hintapolitiikka; *Nuotio, E.*, Bruttohintaperiaate; *Pietikäinen, Leo*, Kilpailua rajoittavat sopimukset; *Pälä, Pirkko*, Monopolistinen kilpailu; *Ristolä, Roine*, Monopoli; *Salminen, Seppo*, Kustannuslaskenta ja hintapolitiikka; *Salmivaara, Paavo*, Laatu-, mainos- ja palvelukilpailu.

II vuosikurssi:

Ahola, Leo, Gattin sopimukset; *Ainamo, Matti*, Kullan monetäärinen merkitys kultakannan aikana ja nykyään; *Caselius, Olli*, Devalvaation onnistumisen edellytykset; *Kailasvuori, Kalevi*, Täystyöllisyys ja kansainvälinen kauppa; *Kallinen, Tauno*,

Konvertibiliteettikysymys; *Kiukas, R.*, Ohlinin ulkomaankauppateoria; *Aspegren, A.*, Luottokorkoteoria; *Parviainen, Seppo*, Keskuspankin tehtävät; *Poutanen, Osmo*, Mitä on raha?; *Poutinen, Teijo*, Indeksiesto; *Toikka, Ilkka*, Liikepankkien kassareservimääräykset ja niiden vaikutus; *Tolonen, M.*, Suomen Pankin kehitys; *Turtola, Heikki*, Keskuspankin rahapolitiittiset keinot ja niiden tehokkuus.

Assistentti *Jouko Paakkanen* on luennoinut II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella kansantaloustieteen esikurssia.

Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi.

Professori *Huugo Raninen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella liikeorganisaatiosta ja kaupan apuammateista sekä III vuosikurssilla 3 v.t. kevätlukukaudella kauppatavoista ja niihin liittyvistä kysymyksistä.

Professori *Huugo Ranisen* johtamissa ja assistenttien kauppat. kand. *Risto Tuomisen* ja *Martti Airamom* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aarnio, Sakari, Suunnitelmallisuuden apuvälineistä; *Andersson, Hans*, Metex-osuuskunta ulkomaankauppamme palveluksessa; *Anthoni, Anneli*, Sementtikaupan järjestelystä maassamme; *Bachmann, Heikki*, Helsingin kaupungin teollisuuslaitosten organisatorisesta rakenteesta; *Etelä, Timo*, Yritysten välisestä yhteistoiminnasta nahka-alalla; *Fagerström, Kai*, Liikepankkien likviditeettiperiaatteista; *Gillberg, Sulo*, Erään teollisuusyhtymän osto-organisaatiosta; *Helminen, Anja*, Postisäästöpankin organisatorisesta kehityksestä; *Hirvi, Veikko*, Organisaatioperiaatteiden soveltamisesta eräässä tekstiilialan teollisuuslaitoksessa; *Jaakkola, Leena-Maija*, Markkinoiden jaosta kysynnän rakenteen perusteella; *Joki, Olavi*, Vientihenkilökunnan koulutuksesta meillä ja muualla; *Järviö, Risto*, Switsch-kaupoista; *Kaakinen, Anna-Liisa*, Erään teollisuuslaitoksen myyntiorganisaatio; *Kopra, Erkki*, Tavarapörssien merkityksestä; *Karhema, Erik*, Eräiden liikenneyhtiöiden organisaatioiden vertaus; *Kinnunen, Aulis*, Tavaralan luonteen vaikutuksesta jakeluteihin; *Kontturi, Jorma*, Henkilökunnan työhön otosta; *Korpi, Niilo*, Lääkeaineiden tukkukaupan organisaatiosta; *Korpinen, Pekka*, S.A.S:n liikenneverkosto ja sen merkitys kansainvälisessä liikenteessä; *Lammela, Karin*, Erään teollisuuslaitoksen mainonnasta ja myynnistä; *Laukkanen, Heikki*, Vientiedustuksestamme ulkomailla; *Leimola, Eero*, Viljakauppamme organisaatiosta ja tällä alalla vallitsevista kauppatavoista; *Linnolahti, Karl*, Erään teollisuusyhtiön myyntiorganisaatio; *Laukkainen, Aarre*, Eräiden pankkilaitosten organisaatioiden vertailu; *Maijanen, Esko*, Turkiskauppamme organisaatiosta ja kauppatavoista; *Mattinen, Pirkko*, Analyysi organisaatioperiaatteena; *Mikkonen, Taavi*, Puutavaran laatua koskevista kauppatavoista; *Määttänen, Maire*, Huolintavakuutus; *Nuotio, Erkki*, Konttorisuunnittelusta; *Paakkanen, Anneli*, Arvotullauksesta; *Paloluoma, Juhani*, Huhtamäki-Yhtymän henkilökuntapolitiikasta; *Pihlajamäki, Marja*, Setelistön kate; *Pesu, Heikki*, Kahden suurliikkeen organisaatioiden vertailusta; *Pitkänen, Antti-Jussi*, Tuontikaupan kuljetussuunnitelmista suunnitelmallisuuden kannalta; *Pyykkönen, Juhani*, Kahden keskusosuusliikkeen organisaatioiden vertailusta; *Rajala,*

Sakari, Eräiden pankkilaitosten organisaatioiden vertailu; *Raunio, Risto*, Erään rautatukkukaupan kuljetus- ja varasto-organisaatiosta; *Rautalainko, Elias*, Henkilö- ja tavarakuljetuksen organisaatio Aero Oy:ssä; *Rintanen, Matti*, Tavarankäytökysymyksestä sekä erikoisesti puupakkausten käytöstä; *Roine, Jouni*, Tankkilaivastomme rahtiliikenteen palveluksessa; *Ruuskanen, Irma*, Autokiertokauppa ja sitä koskevat rajoitukset Suomessa; *Salminen, Lauri*, Suomen Ulkomaankauppaliiton organisaatiosta; *Salminen, Niilo*, Suomalainen Tarkastus Oy kansainvälisessä kaupassa; *Salonen, Pertti*, Sään vaikutuksesta myyntiin; *Sarkoma, Tuomo*, Puutalo Oy puutalojen viejänä; *Schulman, Henrik*, Sianlihanvientimme kehityksestä; *Stenman, Eero*, Helsingin kaupungin teollisuuslaitosten organisatorisesta rakenteesta; *Tirronen, Heikki*, Vientinäyttelyt ja osallistuminen ulkomaisiin messuihin suomalaisten tuotteiden tunnetuksi tekijöinä; *Tuomisto, Sointu*, Tulli maksualennuksineen ja peruutuksineen; *Turunen, Pirkko*, Suomen ja Neuvostoliiton välisestä kaupasta; *Vahtokari, Aarno*, Helsingin kaupungin sairaalat taloudellisena organisaationa; *Walle, Heikki*, Eräästä osto-organisaatiosta suunnitelmallisuuden näkökulmasta; *Vanhala, Erkki*, Kahden liikenneyhtiön organisaatioiden vertailusta; *Varpenius, Jormi*, Miesekonomit ulkomaankauppamme palveluksessa; *Vehmola, Martti*, Puukuitulevyteollisuutemme vientiorganisaatio ja vientiin liittyviä yleisiä näkökohtia; *Viinikka, Kauno*, Saksalaisten kansanautojen myynnin organisaatio; *Viitala, Olavi*, Konsulinvirastojemme merkityksestä ulkomaankaupassamme; *Wilén, Raine*, Kokonaiskuva saha- ja rakkauputavaran vientijärjestöjen organisaatiosta ja yhteistyöstä; *Vähätupa, Jorma*, Rahoituskysymys suunnitelmallisuuden näkökulmasta.

Lehtori *Mika Kaskimies* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella varastonhoidon peruskysymyksiä ja jakelukaupan rakenteen rationalisoinnista ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella kauppaopin alkeita ja II vuosikurssilla 3 v.t. kevätlukukaudella eräistä keskeisistä jakelukaupan kysymyksistä.

Lehtori *Kaskimiehen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahava, Paavo, Rajakaupan järjestelystä Tornion- ja Muonionjokilaaksossa; *Ahmala, Seppo*, Näkökohtia suurvarastojen rakennustekniikasta; *Alakoski, Erkki*, Tampereen vähittäiskauppaliikkeiden sijaintikesittyminen; *Blick, Ritva*, Matkavaluuttakaupan järjestelystä Suomessa; *Blomqvist, Paul*, Tilausten suuruuteen vaikuttavat tekijät vähittäiskauppaliikkeissä; *Bäcklund, Nils*, Pankkien likviditeettipolitiikka; *Candelin, Ilmo*, Erään kanadalaisen postilähetysliikkeen organisaatiosta; *Eros, Raili*, Tavaraluotto ja sen käyttö ulkomaankaupassa; *Haikala, Hannes*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Kouvolan kauppalassa; *Heiskanen, Kyösti*, Hintasopimukset ja niiden käyttö maataloustuotekaupassa; *Heinonen, Sirkka*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Helsingin kaupungissa; *Helenius, Eija*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Tampereen kaupungissa; *Hmelevsky, Inna*, Yrityksen sosiaalinen asema; *Honkavaara, Pentti*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Lahden kaupungissa; *Hovi, Kerttu*, Margariinituotteiden jakelun rakenne Suomessa; *Huopaniemi, Matti*, Kollektiivinen toiminta teollisuudessa; *Hämäläinen, Martti*, Johtokuntien tehtävät ja asema maamme pankeissa; *Ihalainen, Ulla*, Yrittäjän toiminnan motiivit; *Immonen, Pauli*, Pankkien varmuuspolitiikka; *Järvinen,*

Kyösti, Arvopaperikauppa Suomessa; *Järvinen, Seppo*, Asiakkaitten odotusaika siirtomaantavara-alan vähittäiskauppaliikkeissä; *Kajanne, Pertti*, Taloudellisten vaikutusalueitten selvittely; *Kaivo-oja, Reijo*, Moottoriajoneuvovakuutustoiminnan suuntaaviivat Suomessa; *Kallio-Mannila, Kalevi*, Luottoriskin analyysi; *Kallionpää, Erkki*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Alahärmässä; *Karvo, Helinä*, Suunnitelmallisuuden periaate ja sen toteuttaminen suurliikkeissä; *Kaskimies, Vesa*, Kontrollin periaate ja sen toteuttaminen suurliikkeissä; *Kaukonen, Tauno*, Pienteollisuuden tuotteiden myynnin järjestelyn pääperiaatteet; *Kinnunen, Martti*, Raskaan valmisvaateollisuuden tuotteiden markkinointi; *Kivimäki, Aarre*, Vähittäiskaupan kilpailun ongelmia; *Kokko Reino*, Varastoerän suuruuden määrittäminen; *Komi, Kirsti*, Apteekkitavaran kaupan organisaation erikoispiirteitä; *Laaksonen, Keijo*, Vakuutuslaitosten sales promotion-toiminta; *Lankinen, Eeva*, Säästöpankin tallettajien rakenteen selvittäminen; *Laukola, Olli*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Uudessakaupungissa; *Lehtinen, Eeva*, Kaupan työvoima Suomessa; *Lehtinen, Jyrki*, Hallintoneuvostojen tehtävät ja asema maamme pankeissa; *Lehto, Helena*, Henkilökuntapäällikön tehtävät ja asema teollisuusliikkeissä; *Luoko, Kirsti*, Vähittäiskaupan neuvontatoiminnan järjestelystä eräässä keskusliikkeessä; *Majanen, Pauli*, Taloudellisten vaikutusalueitten selvittely; *Mankki, Pertti*, Matkatoimistojen organisaatiosta Suomessa; *Matilainen, Irja*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Jyväskylässä; *Mäkinen, Eero*, Saapuvan tavaran vastaanotto ja siihen liittyvien asiapapereiden käsittely; *Nopanen, Karl*, Kasko-vakuutus; *Nurmela, Erkki*, Emisiotointiminta pankkien tehtävänä meillä ja muualla; *Pastell, Raili*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Tampereella; *Peltonen, Matti*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Helsingissä; *Penttilä, Mikko*, Vakuutuslaitosten kilpailua rajoittavat sopimukset; *Pirhonen, Uolevi*, Taloudellisten vaikutusalueiden selvittely; *Pohjosmäki, Matti*, Yhtiökokousten tehtävät ja asema maamme pankeissa; *Repo, Paavo*, Teollisuuden alueellinen sijoittuminen institutionaalisten tekijöiden valossa; *Ridvall, Heta*, Paperikaupat ja niiden sijaintiin vaikuttavat tekijät; *Sarkaranta, Jussi*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Kauhavalla; *Saukkonen, Matti*, Polkupyörien ja -tarvikkeiden jakelun rakenne Suomessa; *Seppänen, Lauri*, Kolmikantakaupat; *Sihio, Mauno*, Pohjois-Suomen talvisatamakysymys taloudellisena ongelmana; *Silvennoinen, Pertti*, Ruotsin jakelukaupan rakenne; *Sulku, Pertti*, Pankkisiirtoliike; *Suoniemi, Raimo*, Vuota- ja nahkatavaran kaupan rakenne Suomessa; *Suvanto, Pertti*, Taloudellisten vaikutusalueiden selvittely; *Tiilikainen, Pentti*, Kaupallisen osuustoiminnan alueellinen levinneisyys Suomessa; *Tossavainen, Osmo*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Kuopiossa; *Tähtinen, Eero*, Vähittäiskaupan rakennetutkimus Sysmässä; *Wallin, Laura*, Työn arvostelu kauppaliikkeissä; *Virtanen, Heikki*, Liikkeen rahoitus ekspansiivisen myyntitoiminnan vallitessa; *Väyrynen, Aaro*, Työn luokitus ja sen sovellutus varastotöihin.

Lehtori *Arvo Puukari* ja hänen sijaisenaan KTM *Onni I. Heikkilä* ovat luennoineet ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikursilla 3 v.t. syyslukukaudella liikeorganisaatioista ja lehtori *Puukari* ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 3 v.t. kevätlukukaudella liikkeen hoidosta. Luennoilla ovat vierailleet mm. laivausalalta KTM *Esko Lappalainen*, varat., ekon. *Mikko Mannio* ja Mr. *G. Mc Kinney*. Pohjoismaiden Yhdyspankki on järjestänyt pankkiopin luentosarjan sekä tutustumisen pankkitoimintaan pienissä opintoryhmissä ja *Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto* luentosarjan vakuutustoiminnasta. Yllämainitut opettajat ovat edelleen luennoineet II vuosikursilla kirjeen-

vaihtajan tutkintoa suorittaville 2 v.t. syyslukukaudella liikkeen hoidosta. Opetuselokuvana kaikille kursseille on esitetty »Executive Suite» (MGM).

Lehtori *Puukarin* ja hänen sijaisenaan KTM *Leo Ahlstedtin* johtamissa seminaariharjoituksissa ovat osanottajat kirjoittaneet monistetuja tutkielmia ja pitäneet esitelmiä seuraavista aiheista:

Aalto, Leila, Siirtomaantavara-kaupan myyjän työhönotto; *Aho, Nina*, Miesten kotimaisten pukujen ja päällystakkiin mainonnasta; *Bergqvist, Jaakko*, Elektrissima — keskitetty kuluttajaluotto Länsi-Berliinissä; *Erkamo, Jyrki*, Lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta; *Hartman, Raimo*, Sokerin myynti ja mainonta; *Hauvonen, Jouko*, Amerikkalaisen ja eurooppalaisen auton mainonnasta; *Heikkilä, Anssi*, Sahatavaran kauppa kotimaassa; *Heinonen, Olli*, Konttorikoneiden huolto Suomessa; *Hietala, Pertti*, Yksityinen tavaralinjaläike Suomen maanteillä; *Hinkkala, Veikko*, Muoviteollisuuden ja -kaupan myyntiorganisaatio; *Hyytiäinen, Annikki*, Myymäläpulaisten palkoista; *Härkönen, Kyösti*, Helsingin tavarataloista ja niiden kilpailusta; *Jurvanen, Esko*, Väki-juomien myynnistä Suomessa; *Järvinen, Eero*, Polkupyöräkaupan jakelutiet; *Järvinen, Raija*, OTK:n tuotannon ja sen jäsenliikkeiden myynnin kehitys vaateusallalla; *Järvinen, Risto*, Provisiomyyjästä ja hänen vaikeuksistaan; *Kares, Ilkka*, Makeisten jakelutiet Suomessa; *Kiander, Mikko*, Varasto- ja kuljetuspalkat; *Kiiski, Veikko*, Tiedoitusteoria; *Kinnunen, Eero*, Ilmoituskustannuksista Suomessa v. 1953; *Kippo, Harri*, Matkatoimiston myynti- ja mainoskustannukset; *Kokko, Yrjö*, Panimoiden myyntialueet ja myyntiorganisaatio; *Komu, Sirkka-Liisa*, Hopeapelin ilmoitukset; *Koskelo, Pirkko*, Maidon vähittäispakkaukset ja niiden käytäntöönotto Suomessa; *Kosonen, Lauri*, Suomen lain asettamat rajoitukset mainonnalle; *Kouhi, Seppo*, Lapsiin vetoavien apellien käytöstä mainonnassa; *Kurvinen, Synnöve*, Tri Fleschin menetelmä ja suomenkieli; *Laine, Aaro*, Piirteitä liikeyrityksen sosiaalisesta kentästä; *Lamppu, Jorma*, Tekstiilien tuonnista ja sen organisaatiosta; *Lehti, Kauko*, Uusien autojen myyntiorganisaatio; *Lehtinen, Seppo*, Katsaus Unileverin kehitykseen; *Lehtonen, Tauno*, Rautakauppa konepajan hankkijana; *Leino, Mikko*, Myyvä pakkaus; *Leskinen, Pertti*, Sähkötariffit ja tariffipolitiikka Suomessa 1954; *Liimatainen, Kalevi*, Tulitikkuetiketit mainosvälineenä Suomessa; *Liljeqvist, Aulis*, Ilmoitushankinta Suomen Sosialidemokraatissa; *Lindqvist, Karl*, Radiokoneiden jakelu ja mainonta Suomessa; *Maijala, Eero*, Leipomoteollisuuden kehitys; *Metsola, Raimo*, Public Relations ja liikepankit; *Niemi, Antti*, Jäätelön myynti Helsingissä; *Nousiainen, Ilpo*, Nykyaikaistettu kappale-tavaran käsittely ja kuljetus Valtionrautateilla; *Pakarinen, S. V.*, Vaihtokauppa villateollisuuden raaka-ainehankinnoissa; *Pentikäinen, Eeva*, Valtion vuosien 1953—54 obligaatiolainojen mainonnasta; *Pietikäinen, Pasi*, Nykyhetken tilanne sisävesiliikenteessämme; *Pitkänen, Eero*, Pankkien kotimainen maksuliike; *Rantanen, Pentti*, Kotimaisten puuvillatuotteiden valmistuksesta ja myyntiorganisaatiosta; *Ratsula, Pertti*, Valmisvaate-alan mainonnasta ja sen tehokkuudesta; *Ripatti, Maire*, Kultaseppälän tukkuportaan myyntiorganisaatio; *Ruhanen, Tapio*, Rautakaupan myyjäkoulutuksesta; *Saarinen, Timo*, Käytettyjen autojen kauppa Suomessa; *Salmivaara, Paavo*, Suomalainen elokuvamainonta; *Salomaa, Kalevi*, Kuinka Boston-savuke saatetaan markkinoille; *Salomaa, Tuure*, J. C. Penney Company; *Sipilä, Kalevi*, Ford-Werke AG:n myyntiorganisaatio ja mainonta; *Suvia, Simo*, Väkijuomamyymälä ja sen toiminta; *Turunen, Kalevi*, Piirteitä mannekiiniesityksen suunnittelusta; *Valkama, Anssi Y.*, Suomalainen turisti-autoliikenne Euroopan mantereella; *Wallin, Tuulikki*, Rudolf Flesch — tie helpompaan

kieleen?; *Willgren, Mauno*, Aikatutkimus ja sen tekniikka; *Väänänen, Reino*, Näyttekunoiden mainoskustannuksista Savonlinnassa ja sen ympäristössä.

Dosentti *R. Heino* on luennoinut II ja III vuosikurssilla yhteisesti 2 v.t. syyslukukaudella itsepalvelumyymälöistä.

Myynti- ja mainosoppi.

Myynti- ja mainosoppia ovat lehtori *Arvo Puukari* ja hänen sijaisenaan *KTM Arvo Litukka* luennoineet ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella markkinoinnin perusteista ja lehtori *Puukari* 2 v.t. kevätlukukaudella mainonnan perusteista. Samoin ekonomin tutkintoa suorittaville ovat lehtori *Puukari* ja hänen sijaisenaan *FM Topi Törmä* luennoineet III vuosikurssilla syyslukukaudella 4 v.t. myynnin organisaatiosta ja lehtori *Puukari* kevätlukukaudella 4 v.t. myynnin johtamisesta. Kurssiin liittyen on tehty lukuisia opintomatkoja eri alojen johtaviin yrityksiin ja vierailevina luennoitsijoina ovat esiintyneet mm. joht. *Lars Liljelund*, toim.joht., ekon. *Olavi Luumi*, kapt. *R. W. Palmroth*, joht., ekon. *Arvi Pankakoski*, joht., ekon. *Erkki Reittilä* ja joht., ekon. *Veikko Salminen*.

Prof. *Edna Douglas* Yhdysvalloista piti 6 luentoa aiheesta »Recent Trends in American Marketing».

Liikelaskentaoppi.

Professori *Martti Saario* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella aiheista liike- ja hallinnollinen kirjanpito, liikeverotus, liikevaihtoverotus, tase-analyysi ja kirjaustekniikka sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella kirjanpidon erikoistapauksista ja kirjanpidon organisaatiosta. Luentoisiin liittyviä harjoituksia on johtanut *KTT Jaakko Honko*.

Professori *Saarion* johtamissa ja *KTT Jaakko Hongon* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Jaakkola, Erkki*, Tulojen kontrolli; *Kippo, Harri*, Investointilaskelmat; *Kokko, Aila*, Muutamista rakennusliikkeen laskentatoimen kysymyksistä; *Nummi, Kalevi*, Tilintarkastajien tehtävien eroavuuksista anglosaksisissa — pohjoismaissa; *Sunkomaa, Anja*, Selostus kirjasta Dag Coward: Økonomisk risiko og usikkerhet; *Turunen, Kalevi*, Hankintasopimuksesta verotuksessa; *Turunen, Pirkko*, Liikkeen sisäiset työt liikevaihtoverotuksessa.

Kevätlukukaudella: *Buchert, Pertti*, Sisäinen kontrolli; *Ek, Eero*, Tukku liikkeen varastonkierron ja -hävikin valvonnan keinoista; *Honka, Kauppo*, Huoltoaseman kirjanpito; *Hult, Martti*, Yrityksen — julkisen yhdyskunnan budjetti; *Petra,*

Pertti, Pankin tase; *Pääkkönen, Mauri*, Kirjakaupan kirjanpidon hoidosta ja kirja-kaupoille ominaisten liiketapahtumien kirjaamisesta; *Tuomala, Pertti*, Sivuliikkeiden kannattavuuskontrollista eräässä osuusliikkeessä; *Valkama, Juha*, Tasearvostelusta Suomen oloissa.

Professori *Henrik Virkkunen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella kustannuslaskennan ja teollisuuskirjanpidon perusteista ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella teollisuusyrityksen tilipuitteista, standardikustannuslaskennasta sekä yrityksen budjetti-toiminnasta. Luentoisiin liittyvien harjoitustehtävien suorituksessa on opiskelijoita ohjannut *KTT Jaakko Honko*.

Prof. *Virkkusen* johtamissa ja *KTT Hongon* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Halonen, Tuomo*, Ennakkolaskelman laatiminen tilaustyötä suorittavassa yrityksessä; *Liljeqvist, Aulis*, Investointirahastot Ruotsin lainsäädännön valossa; *Mattila, Jorma*, Kustannuslaskenta pankkilaitoksessa; *Mäkinen, R. P.*, Kontek-läpikirjoitusmenetelmä; *Penttilä, Mikko*, Toiminta-asteen muutos ja tuotantolaitoksen keskeytysvakuutus; *Riisalo, Matti*, Fyysillinen inventointi; *Tuononen, Arvo*, Esimerkki standardikustannuslaskennan soveltamisesta.

Kevätlukukaudella: *Granfelt, Jarmo*, Yrityksen optimaalinen koko; *Kärmeniemi, Jaakko*, Avoimen yhtiön ja osakeyhtiön verotuksesta; *Poutinen, Teijo*, Fyysillinen inventointi; *Saurio, Matti*, Kapasiteetin ja toiminta-asteen mukauttaminen myynnin sesonkivaihteluihin; *Talsi, Pentti*, Tilintarkastuksesta osuuskuntalain mukaan; *Varpenius, Jormi*, Yrityksen päämäärä.

KTM Aimo Autio on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella kirjanpidon perusteista. Luentoisiin liittyvissä harjoituksissa on käytetty *Unto Virtasen* »Kirjanpito»-monistetta sekä *Nurmilahdi—Saarion* »Kirjanpidon harjoitussarjoja».

Professori *Esa Kaitila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella henkilösuhdekysymyksistä ja sosiaalitoiminnasta liikeyrityksissä. Luentoisiin on liittynyt kertauskuulustelu.

Kauppaoikeus.

Professori *Kalle Kauppi* on luennoinut kauppaoikeutta 2 v.t. II vuosikurssilla.

Sen ohessa on professori *Kauppi* johtanut II vuosikurssilla seminaariharjoituksia kahdessa ryhmässä, kumpaisessakin 2 tuntia viikossa. Harjoituksissa on avustanut assistentti, lakit. lisensiaatti, varatuomari

Jaakko Voipio. Opiskelijat ovat pitäneet mainituissa seminaariharjoituksissa seuraavat esitelmät:

Ryhmä A: *Ahmala, Seppo*, Emätilan kiinnitykset tilanosan tai määrääjän ostajan etua silmälläpitäen; *Ahola, Leo*, Kiinnityskelpoiset edut kiinteistökiinnityksessä; *Ahtiala, Pekka*, Irtaimistokiinnityksen haltijan suoja ja kiinnitetyn saamisen etuoikeus; *Gillberg, Sulo*, Kiinteistökiinnityksen kohde; *Harju, Kaarina*, Irtaimistokiinnityksen kohde ja sen selvittäminen kiinnitystä haettaessa; *Jatkola, Markku*, Metsäkiinnityksestä; *Jokinen, Pirkko*, Käteispannista erityisesti silmälläpitäen arvopaperien panttausta; *Juhanila, Heikki*, Aluksen, ilma-aluksen ja linja-auton kiinnityksen erikoisuuksia; *Kailasvuori, Kalevi*, Maksamattoman kauppahinnan panttioikeus; *Kaitala, Riiva*, Kiinnitetyn saatavan etuoikeus kiinteistökiinnityksessä erityisesti silmälläpitäen kiinnityksen haltijan turvaa salaisten panttioikeuksien varalta; *Kallinen, Tauno*, Kiinnityksen haltijan vilpittömän mielen merkitys; *Molarius, Reijo*, Kiinteistökiinnityksen edellytykset; *Mäkilä, Eva*, Kiinteistön kiinnityksen hakemisessa tarpeelliset asiakirjat; *Niemi, Osmo*, Kiinnityksen haltijan edun valvominen pakkohuutokaupassa; *Pirhonen, Uolevi*, Hallintaan luovutettu pantti ja hypoteekki; *Pohja, Raija*, Tontinvuokrasopimuksesta ja sen rekisteröimisestä; *Vaittinen, Anni*, Kiinnitetty haltijavelkakirja käärevelkakirjan vakuutena.

Ryhmä B: *Arifullen, Rauf*, Vekselihenkilöt; *Högman, Aimo*, Saamisoikeuden vanhentuminen ja prekluusio; *Ilmasti, Keijo*, Velkakirjan ja vekselin maksupaikka; *Jaakkola, Juhani*, Ulkomainen rahalaji velkakirjassa ja vekselissä; *Petra, Pertti*, Vekselin vanhentuminen ja sen merkitys; *Poutanen, Osmo*, Vekselin ja shekin muoto ja muotovirheen oikeudellinen merkitys; *Puolakka, Tapio*, Velkakirjan luovuttajan ja vekselin siirtäjän vastuu saamistodistuksen pätevydestä ja velallisen maksukyvyystä; *Rissa, Raimo*, Kohtuuttomista ehdoista, varsinkin velkakirjan kannalta; *Saukkonen, Matti*, Tavallisen velkakirjan siirto; *Sihto, Mauno*, Talletusliikkeessä käytettyjen vastakirjojen ja talletustodistusten luonne sekä kelpuutuslausekkeen vaikutus niihin; *Simolin, Hans-Viktor*, Maksu- ja osinkolipuista; *Tuomala, Pertti*, Juoksevan velkakirjan ja vekselin siirronsaajan väitesuoja silmälläpitäen väistytviä väitteitä; *Vesalainen, Risto*, Tavallisen ja juoksevan velkakirjan käsite ja muoto; *Vihersaari, Jukka*, Juoksevan velkakirjan ja vekselin siirronsaajan väitesuoja silmälläpitäen väistytviä väitteitä; *Vilén, Raine*, Lahja, lahjanlupaus ja antajan velkojat; *Vuorialho, Matti*, Velallisen maksusuoja velkakirja- ja vekselilakien mukaan; *Yliaho, Taito*, Juoksevan velkakirjan ja vekselin haltijan saantosuoja.

Professori *Väinö Vihma* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella kauppaoikeuden peruskysymyksistä (oikeusjärjestyksestä, elinkeino-oikeudesta, yhtiö-oikeudesta, suhteista kilpaileviin liikkeisiin, yleisestä sopimus-oikeudesta ja yleisestä velvoiteoikeudesta), sekä III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella kaupallisesta toimeksiannosta, työ-oikeudesta, vakuutus-oikeudesta, vero-oikeudesta ja siviiliprosessin perusteista.

Professori *Vihman* johtamissa ja LaI, *P. Muukkoson* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Huopaniemi, Matti, Omavelkaisesta takauksesta; *Ihalainen, Ulla*, Laillisesta eli yksinkertaisesta takauksesta; *Cederberg, Klaus*, Oikeustoimen muodosta; *Lieslehto, Veikko*, Vekselilausekkeista; *Immonen, Pauli*, Takautumisesta velvoiteoikeudessa; *Hirvi, Veikko*, Kauppiaan vastuu palveluksessaan olevan henkilön kolmannelle henkilölle aiheuttamasta vahingosta.

Professori *Ilmari Melander* on johtanut kauppaoikeuden seminaariharjoituksia syyslukukaudella III vuosikurssilla sekä syys- ja kevätlukukaudella II vuosikurssilla kumpaisellakin kurssilla joka viikko kaksi tuntia. Oppilaat ovat pitäneet niissä seuraavat esitelmät:

III vuosikurssilla: *Nousiainen, Olli*, Avoimen yhtiön perustaminen; *Nykänen, Veikko*, Avoimen yhtiön velat; *Nordenswan, Raija*, Avoimen yhtiön lakkaaminen; *Nurmela, Erkki*, Avoimen yhtiön voiton ja tappion jakaminen.

II vuosikurssilla: *Hautakangas, Taisto*, Kaupparekisteriä koskevan lainsäädännön pääperiaatteet; *Helinko, Ossi*, Valtutus ja toimeksianto; *Kärkkäinen, Hannu*, Sopimuksen tekeminen; *Lehtinen, Jyrki*, Sopimussakko; *Linnamo, Hannu*, Huoneenvuokrasäännöstelyn pääperiaatteet; *Marjamaa, Juhani*, Huoneenvuokra; *Mielonen, Jorma*, Kiinnitys kiinteään omaisuuteen; *Sivén, Osmo*, Irtaimistokiinnitys; *Salomaa, Kalevi*, Takaus; *Pohjosmäki, Matti*, Kiinteistökauppa; *Hakkorainen, Unto*, Osakeyhtiön hallituksen toimivalta; *Miikkulainen, Antero*, Osakeyhtiön yhtiökokous; *Minkkinen, Paavo Tapio*, Asunto-osakeyhtiö; *Nopanen, Karl*, Työsopimuksen käsite ja työsopimuksen tekeminen; *Paavolainen, Mauno*, Työsopimuksesta työnantajalle ja työntekijälle johtuvat oikeudet ja velvollisuudet; *Partanen, Sakari*, Työsopimuksen lakkaaminen; *Piispanen, Matti*, Osakeyhtiön osakkaan lunastusoikeus.

Dosentti *K. A. Telaranta* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella kauppaoikeuden peruskurssia ja pitänyt kolme kertauskuulustelua, joista yksi kirjallinen. Lisäksi hän on luennoinut II vuosikurssilla kevätlukukaudella 10 t. asiakirjojen laatimisesta.

Dosentti *K. A. Telarannan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat pitäneet esitelmän:

Ruhanen, Tapio, Valtuutetun oikeudellinen asema; *Ruotsalainen, Leena*, Takaussitoumus; *Sandelin, Harry*, Kommissiosopimus; *Sarkoma, Tuomo*, Työsopimus oikeudelliselta luonteeltaan; *Tirronen, Heikki*, Lainasopimus; *Tossavainen, Osmo*, Talletussopimus; *Tuulikainen, Pentti*, Takaus; *Wahlroos, Ulla*, Alaikäisen päättämät oikeustoimet; *Vikman, Olavi*, Legitimaatiopaperit; *Virtanen, Heikki*, Vekselin oikeudellisesta luonteesta sekä *Yrjönen, Juhani*, Asiamissopimus.

Talousmatematiikka

Professori *Ensio Kivikoski* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella finanssi- ja vakuutusmatematiikkaa ja III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella differentiaali- ja integraalilaskentaa. Oppi-

laiden suoritettaviksi on viikottain annettu luentoisiin liittyviä koti-tehtäviä, jotka assistentti fil. maist. *Jouko Manninen* on tarkastanut ja korjannut.

Dosentti *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella kauppa-matematiikkaa sekä korkeakoulun taloustieteiden opettajille 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella johdatusta taloustieteellisen tutkimuksen matemaattisiin menetelmiin. Kauppa-matematiikan luentoisiin on liittynyt laskuharjoituksia ja kertauskokeita.

Tilastotiede.

Dosentti *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella tilastotiedettä. Luentoisiin on liittynyt harjoituksia 1 v.t. kummallakin vuosikurssilla. II vk:n harjoitukset on pidetty kahdessa ryhmässä. Lisäksi on luentoisiin liittynyt kotitehtäviä ja kertauskokeita.

Talousmaantiede.

Lehtori FT *Joh. Kaikko* on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella talous-maantieteen luonnonmaantieteellisistä perusteista ja kevätlukukaudella talousmaantieteen antropogeografisista perusteista, II vuosikurssilla 2 v.t. syksyllä Suomen talousmaantieteen perusteista ja keväällä maapallon orgaanisten hyödykkeiden maantieteellisestä jakautumisesta sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella Suomen elinkeinoelämästä.

Professori *Samuel T. Emory* on luennoinut (englanniksi) III vuosikurssilla 2 v.t. kevätlukukaudella Latinalaisen Amerikan maantiedettä.

Assistentti, FK *Olavi Granö* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 v.t. kevätlukukaudella aiheesta kartografiset menetelmät ja esitystavat sekä johtanut syys- ja kevätlukukaudella kartografisia harjoitustöitä.

Rehtori, prof. *Kaarlo Hildénin* johtamissa ja fil. kand. *Olavi Granön* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aimonen, Jyrki, Kielin kanava; *Airaksinen, Hertta*, Edellytykset suomalaisen linja-yhteyden perustamiseksi Suomen ja Etelä-Afrikan liittovaltion välille; *Anthoni, Anneli*, Ojamon kalkkivilouhos; *Asikainen, Anneli*, Kuopio linja-autoliikenteen keskuksena; *Björkman, Raimo*, Turun sataman talviliikenne; *Elo, Ilmari*, Nestemäisten polttoaineiden tuonti Suomeen; *Etelä, Timo*, Suomen jalkineiteollisuus; *Gunn, Reino*,

Valmet Oy Lentokonetehtaan toiminta; *Hedmanson, Bertta*, Pohjois-Suomen metsät ja niiden taloudellinen merkitys; *Holmborg, Reijo*, Sokerijuurikas ja sen viljely Suomessa; *Hämäläinen, Arto*, Lahden Lasitehdas Borup ja K:n; *Jousmäki, Yrjö*, Bremenin satama; *Kaakinen, Anna-Liisa*, Säteri Osakeyhtiö ja sen tuotteet; *Kaitala, Ritva*, Vantaanjoki; *Karhenmaa, Erik*, Banaani maailmantaloudessa ja sen merkitys erityisesti Suomen tuomissa; *Karvo, Helinä*, Suomen porotalous; *Kaski, Erkki*, Valmiiden tekstiilien tuonti Suomeen itsenäisyytemme aikana; *Kauppi, Kerttu*, Kalastus Norjan talouselämässä; *Kere, Timo*, Vuotuinen haihtuminen Suomen vesistöalueella; *Kivi, Leena*, Silkinviljely ja silkiteollisuus Euroopassa; *Kivilahti, Anneli*, Turkiseläimet ja turkikset; *Koskinen, Aarni*, Hämeenlinnan verkatehdas ja sen toiminta; *Koskinen, Ritva*, Arabian tehdas ja sen toiminta; *Kuusimäki, Marjo*, Tee maailmantaloudessa ja sen merkitys Suomelle; *Lehto, Helena*, Suomi matkailumaana; *Lehtonen, Tauno*, Raudan tuonti Suomeen; *Leino, Hilikka*, Katsaus sokerin kulutukseen ja kauppaan; *Leskinen, Orvokki*, Kivihillen, koksen ja puristeiden tuonti Suomeen; *Lilja, Rauvi*, Banaani maailmantaloudessa ja sen tuonti Suomeen; *Malinen, Ritva*, Kymn Osakeyhtiön Hallan tehtaitten vienti; *Murto, Tapio*, Suomen hehkulampputeollisuus; *Nieminen, Irja*, Suomen järvikalastus; *Niittynen, Eeva*, Riisi maailmantaloudessa; *Norta, Kirsti*, Suomen posliiniteollisuus; *Nykänen, Irene*, H. Saastamoinen Oy:n ja Saastamoinen Faneri Oy:n puunjalostusteollisuus ja puutavarakauppa; *Ojala, Erkki*, Viinien tuonti Suomeen; *Paakkanen, Anneli*, Sokerijuurikkaan viljely Lounais-Suomessa ja Salon raaka-sokeritehdas; *Pajunen, Pirkko*, Puuvilla maailmantuotannon ja Suomen kannalta katsottuna; *Pastell, Raili*, Suomen kumijalkineiteollisuus, sen raaka-aineet ja tarvikkeet sekä tuotteiden myynti; *Peltonen, Simo J.*, Oulun satamaliikenne; *Pietikäinen, Eero*, Lontoon satama; *Pihlajamäki, Marja*, Tampereen Kansallis-Osake-Pankin pankkialue; *Pöyhönen, Eila*, Oy. Kaukas Ab:n vaneritehdas Lauritsalassa; *Rautainen, Esko*, Suomen talvisatamat; *Relander, Henrik*, Appelsiinien viljely Välimeren maiden piirissä silmällä pitäen tuontia Suomeen; *Ridvall, Heta*, Helsingin maidontuontialueet; *Saloranta, Hilikka*, Hollanti puutarhaviljelymaana; *Solku, Sami*, Linjaliikenteemme Etelä-Amerikkaan; *Torvinen, Matti*, Kumien tuotantoalueet; *Tuomisto, Sointu*, Piisami Suomessa; *Vendelin, Eila*, Suomen autoliikenne; *Vainio, Tuula-Terttu*, SOK:n Vaajakosken tuotantokompleksi; *Widing, Pentti*, Suomen ja Hollannin välinen kauppa; *Wieland, Sirkka M.*, Daimler-Benz AG.; *Virkkunen, Maila*, Turengin Sokeritehdas Oy ja sen toiminta; *Ylinen, Seppo*, Polttoturpeen mahdollisuudet Suomessa.

Taloushistoria.

Dosentti *Aulis J. Alanen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella yleisen taloushistorian peruskurssia ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella Suomen taloushistorian peruskurssia. Antanut ohjausta laudatur-töiden laadinnassa.

Valtio- ja yhteiskuntaoppi.

Professori *Tuttu Tarkiainen* on syyslukukaudella ja hänen sijaisenaan FT *Olavi Seikkari* kevätlukukaudella luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. ja samoin III vuosikurssilla 2 v.t. valtioteorioista.

Kauppakemia ja tavaraoppi.

Professori *Pekka Heinänen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella epämetallien kemian perusteita ja 3 v.t. kevätlukukaudella orgaanisen kemian alkeita ja valittuja kohtia orgaanisesta tavaraopista, II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella orgaanisen tavaraopin jatkokurssia, III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella eräitä orgaanisen tavaraopin kohtia, piyhdisteitten ja metallien kemiaa ja tavaraoppia.

31. 10. 52 tehdyn sopimuksen mukaisesti Svenska Handelshögskolanin kemian ja tavaraopin opiskelijat ovat seuranneet luentoja ja osallistuneet seminaari- ja laboratorioharjoituksiin Kauppakorkeakoulussa.

Kemian ja tavaraopin harjoitustöissä on I vuosikurssilla työskennelty kevätlukukaudella a) esikurssia varten 2 ryhmässä 2 v.t. noin 8 viikon ajan, jolloin on alustavien harjoitustöiden jälkeen tehty 2 kvalitatiivista ja 2 kvantitatiivista kemiallista analyysiä sekä 6 tavaraopillista harjoitustehtävää; sekä b) pitkää ja lyhyttä oppijaksoa varten 3 ryhmässä 2 v.t., jolloin työt ovat käsittäneet alustavia harjoituksia sekä 8 kvalitatiivista ja 5 kvantitatiivista kemiallista analyysiä.

Tavaraopin harjoitustöissä on II vuosikurssilla työskennelty syys- ja kevätlukukaudella 3 ryhmässä 3 v.t. ja III vuosikurssilla syyslukukaudella 2 ryhmässä 3 v.t. Kurssista riippuen on suoritettu erilaisia kemiallisia, fysikaalisia ja tavaraopillisia määrityksiä, jotka ovat koskeneet kauppatavaroiden alkuperän selvittämistä, laadun arvostelua, säilyttämistä yms. Tutkimuskohteina ovat olleet mm. tärkeimmät elintarvikkeet, puulajit, tekstiiliteollisuuden raaka-aineet ja tuotteet, paperiteollisuuden tuotteet, bentsiini ja voiteluöljyt. Harjoitustöitä ovat ohjanneet prof. *Heinänen*, fil. maisteri *Jukka Jutila* ja laboratoriomestari *Yrjö Kainulainen*.

Prof. *Heinänen* ja maist. *Jutilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ainamo, Matti, Lämmitysöljyt; *Artema, Aarne*, Panimomaltaat; *Artukka, Juhani*, Talous-, taide- ja koristekeramiikka; *Haikala, Hannes*, Lihan savustus; *Hakkarainen, Unto*, Valkoisen puuhiokkeen valmistus; *Halonen, Tuomo*, Sahatavaran lujuuslajittelu; *Hankiranta, Raimo*, Rikkihappo; *Hedmansson, Bertta*, Kuohuviinit; *Henriksson, Hans*, Ikkunalasin jalostus Suomessa; *Huovinen, Esko*, Fenolimuoovit; *Jakonen, Jorma*, Sillan valmistus ja kauppa; *Joki, Ensio*, Polttoturvet; *Jyrkämä, Seppo*, Käymisetikka; *Järvinen, Seppo*, Raakakahvi; *Kainulainen, Kalevi*, Teurasjätteiden hyväksikäyttö; *Kinnunen, Aarno*, Tee ja sen valmistus kauppatavaraksi; *Kivekäs, Eila*, Äänilevyistä; *Knaappila, Erik*, Suurten viljaerien varastoinemisesta; *Koivunen, Jorma*, Säteri; *Komi, Kirsti*, Metanoli; *Korpinen, Pekka*, Asbesti; *Kurki, Jouko*, Margariini; *Laine, Aaro*, Suomalaisista turkiksista ja niiden luokittelusta; *Lavonen, Aarni*, Tölkkisäilönnästä

ja sen kehityksestä; *Leimola, Eero*, Tärkeimmistä antibiooteista; *Lindholm, Ralf*, Terylene-Dacron; *Lindman, Aimo*, Valaisinlasi; *Mauranen, Timo*, Kartonki; *Mäkelä, Pirkko*, Keksien valmistuksesta; *Mäkelä, Tuomo*, Mainosnukke; *Niukkanen, Erkki*, Bentsiinin parannusaineet; *Ojapello, Jorma*, Teräksenkoestus; *Partanen, Antero*, Pakastaminen; *Peltonen, Matti*, Lyijyakkumulaattori; *Pirinen, Olavi*, Sinkki; *Pohjola, Pentti*, Sahatavaran keinokuivaus; *Pyötsiä, Tapio*, Voinvalmistus; *Rekola, Pauli*, Jäähdytyskaapit; *Riihonen, Altti*, Mg, magneesiumin valmistuksesta ja Mg-legeeringeistä; *Riis-tama, Veijo*, Öljyväkirehut; *Ruuskanen, Irma*, Tärkeimmistä vitamiineista; *Sahramaa, Aarno*, Kivihilestä koksiksi; *Sandelin, Harry*, Vuota, nahkateollisuuden pääraaka-aine; *Seppänen, Lauri*, Elohopea; *Sopanen, Lauri*, Emmentaljuuston valmistus; *Stenman, Eero*, Painoväreistä ja väripainomenetelmistä; *Sulku, Pertti*, Saippua teollisuustuotteena; *Suojalehto, Vilho*, Kotimainen sinistymistä ehkäisevä puunsuoja-aine; *Suomaa, Raimo*, Platinametallit; *Talvio, Reijo*, Villakankaan valmistuksesta; *Tolvanen, Eero*, Kotimaiset rakennuskartongit; *Tovi, Unto*, Portlandsementti; *Tuomola, Markus*, Homejuustojen valmistus; *Tähtinen, Reijo*, Tulitikut; *Ukkonen, Jaakko*, Pullokerma; *Vartiainen, Jorma*, Vaneri; *Wuolle, Marjatta*, Juurikkaasta sokeriksi; *Väänänen, Reino*, Parkkinahan valmistus.

Konttorityöt ja konttoritekniikka.

Ekonomi *Lauri V. Jalovaara* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella konttoritekniikkaa. Luentojen lisäksi on ollut tutustumista konttorikoneisiin ja -välineisiin sekä perehtymistä niiden käyttöön alan erikoisliikkeissä, konttoritekniillisessä näyttelyssä sekä liikkeiden suorittamissa esittelyissä Kauppakorkeakoulussa. Lisäksi käyntejä Posti- ja Lennätinlaitoksen kaukokirjoitinkeskuksessa ja Tehokalusteen konttorikalusteenäyttelyssä.

Kotimaiset kielet.

Ruotsinkielien opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Y. M. Biese*, Ruotsin kielioppi; *R. Hollmerus*, Svensk rättskrivningslära; *H. Bergroth*, Högsvenska; *E. Wellander*, Riktig svenska; *Jarl Louhija*, Svenska handelsbrev ja Ruotsin kauppaKirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *H. Elghammer*, Sekreterarhandboken; *P. G. Norberg*, Mina bankaffärer; *H. Pipping*, Finlands Näringsliv; *G. Widegren*, Herrar och hundar stänger aldrig dörren; *Hjalmar Bergman*, Chefen fru Ingeborg; *Olle Hedberg*, Får jag be om räkningen.

Lehtori *Jarl Louhija* on esittänyt ruotsinkielistä ja ruotsinkielistä kauppaKirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle, kullekin 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle kullekin 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Margaretha Becker* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 6 lyhyen oppijakson ryhmälle kullekin 3 v.t. (yht. 18) syys- ja 3 v.t. (yht. 18) kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Martin Sevelius* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella.

S u o m e n k i e l e n opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jarl Louhija—Lauri Jalovaara*, Miten hyvä kauppakirje syntyy.

Lehtori *Jarl Louhija* on esittänyt suomenkieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle kullekin 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle kullekin 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Ekonomi *Lauri V. Jalovaara* on esittänyt suomenkieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 ryhmälle 2 v.t. syys-lukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Vieraat kielet.

E n g l a n n i n k i e l i. Käytetyt oppikirjat: *Rantavaara—Penttilä*: A Guide to English Business Correspondence harjoituskirjoineen sekä erikoistekstejä käännösharjoituksia varten; *Allen*: Living English Structure sekä kielioppia koskevia monisteita; *Erämetsä—Carter*: A Course in Spoken English. *Miettinen*: Englannin kielioppi; *Eckersley—Kaufmann*: A Commercial Course for Foreign Students.

Lehtori FT *Irma Rantavaara* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Erkki Penttilä* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t.

syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori FT *Erik Erämetsä* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Philip Bingham*, M.A. on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 10 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Sirkka-Liisa Norko-Turja* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä 2 lyhyen oppijakson ryhmälle yht. 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella; yhteensä 13 v.t.

FM *Laila Nurminen* on esittänyt englanninkieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Mrs. *Helen Goldthwait-Väänänen*, B.A. on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 6 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Elsa Vuorinen* on esittänyt englanninkieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I

vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Espanjankieli. Käytetyt oppikirjat: *Berlitz*: Libro español; *Linguaphone* levyt 10—20; *John M. Pittaro*: Siempre Amigos; *Andrés Bello & Rufino Cuervo*: Gramática de la Lengua Castellana; *Jacinto Benavente*: Tres Comedias; *G. R. Macdonald*: Manual of Spanish Commercial Correspondence. *Vierikko*: Libro español, sanasto lukuihin »Lecciones preparatorias» ja »Trozos elementales»; *Vierikko*: Espanjan kielen alkeistekstejä; *Newwonen*: Lyhyt espanjan kielioppi.

Vt. lehtori *FK Erkki Vierikko* on esittänyt espanjankieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

FM Jukka Peitso on esittänyt espanjankieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

FM Jukka Peitso on esittänyt portugalinkieltä ja portugalinkielistä kauppakirjeenvaihtoa 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Ranskan kielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: I vk. pitkä *Florilège de textes commerciaux*, II vk. pitkä *Nurmela*: Manuel de français commercial; *Daudet*: Lettres de mon moulin; III vk. pitkä luentosarja *Ranskan sivistys- ja kirjallisuushistoriassa* sekä fonetiikassa, käännetty taloudellista tekstiä opettajan johdolla suomesta ranskaan.

Lehtori *FT Reino Hakamies* on esittänyt ranskankieltä ja ranskankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t.

kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

FK Jarmo Anttila on käyttäen oppikirjoja *Ilmari Lahti*, Parlez-vous français? ja *Anna-Liisa Sohlberg*, Ranskan kielioppi, esittänyt ranskankieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

FK Erkki Vierikko on esittänyt ranskankieltä ja ranskankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

Saksan kielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jakobsson—Öhmann*, Saksan kielioppi; *Katara—Schirmer*, Lehrbuch des deutschen Handelsbriefwechsels; *Sälönen*, Saksan kauppakirjeenvaihdon alkeiskirjoituksia; *Teräs*, Saksan kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *v. Willebrand*, Der kleine Merkur.

Lehtori *Hannu Teräs* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella sekä 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 12 v.t. syys- ja 12 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *FT Kaj B. Lindgren* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 8 v.t. syys- ja 8 v.t. kevätlukukaudella sekä 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *C.-A. v. Willebrand* on esittänyt saksankieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 6 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 7 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella.

lukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *B. E. Hildén* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kaupakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 5 pitkän oppijakson ryhmälle 10 v.t. syys- ja 10 v.t. kevätlukukaudella.

Venäjänkielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *H. J. Wiherjuuri*: Käytännöllinen nykyvenäjän oppikirja; *G. Sterner Petersen* och *G. N. Kulikovskij*: Modern rysk handelskorrespondens; *L. V. Kopjetskij*: Russkaja kommertsjeskaja korrespondentsija; *N. Muharlov*: Prostory i bogatstva našei rodiny.

Vt. lehtori *A. E. Lyytinen* on esittänyt venäjänkieltä ja venäjänkielistä kaupakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Kone- ja pikakirjoitus.

Rouva *Ruth Hangasjärvi* on ohjannut konekirjoitusharjoituksia 10-sormijärjestelmän mukaan kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. kutakin ryhmää kohti minkä lisäksi II vuosikurssilla on ollut viikoittain harjoituskoe.

Pikakirjoitusta on FM *Outeri Kallioniemi* luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella (vap.eht.); III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella (vap.eht.) sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella ja II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

IV. Kauppakorkeakoulun opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella.

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AHLSTEDT, LEO:

Toiminut jäsenenä Suomen Mainos- ja Myyntiyhdistyksen pohjoismaista mainonnan kustannustutkimusta Suomen osalta johtavassa komiteassa syksystä 1954 lähtien.

Esitelmöinyt sähköliikkeiden kannattavuustutkimuksesta Sähköliikkeiden Liiton syyskokouksessa 19. 11. 54.

Julkaisut:

Komiteoista ja komiteatyöskentelystä liikeyrityksissä. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja IV.) Hki 1954.

Arvostelu teoksesta: Höök, Tjänstemännens och den industriella omvandlingen. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II.) Hki 1954.

ALANEN, AULIS J.:

Toiminut Helsingin normaaliyseo historian yliopettajana ja vararehtorina, v.t. rehtorina huhtikuun ajan 1955. Helsingin yliopiston dosentti.

Suomen historiallisen Seuran tutkijajäsen. Talous- ja sosiaalhistoriallisen yhdistyksen hallituksen jäsen ja sihteeri. Nyky-Suomen historian Säätiön hallituksen jäsen.

Tehnyt kaksi tutkimusmatkaa Ruotsiin heinä-elokuussa ja joulukuussa 1954. Osallistunut Pohjoismaiseen historiantutkijakongressiin Turussa 4-8. 8. 54 ja sen yhteydessä pidettyyn Pohjoismaisen Talous- ja sosiaalhistoriallisen yhdistyksen hallituksen kokoukseen 5. 8. 54.

Esitelmöinyt Tampereen historiallisen Seuran vuosikokouksessa 25. 2. 55 »Hämäläisten ja pohjalaisten keskinäisistä suhteista», Talous- ja sosiaalhistoriallisen yhdistyksen vuosikokouksessa 4. 4. 55 aiheesta »Suomen terva ja sen kilpailijat maailmanmarkkinoilla 1700-luvulla.» Useissa eri tilaisuuksissa pedagogisia esitelmä.

Julkaisut:

Isonkyrön Aimeleuksista. 16 s. (Etelä-Pohjanmaan Maakuntaliiton julkaisu Kytösavut VI.) Vaasa 1954.

Eräitä artikkeleita ja arvosteluja.

ANTTILA, JARMO:

Suorittanut filosofian kandidaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa 17. 12. 54. Latinankielen opettajana Helsingin Suomalaisessa Yhteiskoulussa.

AUTIO, AIMO:

Myynti- ja Mainoskoulun opettaja ja vararehtori. — Suomen Mainos- ja Myyntiyhdistyksen tutkimustoimikunnan varapuheenjohtaja. — »Myyjä ja Myymälän» sekä »Mainostajan» toimituskunnan jäsen. — Tilintarkastajana eräissä yhteisöissä.

Pitänyt Suomen Ilmoittajat r.y:n vuosikokouksessa esitelmän mainonnan budjetoinnista.

Julkaisut:

(& Veijo Merjamaa) Kauppiaan oikeusoppi. 200 s. Hki 1955.

Kirjoituksia Kauppaviestissä, Myyjä ja Myymälässä sekä Teollisuuskalenterissa 1955.

BECKER, MARGARETHA:

Osallistunut Norden-yhdistyksen toukok. 55 järjestämiin kauppaa, teollisuus- ja pankkikursseihin Tanskassa.

ERÄMETSÄ, ERIK:

Helsingin yliopiston Studia generalia-toimikunnan sihteeri.

Opintomatka Englantiin 25. 5—30. 6. 54 ja Saksaan 1. 7.—30. 8. 54.

Julkaisut:

Fin. *Hunninko*. Eine schwedische Bedeutungsentlehnung? 3 s. (Neuphilologische Mitteilungen LV: 5—6.) Hki 1954.

GRANÖ, OLAVI:

Aikakauslehti Terran toimitussihteeri. — Ison Tietosanakirjan täydennysosan avustaja. — Suomen Maantieteellisen Seuran toimittaman Suomen Kartaston uuden laitoksen toimitussihteeri.

Väitellyt filosofiantohtorin arvoa varten Helsingin yliopistossa 31. 5. 55.

Julkaisut:

Natur und Wirtschaft an der Schärenküste vor Porvoo in Südfinnland. Geographische Untersuchungen über räumlichen Wandel in dem Übergangsgebiet zwischen offenem Meer und Festland. (Väitöskirja.) 119 s. Hki 1955.

Kirja-arvosteluja aikakauslehti Terrassa.

HAKAMIES, REINO:

Ottanut vastaan Suomalaiselta Tiedeakatemialta tehtävän suomalais-ruotsalais-ranskalaisen Suomen keskiajan latinan glossaarion toimittamisesta vuosien 1954—1956 aikana.

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen ranskankielisiä maita varten, edelleen Suomi-Ranska Yhdistyksen hallituksen jäsen, Romanistisches Jahrbuchin toimituskunnan jäsen, Vanhojen Norssien hallituksen jäsen.

Toiminut KY:n reserviupseerikerholaisten matkanjohtajana Ruotsissa syksyllä 1954. Osallistunut II kansainväliseen filologikongressiin Kööpenhaminassa elokuussa 1954.

Antanut kongressiselostuksen Klassillis-filologisessa Yhdistyksessä syyskuussa 1954. Esittänyt selostuksen »Uusi apuneuvo ranskan opiskelussa» Uusifilologisessa Yhdistyksessä huhtikuussa 1955. Pitänyt esitelmiä eri aiheista Yleisradiossa ja ranskankielestä Rastorin järjestämällä kursseilla.

Julkaisut:

Zur Entstehung der europäischen Kaufmannssprache. 14 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja III.) Hki 1954.

Tintinnatum et equitium dans le latin finlandais du moyen âge. 3. s. (Arctos. Acta Philologica Fennica. Nova Series. Vol. I.) Hki 1954.

Ranskankielinen arvostelu teoksesta: Jens S. Th. Hanssen, Latin Diminutives. A Semantic Study. 3 s. (Neuphilologische Mitteilungen 7—8.) Hki 1954.

Tappoivatko humanistit latinan. 6 s. (Valvoja 74: 3.) Hki 1954.

Ranskan protestantit. (Uusi Suomi.) Hki 1954.

Mailleen menevää aikaa. (Uusi Suomi.) Hki 1954.

Mots rares dans le latin finlandais du moyen âge. 36 s. (Neuphilologische Mitteilungen 1—2.) Hki 1955.

Kääntänyt ranskasta suomeen: Molièren »Lannistettu aviomies» sekä ranskalaista kaunokirjallisuutta.

HANGASJÄRVI, RUTH:

Toiminut Helsingin kaupungin Kotitalouslautakunnan laulunopettajana ja kerhohjaajana.

HEINO, R.:

Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen rehtori. Helsingin Kauppiaitten Yhdistyksen johtokunnan jäsen.

Julkaisut:

Itsepalvelumyymälä. 186 s. (Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja 17.) Hki 1954.

Asiakaspalvelusta erikoisesti vähittäiskaupassa. 11 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II.) Hki 1954.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti. — Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen. — Pohjoismaisen Farmakopeaneuvoston apujäsen.

Toiminut 30. 11. 54 Helsingin yliopiston Kemian laitoksessa pidetyssä kollokvio-tilaisuudessa fil. maist. G. R. Gummeruksen lisensiaattitutkimuksen »Metylsyklo-pentenolonien tiosemikaarbotseista» virallisena tarkastajana.

Matemaattisten aineiden aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Suomen Kemistiliiton neuvottelukunnan jäsen neuvottelukunnan perustamisesta 24. 2. 55 alkaen.

Kutsuttu 11. 1. 55 Suomen Farmaseuttisen Yhdistyksen kirjeenvaihtajajäseneksi.

Esitelmöinyt Suomen Apteekkariyhdistyksen järjestämällä apteekkarien jatkokursseilla 7. 9. 54, 10. 1. 55 ja 12. 5. 55 »Kromatografian perusteista», Helsingin matematiikan ja fysiikan opettajain kerhon kokouksessa 12. 11. 54 »Muovien ominaisuuksista» ja Suomen Farmaseuttisen Yhdistyksen esitelmätilaisuudessa 18. 4. 55 »Ioninvaihtajista».

Saanut Rukajärven suunnan muistoristin.

Julkaisut:

Kemia lukioluokkia varten. 3. uudistettu painos. 178 s. Hki 1954.

Mistä johtuvat muovien monipuoliset ominaisuudet ja käyttömahdollisuudet. 10 s. (Matemaattisten aineiden aikakauskirja 18.) Hki 1954.

Professori R. V. Stigell 75-vuotias. 2 s. (Suomen Kemistilehti 28 A.) Hki 1955.

Arvostelu teoksesta: Walter Hüchel, Pharmazeutische Chemie und Arzneimittel-synthese, Erster Band. 2 s. (Suomen Kemistilehti 27 A.) Hki 1954.

Rasvojen ja vahojen identifioimiseen käytetyistä kemiallisista tunnusluvuista. II osa. 10 s. (Farmaseuttinen Aikakauslehti 64.) Hki 1955.

HILDÉN, KAARLO:

Helsingin yliopiston dosentti, josta toimesta ollut vapaa koko lukuvuoden.

Jäsen Valtioneuvoston jouluk. 1954 asettamassa komiteassa, joka valmistaa Suomen osallistumista Brysselin maailmannäyttelyyn. — Emil Aaltosen säätiön hallituksen jäsen maaliskuusta 1955 lähtien. — Edelleen Akatemia-lautakunnan jäsen. Edelleen Suomen Tiedeseuran hallituksen jäsen. Edelleen Suomen Marsalkan ratsastajapatsasvaltuuskunnan Uudenmaan piirin varapuheenjohtaja ja valtuuskunnan työjaoston jäsen.

Luennoinut Suomen talousmaantiedettä SOK:n järjestämällä liikkeenhoitajien, tavaramiesten ja kaupallisten johtajien kesäkursseilla kesäk., heinäk. ja elok. 1954. Esitelmöinyt aiheesta »Työ maantieteellisenä ilmiönä» Wihurin rahaston apurahojen jakotilaisuudessa Messuhallissa 9. 10. 54, aiheesta »Talousalueet kaupallisen suunnittelun perustana» Suomen Mainos- ja Myyntiyhdistyksen luontopäivillä Helsingissä 21. 10. 54, aiheesta »Marco Polo ja hänen matkansa» Dante Alighieri seurassa 24. 11. 54 ja samoin Tampereen Dante Alighieri seurassa 30. 1. 55. — Radioesitelmiä suomeksi ja ruotsiksi. — Puheita useissa tilaisuuksissa.

Tehnyt Wihurin rahaston myöntämällä apurahalla maalisk.—toukok. 1955 opintomatkan Saksaan, Sveitsiin, Italiaan, Ranskaan, Belgiaan ja Hollantiin, jolloin tutustunut mainittujen maiden kauppakorkeakoulujen toimintaan.

Kutsuttu Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan kunniajäseneksi 26. 2. 55.

Julkaisut:

Muistopuhe kansleri O. W. Louhivuoren siunaustilaisuudessa. 5 s. (Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1953—1954.) Hki 1954.

Rehtorin puhe Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1953. 10 s. (Ibid.) Hki 1954.

Työ maantieteellisenä ilmiönä. Eripainoksena 8 s. (Kauppalehti n:o 238.) Hki 1954.

Marco Polo ja hänen matkansa. 9 s. (Valvoja 74.) Hki 1954.

Suurten jokiäen suistossa. 29 s. (Maat ja kansat IV.) Hki 1955.

Englannin Kanaalisaaret ja niiden taloudelliset olot. Résumé: Les Iles Normandes et leur économie 15 s. (Terra, Suomen Maantiet. seuran Aikakausk. 67:1.) Hki 1955.

Tunnetko vaikutusalue? Talousalueet kaupallisen suunnittelun pohjana. 5 s. 4:o. (Liiketalous I.) Hki 1955.

Toimittanut: Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1953—1954. 89 s. Hki 1954.

Toimittanut (& Heikki Väänänen): Maat ja kansat IV. 420 s. Hki 1955.

Avustuksia Uudessa Suomessa, Kauppalehdessä sekä Svenska Dagbladet'issa (Stockholm).

HONKO, JAAKKO:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalouden assistentti.

Puolustanut väitöskirjaa kauppat. tohtorin arvon saamiseksi 16. 4. 55. Saanut todistuksen kauppat. tohtorin arvoon oikeuttavasta tutkinnosta 13. 5. 55. Vihitty kauppat. tohtoriksi promootiossa 21. 5. 55.

Helsingin Ekonomit ry:n Liiketeknillisen kerhon johtokunnan jäsen. Liiketalouslehden toimitusvaliokunnan jäsen. — Muutamien osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Tehnyt tutustumismatkan Kööpenhaminan ja Mannheimin kauppakorkeakouluihin.

Selostanut Helsingin Ekonomit ry:n Liiketeknillisen kerhon kokouksessa 1. 11. 54 Ruotsin liikeverotukseen tehtyjä muutosehdotuksia. Esitelmöinyt Kauppätieteellisen Yhdistyksen vuosikokouksessa 26. 1. 55 aiheesta »Ruotsin liikeverotuksen muutosehdotuksista ja niiden soveltumisesta Suomen oloihin.»

Ylennetty reservin luutnantiksi 6. 12. 54.

Julkaisut:

Koneen edullisin pitoaika ja investointilaskelmat. 242 s. Väitöskirja. (Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja 19.) Hki 1955.

Miten on kirjanpitorne laita? 3 s. (Liiketalous I.) Hki 1954.

Kirja-arvosteluja Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa, haastattelu Liiketalouslehdessä.

JALOVAARA, LAURI V.:

Enso-Gutzeit Osakeyhtiön keskustoimiston päällikkö.

Toiminut luennoksiyhtenä Oy Rastor Ab:n järjestämällä konttoripäälliköiden sekä sihteereiden kursseilla.

Luennoinut SVUL:n piirishteereiden neuvontapäivillä 28. 10. 54 aiheesta »Järjestötoimintaan liittyvän kirjeenvaihtotyön kehittäminen». Luennoinut Oy Rastor Ab:n ja Suomen Ulkomaankauppaliiton järjestämällä »Aktiivisen vientimyyntin päivillä» 26. 1. 55 aiheesta »Vientikirjeenvaihdon tekniikka».

Osallistunut toukokuussa 1954 Oy Rastor Ab:n suurliikkeiden pääkonttoreiden konttoripäälliköille järjestämään opintomatkaan Ruotsin ja Tanskan teollisuuslaitoksiin. Saanut Liikesivistysrahastolta apurahan.

Julkaisut:

Liikkeen kirjeenvaihtotyötä kehittämään. (Liiketaito n:o 4.) Hki 1954.

Nykyhetken näkymiä konttorikoneutuksista. (Liiketaito n:o 8—9.) Hki 1954.

Kaukokirjoitin on nopea, varma ja halpa yhteydenpitoväline. (Tehostaja n:o 9.) Hki 1954.

(& Jarl Louhija) Suomalaisen kauppa- ja kirjeenvaihdon harjoitustehtäviä. Hki 1955.

KAIKKO, JOH.:

Helsingin lyseen luonnonhistorian ja maantieteen vanhempi lehtori.

Julkaisut:

(& Väinö Auer & Yrjö Kivimies) Maapallon Kultainen Kirja. 96 s. Hki 1954.

KAITILA, ESA:

Eduskunnan jäsen. Helsingin kaupunginvaltuuston jäsen.

Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professori. Liiketaloustieteen dosentti Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Hoitanut v.t:nä kansantaloustieteen apulaisen virkaa Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa.

Veronmaksajain Keskusliiton hallituksen jäsen. Liiketyönantajain Keskusliiton koulutustoimikunnan jäsen.

KASKIMIES, MIKA:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtajan apulainen ja vanhempi tutkija. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen ja toimitussihteeri. Liiketalousaikakauskirjan toimitusvaliokunnan jäsen. Helsingin Kauppakamarin aluesuunnitteluvaliokunnan ja työvaliokunnan jäsen.

Pitänyt Helsingin Tukkukauppiasyhdistys ry:n kokouksessa 27. 8. 54 esitelmän »Pääkaupungin laajentuminen kaupan näkökulmasta», Suomen Tekstiili- ja Kauppiainliitto r.y:n vuosikokouksessa 27. 3. 55 esitelmän »Tekstiilivähittäiskaupan kannattavuustekijät» ja Suomen Kirjallisuuspalvelun Seura ry:n kokouksessa 29. 4. 55 esitelmän »Liiketaloustieteellinen tutkimustyö ja sen kehittäminen maassamme». Lyhyempiä selostuksia eri yhteisöjen kokouksissa.

Tehnyt opintomatkan Saksaan, Sveitsiin ja Itävaltaan syys-lokakuussa 1954, jolloin tutustunut erityisesti kauppakorkeakoulujen ja vastaavien laitosten sekä liiketaloustieteellisiin instituutteihin Kölnissä, Wienissä ja Nürnbergissä.

Julkaisut:

(& Hugo Raninen) Sekatavara- ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliiketoimintojen kannattavuus v. 1953. 79 s. Hki 1954.

Lyhyitä kirjoituksia kaupan järjestölehdissä.

KAUPPI, KALLE:

Pitänyt esitelmiä vireillä olevista liikealaa koskevista lainsäädäntöhankkeista Porissa, Hämeenlinnassa ja Lahdessa.

Julkaisut:

Rättsreglerna och illojal konkurrens. (Affärsökonomisk revy.) Hfors 1955.

Liikemiehen Lakikirja (& A. R. Heikonen ja Väinö Vihma.) 440 s. Porvoo-Helsinki 1954.

KIVIKOSKI, ENSIO:

Helsingin yliopiston dosenttina ollut koko lukuvuoden kirjallisen työn takia vapautettuna opetustyöstä.

Osallistunut kansainväliseen matemaatikkokongressiin Amsterdamissa 2.—9. 9. 54.

LINDGREN, KAJ B.:

Ylioppilaiden Kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja. — Luennoinut saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa Oy Rastor Ab:n 10. sihteerikursseilla.

Ylennetty luutnantiksi 6. 12. 54.

LOUHIJA, JARL:

Suomen Kirjailijaliiton johtokunnan ja Suomen Näytelmäkirjailijaliiton hallituksen jäsen sekä molempien yhdistyksien sihteeri.

Pitänyt »Aktiivisen vientimyynnin päivillä» 27. 1. 55 esitelmän aiheesta »Nyky-aikaista ruotsalaista kauppakirjeenvaihtoa». Esitelmöinyt Osuuskassojen Keskus Oy:n järjestämällä kurssilla tammi—helmikuussa 1955 suomalaisesta kauppakirjeenvaihdosta ja tyyliopista. Pitänyt Oy Rastor Ab:n huhtikuussa järjestämällä sihteerikursseilla esitelmiä suomen- ja ruotsinkielisestä kauppakirjeenvaihdosta.

Tehnyt opintomatkan Uppsalan ja Lundin yliopistoihin 8.—28. 5. 55. — Osallistunut Suomen Näytelmäkirjailijaliiton edustajana Oslossa lokak. 1954 pidettyyn Pohjoismaisen Dramatikkounionin kokoukseen sekä Suomen kirjailijaliiton edustajana Bergenissä toukok. 1955 pidettyyn Pohjoismaisen Kirjailijaneuvoston kokoukseen.

Julkaisut:

(& Lauri V. Jalovaara) Suomalaisen kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä. Hki 1955.

LYYTINEN, A. E.:

Jäsen n.s. Tuurnan komiteassa, jonka Valtioneuvosto on asettanut käsittelemään evp.-upseerien eläke- y.m. asioita. — Upseeriliiton hallituksen jäsen. Yhdistyksen upseerit-evp. r.y. puheenjohtaja.

Tehnyt esitelmämatkan Ruotsiin elok. 1954.

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet. tiedekunnassa luennoiden syyslukukaudella 1954 matematiikan (diff. ja integraalilasku) peruskurssin sekä kevätlukukaudella 1955 kauppa-matematiikan ja tilastotieteen kurssit.

Esitelmöinyt Ekonomipäivillä Turussa toukok. 1954 aiheesta: »Tilastollisten menetelmien käyttö liikkeenhoidossa» (esitelmä julkaistu lehdessä Ekonomisti, n:o 3, v. 1954).

Osallistunut kansainväl. matemaatikkokongressiin Amsterdamissa 2.—10. 9. 54.

MELANDER, ILMARI:

Helsingin yliopiston maa- ja vesioikeuden professori.

Yksityistietokomitean puheenjohtaja. Werner Söderström Osakeyhtiön hallinto-neuvoston puheenjohtaja. Yhtyneet Kuvalehdet Oy:n, Kouluaitta Oy:n ja Werner Söderström Osakeyhtiön säätöhallituksen jäsen. Kansallis-Osake-Pankin Erottajan konttorin valvoja. Eräiden asunto-osakeyhtiöiden johtokunnan jäsen. Lainopin ylioppilaiden yhdistys Pykälä r.y:n inspektori. Helsingin yliopiston Tiedekuntajärjestöjen Keskustoimikunnan puheenjohtaja.

Julkaisut:

Huoneenvuokralain 24 §:n 2 momentin suhteesta huoneenvuokrasäännöstelypäättöksen vuokrasuhteen irtisanomista koskeviin säännöksiin. (Lakimies.) Hki 1954.

MUUKKONEN, PERTTI:

Toiminut Helsingin yliopistossa siviilioikeuden ylimääräisenä assistenttina syyslukukaudella 1954.

NENONEN, A. V.:

Suomen Pankin ulkomaan kirjeenvaihto-osaston päällikkö.

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Helsingin yliopistossa antanut Konsistorin määräyksestä opetusta englantilaista filologiaa pääaineenaan opiskeleville sekä englanninkielen ja kauppakirjeenvaihdon opetusta maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan puukaupallisen linjan opiskelijoille. Suomen Akateemisten Naisten Liiton keskushallituksen varajäsen.

NURMINEN, LAILA:

Toiminut englanninkielen opettajana Eläinlääketieteellisessä korkeakoulussa.

PEITSO, JUKKA:

Suomalais-Amerikkalaisen Stipenditoimikunnan jäsen. — Toiminut Oy Pohjoismaiden Yhdyspankin ulkomaanosastolla.

Osallistunut heinä—elokuussa 1954 Universidade de Coimbra'ssa, Coimbra (Portugal), järjestettyihin kesäkursseihin.

Pitänyt esitelmän Rastorin järjestämällä »Aktiivisen vientimyynnin päivillä» 27. 1. 55 nykyaikaisesta espanjan ja portugalien kauppakirjeenvaihdosta.

Laatinut portugalinkielen alkeiskurssi-monisteen, jota on käytetty oppikirjana portugalinkielen kurssilla lukuvuonna 1954—55.

PENTTILÄ, ERKKI:

Luennoinut Oy Rastor Ab:n sihteerikursseilla 27. 5. 1955 englantilaisesta kauppakirjeenvaihdosta.

Julkaissut:

(& Irma Rantavaara) Englannin kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä. 86 s. Hki 1954.

(& Irma Rantavaara) Sanasto kirjaan »A Guide to English Correspondence». 40 s. Hki 1955.

PUUKARI, ARVO:

Liiketaloustieteen ylimäär. opettaja Helsingin yliopiston maat.-metsätieteellisessä tiedekunnassa vuoden 1954 loppuun.

Suomen Mainos- ja Myyntiyhdistyksen ja Myyntijohdon ryhmän varapuheenjohtaja vuoden 1954 loppuun. — KY:n Käytännön kerhon ja Lehdistökerhon kuraattori.

Toiminut usean liikeyrityksen neuvottelevana asiantuntijana markkinointikysymyksissä. »Liiketalous»-aikakauslehden päätoimittaja ja Oy Rastor Ab:n markkinointiosaston johtaja, missä ominaisuudessa järjestänyt mm. »aktiivisen vientimyyntin päivät» ja »myynti-innon päivän» (500 osanott.). Lukuisia luentoja, mm. 8 »myynti-innon iltaa» eri kaupungeissa; esitelmiä ja kirjoituksia sanoma- ja aikakauslehdissä.

Oleskellut ASLA-johtajastipendillä syys-marraskuun 1954 Yhdysvalloissa, missä harjoittanut opintoja mm. Harvardin ja Californian yliopistojen kauppakorkeakouluissa. Toiminut loka-marraskuussa Rastorin järjestämän »The Finnish Marketing Team»-nimisen 22 myynti- ja mainosjohtajan ryhmän matkanjohtajana Yhdysvaltain ja keskiössä. — Tehnyt opintomatkan pohjoismaisiin kauppakorkeakouluihin maalisk. 1955.

Julkaissut kolmannen painoksen teoksesta »Myyvää kieltä».

RANINEN, HUUGO:

Myyväläauto-, kiosk- ja automaattikauppaa sekä markkinoita, huutokauppoja ja toripäiviä koskevan lainsäädännön uudistamista käsittelevän valtionkomitean puheenjohtaja. Helsingin kaupungin erilaisia hankintoja käsittelevän komitean jäsen.

Antanut asiantuntijana lausunnon tohtori Olof Henellin pätevydestä toiseen liikkeenhoito-opin professorinvirkaan Svenska Handelshögskolan i Helsingfors nimisessä korkeakoulussa.

Tampereen hiippakunnan talousneuvoston ja Institut International d'étude et de documentation en matière de Concurrence ensimmäisen osaston puheenjohtaja. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspektori ja Taloudellisen Neuvottelukunnan jäsen. Kauppätieteellinen Yhdistys r.y:n ja Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n puheenjohtaja. Sotaleskien ja Kaatuneitten Omaisten huolto r.y:n liittohallituksen jäsen ja Suomen Ulkomaankauppaliiton asettaman ulkomaankauppaopetusta käsittelevän komitean varapuheenjohtaja. — Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen. Keskuskauppakamarin Liikekilpailun valvontakunnan sihteeri-asiamies ja saman kamarin välityslautakunnan sihteeri ja jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimituskunnan jäsen, »Liiketalous»-julkaisun toimitusneuvoston varapuheenjohtaja. Kirkon keskusrahaston, Kirkollisvirakunnan leski- ja orpokassan sekä eräiden yksityisten osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Kutsuttu Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta r.y:n kunniajäseneksi 26. 2. 55.

Esitelmöinyt Tampereen hiippakunnan seurakuntien luottamusmiesten neuvottelupäivillä 29. 11. 54 Tampereella Suomen taloudellisesta asemasta, Suomen Kirkon Seurakuntatyön Keskusliiton ja Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin järjestämällä seurakuntien tilintarkastajain luentopäivillä 22. 3. 55 Helsingissä seurakuntien tilin-

tarkastuksen erikoiskysymyksistä, Helsingin kaupungin ylioppilaskokelaille järjestämässä neuvontatilaisuudessa 27. 4. 55 Helsingissä ylioppilaiden opiskelumahdollisuuksista liikealaa varten, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan järjestämällä liikkeenjohtajain kursseilla kesäk. 1954 organisaatio- ja johtokysymyksistä sekä saman osuuskunnan järjestämällä hallinnollisilla kursseilla heinäk. 1954.

Julkaissut:

Kauppaoppi ja -oikeus. Oppikirja kauppaoppilaitoksia varten. 2. korjattu painos. 374 s. Hki 1954.

(& Mika Kaskimies) Sekatavara- ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1953. 79 s. Hki 1954.

Kauppatavat ja niiden vaikutus suhdetoimintaan. 3 s. (Osuuskauppalehti n:o 2.) Hki 1955.

Arvostelut teoksista: Jorma Pasanen: Remburssi kansainvälisessä kaupassa, Helsinki 1953, 9 s.; Arne Rasmussen — Max Kjaer Hansen: Efterspørgselen efter radioer i Danmark. København 1954, 4 s.; Kalle Kauppi — A. R. Heikonen — Väinö Vihma: Liikemiehen lakikirja. Porvoo 1954, 2 s. (Kaikki arvostelut Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa 1954.) — Kirja-arvosteluja päivälehdissä.

RANTAVAARA, IRMA:

Helsingin yliopiston estetiikan ja nykyiskansain kirjallisuuden dosentti.

Suomen Akateemisten Naisten Liiton II varapuheenjohtaja. Minna Canthin Kirjallisuustieteellisen Seuran varapuheenjohtaja. Finnish-British Society'n johtokunnan, toimeenpanevan komitean ja opetuskomitean jäsen.

Pitänyt 1.—2. 9. 54 kaksi esitelmää amerikkalaisille Fulbright-stipendiaateille aiheesta »Finnish Prose and Poetry». Esitelmöinyt runoilija Aale Tynnistä Naislääkärin Yhdistyksen vuosikokouksessa 16. 5. 55.

Tehnyt opintomatkan Englantiin 15. 5.—30. 6. 54.

Julkaissut:

(& Erkki Penttilä) Engl. kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä. 86 s. Hki 1954.

(& Erkki Penttilä) Sanasto kirjaan »A Guide to English Business Correspondence». 40 s. Hki 1955.

English and American Literature in Finland. 3 s. (Finnish Trade Review n:o 83.) Hki 1954.

Oscar Wilde valokeilassa. (Uusi Suomi 23. 1.) Hki 1955.

Charlotte Brontën kuoleman satavuotispäivänä. (Uusi Suomi 31. 3.) Hki 1955.

SAARIO, MARTTI:

Antanut asiantuntijalausunnon dosentti Henrik Virkkusen pätevydestä liikelaskentaopin professorinvirkaan 2. 2. 55.

Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan ja johtokunnan jäsen. Kauppätieteellisen Yhdistyksen ry. varapuheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Liiketalouslehden toimitusvaliokunnan jäsen.

Tilintarkastajana eräissä yhteisöissä.

Esittänyt verotusta koskevia kysymyksiä Rastor Oy:n tilinpäätäjän päivillä 9. 12. 54; esitelmöinyt Autoalan Keskusliiton luentopäivillä 14. 12. 54 aiheesta »Kirjanpito ja verotus» sekä seurakuntien tilintarkastajien luentokursseilla 21. 3. 55 aiheesta »Tulojen tarkkailu».

Julkaissut:

Rechnungswesen in Finnland. 20 palst. (Lexikon des kaufmännischen Rechnungswesens.) Stuttgart 1954.

Poistonkorotuksen ja käyttöomaisuuden myynti. 3 p. (Liiketalous n:o 2.) Hki 1954.

Osamaksukaupan käsittelystä kirjanpidossa. 4 p. (Liiketalous n:o 3.) Hki 1954.

Tavaratilaukset tilinpäätöksessä. 4 p. (Liiketalous n:o 4.) Hki 1954.

Uudet määräykset edustus- ja matkakuluista. (Liiketalous n:o 1.) Hki 1955.

Piilevä verovelka. (Liiketalous n:o 3.) Hki 1955.

Eugen Schmalenbach †. 3 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja I.) Hki 1955.

SEITKARI, OLAVI:

Valtionarkiston arkistonhoitaja.

Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa avustanut valtio-opin professorinviran hoidossa syyslukuk. 1954 ja kevätlukuk. 1955.

TAMMINEN, MIKKO:

Antanut asiantuntijalausannon filosofian tohtori Lauri O. af Heurlinin kelpoisuudesta Teknillisen Korkeakoulun kansantaloustieteen professorinvirkaan.

Edelleen Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen. — Edelleen Kansantaloudellisen Aikakauskirjan, Liiketaloudellisen Aikakauskirjan ja Liiketalouden toimituskunnan jäsen.

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Suomen talouden ja hallinnon TA(Yhdistyneiden Kansakuntien teknillisen avun)-toimikunnan jäsen. — Edelleen Veronmaksajien Keskusliiton Helsingin paikallisosaston johtokunnan jäsen.

Julkaissut:

Kilpailuvapauden palauttaminen. 16 s. (Kauppalehti n:ot 276—278, 1954 sekä Suomen Liikemies-Yhdistyksen vuosikirja 1954.) Hki 1955.

Kansainvälinen Valuuttarahasto ja valuuttakurssien muutokset, II osa. 29 s. (Kansantaloudellinen Aikakauskirja, nide I.) Hki 1955.

TELARANTA, K. A.:

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun yksityis- ja talousoikeuden lehtori. — Helsingin yliopiston julkisoikeuden v.t. apulainen 1. 10.—31. 12. 54, minkä jälkeen avustanut sanotun viran hoidossa.

Pelastakaa Lapset r.y.:n keskushallituksen jäsen. Eteläsuomalaisen osakunnan seniorit r.y.:n hallituksen jäsen.

Osallistunut Pohjoismaiseen lakimieskokoukseen Oslolla elok. 1954.

Esitelmänyt Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lahden osaston ja Lahden Teollisuusseuran yhteisessä kokouksessa 17. 5. 54 »Osakeyhtiön toimitusjohtajan oikeudellisesta asemasta».

Julkaissut:

Arvostelu teoksesta: Kalle Kauppi — A. R. Heikonen — Väinö Vihma, Liikemiehen lakikirja. (Kauppalehti n:o 11.) Hki 1955.

TERÄS, HANNU:

Tehnyt opintomatkan Saksaan Liikesivistysrahaston apurahalla kesällä 1954. Pitänyt luennon saksankielen kauppakirjeenvaihdosta Rastorin järjestämällä »Aktiivisen vientimyynnin päivillä» 26. 1. 55.

Julkaissut artikkelin Länsi-Saksan liikenneoloista (Kauppalehti n:o 120.) Hki 1954.

VAIVIO, F. L.:

Tehnyt opinto- ja tutkimusmatkan Ruotsiin ja Saksaan (Institut für Weltwirtschaft, Kiel) kesällä 1954.

Esitelmänyt Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan vuosijuhlassa 26. 2. 55 sekä Suomen Liikemiesyhdistyksen kokouksessa 25. 4. 55 aiheesta »Suhdanne-ennakoinnin mahdollisuuksista».

Julkaissut:

Täystyöllisyyden ehdot. 3 s. (Liiketalous n:o 3.) Hki 1954.

Kulutus ja tuotanto. 2 s. (Aikamme n:o 2—3.) Hki 1955.

Näkökohtia suhdanne-ennakoinnista. (Kauppalehti n:o 95.) Hki 1955.

VIERIKKO, ERKKI:

Toiminut kirjeopisto Tietomiehen espanjankielen opettajana 15. 2. 55 lähtien. — Toiminut Puutalo Oy:n espanjankielen kääntäjänä 1. 2. 1955 lähtien.

Julkaissut:

Kastilian vanhat linnat opettavat. (Valvoja 74: 6.) Hki 1954.

VIHMA, VÄINÖ:

Helsingin ev.lut. seurakuntien yhteisen kirkkovaltuuston jäsen; sen varapuheenjohtaja 4. 1. 55 asti. Mainittujen seurakuntien tilintarkastaja.

Helsingin yliopiston dosentti, opetusaineena siviili- ja kauppaoikeus, mutta tieteellisen työn vuoksi vapautettu luennoinniskäytännön valossa.

Antanut Helsingin yliopiston lainopillisen tiedekunnan pyynnöstä asiantuntijalausannon kahden siviilioikeuden apulaisenviran hakijoiden, dosenttien Matti Ylöstalon, Otto Brusinin, E. J. Mannerin ja K. A. Telarannan tieteellisestä pätevyydestä mainittuihin virkoihin.

Suomen Vakuutuslakimiesten yhdistyksen hallituksen jäsen. Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliiton hallituksen sekä sen työ- ja talousvaliokunnan jäsen. Kristillisen kulttuurin liiton hallituksen jäsen. Kristillisen kulttuurin säätiön hallintoneuvoston jäsen.

Kirkkolakikomitean jäsen. — Keskuskauppakamarin välityslautakunnan jäsen. Asunto-Oy Calonius 8 Bostads-Ab:n johtokunnan puheenjohtaja.

Osallistunut Pohjoismaiseen lakimieskongressiin Oslolla elok. 1954.

Esitelmänyt 14. 5. 55 Tampereella Hämeen-Satakunnan lakimiespäivillä aiheesta »Vahingonvaaran siirtymisestä irtaimen kaupassa». Luennoinut Lakimiesliiton järjestämällä kurssilla 16—17. 5. 55 Helsingissä aiheesta »Vahingonkorvausoikeuttamme oikeuskäytännön valossa».

Julkaissut:

Arvostelu teoksesta: Skadeståndsrättsliga spörsmål. 3 s. (Nordisk Försäkringstidskrift 34.) Stockholm 1954.

Arvostelu teoksesta: Kurt Grönfors, Skadelidandes medverkan. 2 s. (Nordisk Försäkringstidskrift 35.) Stockholm 1955.

Arvostelu teoksesta: Berndt Godenhielm, Om säljarens bundenhet under ändrade förhållanden. 4 s. (Lakimies 53.) Vammala 1955.

von WILLEBRAND, CARL AUGUST:

Valtioneuvoston asettaman kansainvälisten kulttuuriasiain toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten.

Toiminut Suomalais-Ugrilaisen Seuran kielentarkastajana ja Ison Tietosanakirjan avustajana.

Opintomatka Saksaan 1. 8.—15. 9. 1954.

Julkaisut:

Lebendes Deutsch. Saksankielen puhekielen opas. 108 s. Hki 1955.

Useita kirjoituksia Saksan ja Itävallan kirjallisuudesta, kuten »Ernst Jünger och författarkallet» (Samtid och Framtid IX.) Stockholm 1954.

VIRKKUNEN, HENRIK:

Nimitetty Kauppakorkeakoulun liikelaskentaopin professoriksi 15. 4. 55. Vihitty kauppatiet. tohtoriksi promootiossa 21. 5. 55.

Toiminut Teknillisen Korkeakoulun teollisuuskirjanpidon erikoisopettajana.

Ekonomiliitto r.y:n puheenjohtaja, Helsingin Ekonomit r.y:n, Helsingin Ekonomien Liiketeknillisen kerhon ja Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen johtokuntien jäsen. Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen.

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä. VR:n budjetinuudistustoimikunnan puheenjohtaja.

Luennoinut Kansallis-Osake-Pankin konttorinjohtajille ja osastopäälliköille 4. 10. 54 aiheesta »Taseanalyysi luottokyvyn arvostelun apuna», Suomen Tukkukauppiainien Liiton r.y. johtajapäivillä tukkuliikkeen laskentatoimesta ja taloussuunnitelmasta 7. 12. 54 ja 1. 3. 55, esitelmöinyt Kauppätieteiden Kandidaattiyhdistyksen r.y. kokouksessa 5. 10. 54 aiheesta »Mitä budjetti on ja mitä se ei ole», Helsingin Ekonomien Liiketeknillisen kerhon kokouksessa 24. 1. 55 budjettitoiminnan organisaatiosta. Osallistunut opettajana Oy Rastor Ab:n, Osuuskassojen Keskus Oy:n ja Autoalan Keskusliiton järjestämiin kursseihin.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä kauppat.lis. Jaakko Hongon väitöskirjan »Koneen edullisin pitoaika ja investointilaskelmat» julkisessa tarkastustilaisuudessa 16. 4. 55.

Julkaisut:

Laskentatoimi johdon apuna. 128 s. (Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja 18.) Hki 1954.

Tukkuliikkeen kannattavuuskaavio ja tunnusluvut. 3 s. (Suomen Tukkukauppa n:o 9-10.) Hki 1954.

VOIPIO, JAAKKO:

Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntien kirkkovaltuuston jäsen. Helsingin Eteläisen Suomalaisen seurakunnan kirkkoneuvoston jäsen.

Nimitetty 17. 5. 54 Korkeimman hallinto-oikeuden notaariksi sekä 25. 3. 55 alemman palkkausluokan nuoremaksi hallintosihteeriksi samassa tuomioistuimessa, mutta ollut koko lukuvuoden sanotuista viroista virkavapaa.

Karjalaisen Osakunnan kuraattori 1. 2.-31. 8. 55.

Julkaisut:

Viisi puhetta kokoelmassa »Suomalaisia puheita», Porvoo 1954.

Hakemisto eräissä aikakauslehdissä vuosina 1951-1954 julkaistuihin KHO:n veroasioissa antamiin ratkaisuihin. 14 s. (Verotus N:o I A.) Hki 1955.

VUORINEN, ELSA:

Helsingin yliopistossa antanut Konsistorin määräyksestä käytännöllistä englanninkielen opetusta kaikkien tiedekuntien opiskelijoille sekä suomenkielen alkeis- ja jatko-opetusta ulkomaalaisille.

Toiminut englanninkielen opettajana Arkadian Yhteislyseossa.

Tehnyt opintomatkan Englantiin kesällä 1954.

V. Tilastollisia tietoja oppilaista.

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. varsinaisia oppilaita, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai kirjeenvaihtajan tutkinnon;
2. ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;
3. *ylimääräisiä tai kuuntelijaoppilaita*, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaita haki 1954 450 henkilöä, joista voitiin ottaa vastaan ekonomin tutkintoa suorittamaan 164 sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittamaan 83.

Opiskelijain kokonaisluku.

Kertomuskautena on korkeakoulussa ollut yhteensä 1071 opiskelijaa, joista

kauppat. kand. tutkintoa lukevia	248
varsinaisia oppilaita: I, II, III vuosikurssit	771
vanhemmat vuosikurssit	52

I. Varsinaisten oppilaiden lukumäärä lukuvuoden lopussa.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä	147	60,0	177	69,4	184	67,9	508	65,9
Naisia	98	40,0	78	30,6	87	32,1	263	34,1
Yhteensä	245	100	255	100	271	100	771	100

II. Varsinaisten oppilaiden kotipaikka.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Helsingistä	88	36,0	84	32,9	93	34,3	265	34,4
Muualta Uudenmaan l:stä	18	7,3	16	6,3	14	5,2	48	6,2
Turun ja Porin l:stä	9	3,7	16	6,3	22	8,1	47	6,1
Hämeen l:stä	45	18,4	32	12,5	48	17,7	125	16,2
Kymen „	18	7,3	25	9,8	19	7,0	62	8,0
Mikkelin „	14	5,7	16	6,3	9	3,3	39	5,1
Kuopion „	23	9,4	27	10,6	21	7,8	71	9,2
Vaasan „	21	8,6	23	9,0	28	10,3	72	9,3
Oulun „	4	1,6	12	4,7	10	3,7	26	3,4
Lapin „	5	2,0	4	1,6	7	2,6	16	2,1
Yhteensä	245	100	255	100	271	100	771	100

III. Varsinaisten oppilaiden vanhempien ammatti.

Elinkeinon mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen	35	14,3	38	14,9	40	14,8	113	14,7
2. Teollisuus	47	19,2	39	15,3	42	15,5	128	16,6
3. Rakennustoiminta	14	5,7	14	5,5	12	4,4	40	5,2
4. Kauppa	77	31,4	83	32,5	93	34,3	253	32,8
5. Liikenne	27	11,0	26	10,2	25	9,2	78	10,1
6. Palvelukset	44	18,0	51	20,0	51	18,8	146	18,9
7. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit ...	1	0,4	4	1,6	8	3,0	13	1,7
Yhteensä	245	100	255	100	271	100	771	100

Yhteiskunnallisen aseman mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Itsenäiset yrittäjät: Tehtailijat ja tukkukauppiat ..	12	4,9	3	1,2	1	0,4	16	2,1
Vähittäiskauppiat ja muut liik- keenharjoittajat	45	18,4	32	12,5	53	19,5	130	16,9
Maanviljelijät	25	10,2	27	10,6	29	10,7	81	10,5
2. Kaupan ja teollisuuden palveluk- sessa olevat: Johtavassa asemassa olevat	26	10,6	49	19,2	41	15,1	116	15,0
Toimihenkilöt	22	8,9	29	11,4	38	14,0	89	11,5
Työntekijät	32	13,1	37	14,5	38	14,0	107	13,9
3. Valtion ja kunnan palveluksessa olevat: Johtavassa asemassa olevat	10	4,1	19	7,4	8	3,0	37	4,8
Virka- ja toimihenkilöt	35	14,3	24	9,4	22	8,1	81	10,5
Työntekijät	21	8,6	16	6,3	17	6,3	54	7,0
4. Vapaiden ammattien harjoittajat ja opettajat	16	6,5	19	7,5	21	7,8	56	7,3
5. Ei ilmoitettu ammattia	1	0,4	—	—	3	1,1	4	0,5
Yhteensä	245	100	255	100	271	100	771	100

VI. Oppiarvot ja tutkinnot.

Kauppätieteiden tohtorin tutkinto.

Kauppätieteiden tohtorin arvon saavuttamiseksi vaaditut opinnäytteet on suorittanut kauppätieteiden lisensiaatti *Jaakko Olavi Honko*.

Kauppätieteiden tohtorin arvon ovat juhlallisessa promotiossa saaneet

kauppat. lis. *Jaakko Olavi Honko*, kauppat. lis., lainopin kand. *Jorma Kalevi Pasanen* ja kauppat. lis. *Johan Henrik Virkkunen*.

Kauppätieteiden kunniatohtorin arvon ovat juhlallisessa promotiossa saaneet kauppaneuvos *Karl Akwar Niklander* ja merenkulkuneuvos *Antti Taavetti Wihuri*.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon on suorittanut fil. maist., kauppat. kand. *Niilo Erkki Leppäkorpi*.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

ekonomi *S. A. I. Backberg*, ekonomi *A. T. Hildén*, dipl. ins. *V. O. Huttunen*, ekonomi *L. E. K. Ikonen*, maat. ja metsät. kand. *E. A. Kervinen*, ekonomi *L. J. Laitasalo*, ekonomi *J. S. Lassila*, dipl. ins. *E. A. K. Mattila*, ekonomi *Helmi Pirkko Marjatta Mattinen*, dipl. ins. *M. A. Nuutila*, lainopin kand. *E. O. Ojala*, dipl. ins. *E. V. Oka*, ekonomi *O. L. Pellas*, ekonomi *S. J. Peltonen*, ekonomi *Y. R. Tiilikainen* ja varat. *S. V. Vainio*, kaikki arvonimityksellä *clarissimus*.

Kauppätieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista promotiota saaneet kauppat. kand. *Mauno Kaikkonen* ja maat. ja metsät. kand. *E. A. Kervinen*.

Kauppätieteiden maisterin arvon ovat juhlallisessa promotiossa saaneet

kauppat. kand. *Karl Leo Ahlstedt*, kauppat. kand. *Simo Autio*, kauppat. kand. *Seppo Aatto Ilari Backberg*, kauppat. kand., B.A. *Martti Vilho Elovaara*, kauppat.

kand. *Aarne Torsten Hildén*, kauppat. kand., dipl. ins. *Veikko Olavi Huttunen*, kauppat. kand. *Leo Ensio Kalervo Ikonen*, kauppat. kand. *Arvi Heikki Iveskoski*, kauppat. kand. *Lauri Juhani Laitasalo*, kauppat. kand. *Risto Antero Lampén*, kauppat. kand. *Karin Ragnhild Lamu*, kauppat. kand. *Jaakko Sakari Lassila*, kauppat. lis., fil. maist. *Niilo Erkki Leppäkorpi*, kauppat. kand. *Helmi Pirkko Marjatta Mattinen*, kauppat. kand. *Esko Severi Meriluoto*, kauppat. kand., dipl. ins. *Matti Antero Nuutila*, kauppat. kand., valt. kand. *Mauri Niilo Nystén*, kauppat. kand., lainopin kand. *Erkki Olavi Ojala*, kauppat. kand., dipl. ins. *Eero Valter Oka*, kauppat. kand. *Jouko Sakari Paakkanen*, kauppat. kand. *Kai Ossian Palmgren*, kauppat. kand., M.A. *Lasse Aarno Pelkonen*, kauppat. kand. *Olli Lauri Pellas*, kauppat. kand. *Simo Jaakko Peltonen*, kauppat. kand. *Antti Isakki Poranen*, kauppat. kand. *Eila Elsa Kaarina Rinne*, kauppat. kand. *Mauno Olavi Rintanen*, kauppat. kand. *Martti Juha Akseli Suni*, kauppat. kand. *Martti Untamo Teräsalmi*, kauppat. kand. *Yrjö Robert Tiilikainen*, kauppat. kand. *Risto Kalevi Tuominen*, kauppat. kand. varat. *Simo Veikko Vainio*, kauppat. kand., metsänh. *Tarmo Vilppula*.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1954—1955 suorittaneet seuraavat kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet allamainittuja aiheita:

Kansantaloustieteessä:

Lassila, Jaakko, Euroopan maksuliitto; *Mattinen, Pirkko*, Kilpailun tulevaisuus; *Anttila, Pentti*, Näkökohtia ylikansoittamisen ongelmasta.

Kauppa- ja liikkeenhoito-opissa:

Hallberg, Lasse, Asuntorakennustuotannon teollistamisella halvempaan rakentamiseen; *Hirvonen, Jouko*, Paineenvaihteluista ja niiden tutkimisesta vähittäisliikkeissä; *Kaskimies, Simo*, Keskittyminen liikepankkien toiminnassa; *Nuutila, Matti*, Suomen voimatalouden organisatorisesta rakenteesta; *Poranen, Antti*, Tukku liikkeen kuljetusten rationalisointi erityisesti sekatavaratukku liikkeitä (yleistukku liikkeitä) silmälläpitäen.

Liikelaskentaopissa:

Laitasalo, Lauri, Konsernitaseista.

Kauppakemiassa ja tavaraopissa:

Rainio, Heikki, Polyamidikuidut.

Talousmaantieteessä:

Huttunen, Veikko O., Maapallon raakafosfaattivarat ja niiden merkitys Suomen maataloudelle.

Taloushistoriassa:

Peltomäki, Eino, Konsulilaitoksemme vuosina 1918—1933.

Ekonomian tutkinto.

Ekonomian tutkinnon ovat 3-vuotisen kurssin perusteella luvu-
vuonna 1954—1955 suorittaneet

syyslukukaudella 15. 10. 54:

Ahonen, Terttu Anneli, Ajo, Anja Sinikka, Alakari, A., Alikoski, A. E. Aminoff, L. M., Castrén, V.-O., Eirto, Ritva, Georgsson, L. R., Haatainen, S. E., Hanhineva, Raija Annikki, Heiskanen, R. S., Hyvärinen, Anja Kaarina, Iivonen, Pirkko Elina, Jaatinen, Pirjo Sisko, Jalaskoski, H. S., Jokipii, S. S., Kajander, M. V., Kaurismäki, J., Kause, H. Y., Kettunen, A. P., Kiiski, Hilka Meeri, Korhonen, V. A., Korpi, V., Koskenranta, Eila Esteri, Laaksonen, J. V., Lehtovuori, Oili-Helena, Leppioksa, Leena-Liisa, Listoheimo, M., Manninen, K. V., Mykkänen, P. U., Nurminen, H. S., Paatero, A. J., Rasilainen, O. V., Rautonen, M. P., Rinne, P., Selänne, P. A., Suomen-
saari, Eeva-Liisa, Suviranta, T. B., Swanljung, Ritva Anna-Liisa, Söderström, L. R., Tetri, O. A. O., Tikkanen, Hilka Maria, Tuominen, T. I., Tuompo, L. E., Vainio, E. R., Vainio, E. J., Vartiö, Riitta-Liisa, Weneskoski, J. I., Westerlund, A. A., Virtanen, Maija Inkeri, Vuori, O. O., Vähätitö, R. I., Välikangas, Eeva Marjatta;

12. 11. 54:

Aro, Anja Sirpa, Aurevaara, Kirsti Kaarina, Erikkala, Anja Sinikka, Hynninen, Sirkka Tellervo, Lindvall, K. O., Mäkelä, Kaija Marjukka, Nurmi, Pirkko Irmeli, Palojoki, A. F. P.;

17. 12. 54:

Anttila, Aune Mirjam, Moisio, Lahja Ester, Säde, Eila Alli Irene;

kevätlukukaudella 18. 2. 55:

Helve, Anneli Marjatta, Iisala, M. H., Kerttula, P. K., Marjola, P. J., Parviainen, S. I., Rita, Kirsti Kyllikki, Stromer, I., Tuulos, P. J.;

25. 3. 55:

Meriluoto, P. K., Miettinen, K. E., Tuominen, T. A. E.;

31. 5. 55:

Aalto, Leila Aino Inkeri, Airaksinen, E. A., Anthoni, Kirsti Anneli, Artto, E. V., Asikainen, Sonja Maire Anneli, Blomqvist, P. M., Haikala, H. I., Hallberg, Viena Laura Johanna, Havusela, O. O., Heikkilä, A. S., Heinonen, O. J., Hellman, Irma Leena Kaarina, Hietala, V. P., Hovi, Kerttu Annikki, Hyväkkö, R. J., Inkala, Sirkka Tellervo, Jaakkola, E. V. T., Jokiranta, V. I., Jousmäki, Y. J., Juosila, Leena Mirjami, Jurvanen, E. A., Järvinen, S. M., Jääskeläinen, V. S., Kainulainen, K. K., Kallio-Mannila, A. K., Kares, I. S., Kiikkilä, Seija Martta Tellervo, Kiiski, V. I., Kinnunen, A. H., Kivekäs, Elsa Eila Marjatta, Knaappila, E. V., Koivistoinen, Aune Onerva, Kokko, Y. E., Kontturi, J. J. E., Korpinen, P., Krook, Anita Helena, Kuortti, P. A., Kupiainen, P. T., Kurvinen, Synnöve Eva Sofia, Lappalainen, L. O., Lehtinen, S. I., Leinonen, U. K., Lindroos, E. A., Linnolahti, K. E., Mankki, J. S., Mankki, P. S., Manner, Pirkko Tellervo, Matilainen, Irja Maija-Liisa, Metsola, R. K., Mikkonen, T. R., Mustonen, P. J., Mutttilainen, T. V., Mäkelä, Pirkko Eeva Elina, Niemi, N. O.,

Nieminen, Riitta Helena, Nykänen, Irene, Nykänen, V. A., Ojapelto, J., Oksanen, P. M., Paakkanen, Hilka Anneli, Pajunen, Pirkko Irmeli, Pakarinen, S. V., Partanen, V. A., Pastell, Raili Mailis Hellevi, Peltola, K. J. J., Pietikäinen, E., Pitkänen, E. K., Pohjanheimo, I. U., Pyötsiä, P. T., Rantanen, P. K., Rantanen, Terttu Kaarina, Ratsula, P. G. J., Repo, K. J., Riistama, V. O., Ripatti, Ida Maire Irene, Saksala, L. O., Salakka, P. S., Salminen, N. P. E., Salminen, S. J., Salminen, Tuula Sisko, Salomaa, T. K., Salonen, E. P. J., Saloranta, Hilka Marjatta, Sarkaranta, J. K., Sarkoma, T. H., Silvennoinen, P. K., Sipilä, J. K., Sunkomaa, Anja Helinä, Suojalehto, V. V., Suo-
maa, R. K., Suvia, S. Y. I., Sääski, V. M., Tenhunen, O., Tiilikainen, P. S., Tirronen, H. J., Toivainen, O. E. A., Tossavainen, O. S., Tovi, U., Tuononen, A. U., Tähtinen, E. O., Wallin, Laura Helena, Viinikka, K. A., Viitala, A. I., Vikman, O. A., Willgren, M., Virtanen, T. K. J.

Edellämainituista henkilöistä on ekonomi Onerva Koivistoinen saanut suorituksis-
taan erikoismaininnan »erinomaisesti».

VII. Stipendit.

Valtion ylioppilasstipendit.

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähävaraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1955 72 kokostipendiä määrältään 56.000 mk, 71 puolistipendiä määrältään 36.000 mk ja 72 opiskeluvälinestipendiä määrältään 11.000 mk eli yhteensä 7.380.000 mk.

Korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtajana on toiminut edelleen professori *Huugo Raninen*, varapuheenjohtajana professori *Pekka Heinänen* ja kolmantena jäsenenä professori *Henrik Virkkunen*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina stipendilautakunnassa ovat kevätlukukaudella 1955 olleet kauppat. ylioppilaat *Juha Val-kama* ja *Juhani Paloluoma*. Sihteerinä on ollut varatuomari *Olli Tarpila*.

Stipendilautakunta julisti maaliskuun 11 p:nä stipendit haettaviksi, jolloin määrääjän kuluessa niitä haki 27 kauppat. kand. tutkintoa opiskelevaa sekä 88 II vuosikurssin ja 61 I vuosikurssin oppilasta.

Kokouksessaan toukokuun 26 p:nä lautakunta päätti jakaa luku-vuoden 1955—56 opiskelijastipendit seuraavasti:

a) kokostipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

kauppat. kand. tutkintoa opiskelevat Eero Veikko Artto, Jorma Mikael Hakkarainen, Ahti Ilmari Hirvonen, Kaarlo Matti Kalervo Huopaniemi, Veikko Sakari Jääskeläinen, Pentti Tapio Kupiainen, Onni Emil Malinen, Irja Maija-Liisa Matilainen, Jorma Ojapelto, Veijo Olavi Riistama, Matti Veli Sarakontu ja Kari Kustaa Tuomisaari, II vuosikurssin oppilaat Pirkko Leena Alakoski, Elvi Kaarina Arkko, Asta Helena Annikki Happonen, Vuokko Mirjami Hurmevirta, Liisa Marjatta Järveläinen, Jouko Ensio Kurki, Seppo Parviainen, Sonja Anita Pelkonen, Maija-Liisa Ritvanen, Ritva Kaarina Suokas, Tuula-Terttu Vainio, Jukka Kustaa Vihersaari, Matti Sakari Vuorialho ja Seppo Johannes Ylinen sekä I vuosikurssin oppilaat Leila Anneli Eulenberger, Kauko Haimakainen, Veli-Matti Kaitala, Elsa Ester Moilanen, Erkki Kalervo Mäentakanen, Pentti Pellervo Pasanen ja Kirsti Liisa Matilda Pitkänen;

b) kokostipendin saivat:

kauppat. kand. tutkintoa opiskelevat Ossi Osvald Havusela, Erkki Antti Pannonen, Risto Herman Kustaa Raunio, Tuula Sisko Salminen, Erkki Antero Tölli ja Olavi Antero Vikman, II vuosikurssin oppilaat Seppo Antero Ahmala, Matti Erkki Ainamo, Ritva Sinikka Airaksinen, Hans Mauri Andersson, Eero Johannes Ek, Jaakko

William Helenius, Jaakko Eero Juhani Jaakkola, Eeva Orvokki Kastepohja, Raimo Vilhelm Kiukas, Kaija Anita Kolari, Silja Eeva Lahja Lankinen, Mauno Johannes Lappinen, Hannu Heikki Linnamo, Pirkko Tuulikki Meriluoto, Toivo Jaakko Myllykoski, Armo Tapio Puolakka, Sinikka Anna-Liisa Salminen, Leena Katri Tiira, Pertti Kalevi Tuomala, Kalevi Nestori Uitti ja Jorma Antero Vartiainen sekä I vuosikurssin oppilaat Airi Marjatta Halkola, Reijo Rainer Holm, Kalevi Ensio Inkeröinen, Helka Marjatta Kupiainen, Veikko Kalevi Lammi, Veikko Aaro Johannes Lehtinen, Leena Liisa Luoto, Vesa Tapio Raja-Halli, Kaisa Marjatta Ruohomäki, Katri Johanna Sara-paasi, Matti Vilho Siekkinen ja Kalle Jalmari Syrjä;

c) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

kauppat. kand. tutkintoa opiskelevat Antti Kalervo Helenius, Yrjö Juhani Jousmäki, Ilpo Anssi Kimmo Salonen, Raimo Jussi Suoniemi ja Juhani Yrjönen, II vuosikurssin oppilaat Carita Marketta Eräkallio, Sulo Adolf Waldemar Gillberg, Raimo Johannes Hankiranta, Olli Ilmari Heikkala, Veikko Ivar Hinkkala, Olavi Ensio Joki, Eero Leimola, Esko Armas Ensio Majanen, Pertti Jorma Johannes Petra, Osmo Sakari Poutanen, Irma Hellin Ruuskanen ja Kirsti Marjatta Sokka sekä I vuosikurssin oppilaat Anneli Hillevi Häkkä, Risto Antero Järvinen, Matti Kekäläinen ja Hannu Tuomas Puranen;

d) puolistipendin saivat:

kauppat. kand. tutkintoa opiskeleva Karl Ensio Linnolahti, II vuosikurssin oppilaat Kaarlo Pekka Ahtiala, Olavi Johannes Eväsoja, Jarmo Allan Granfelt, Pirjo Kaarina Haapanen, Taisto Johannes Hautakangas, Esko Albert Huovinen, Aulis Asser Hyttinen, Aimo Waldemar Högman, Markku Jaakko Jatkola, Matti Uno Olavi Jokikallio, Pirkko Elisa Jokinen, Aarne Kalevi Kailasvuori, Reijo Kalervo Kaivo-oja, Tauno Tapio Kallinen, Liisa Kaarina Karinpää, Aarno Aulis Kinnunen, Aarre Veikko Uolevi Luukkainen, Jorma Mielonen, Aulis Jaakko Niku-Paavo, Lauri Juhani Paloluoma, Eero Sakari Partanen, Ulla-Maija Rask, Pertti Sakari Reijonen, Matti Kalevi Saukkonen, Jaakko Jorma Teittinen, Anni Helena Vaittinen, Aune Margit Anneli Winter, Aaro Aulis Väyrynen ja Taito Jaakko Ragnar Yliaho sekä I vuosikurssin oppilaat Reijo Väinö Tapani Harju, Aarre Aatos Hällback, Sylvi Kyllikki Kaasinen, Anna-Liisa Kansanen, Raili Johanna Karvinen, Pertti Paavo Johannes Kekäläinen, Jorma Jaakko Koski, Toini Sisko Kaarina Koskinen, Matti Ensio Lecklin, Karl-August Pentti Lindholm, Antti Ensio Peltola, Reijo Kalevi Pohjanoksa, Liisa Marjatta Rahkonen, Jorma Olavi Saarimaa, Aulis Valdemar Seppälä, Erkki Valdemar Söderström, Pentti Allan Toivonen, Ritva Anneli Torkkel, Kaarlo Olavi Vilanti ja Eeva Siiri Marjatta Väänänen;

e) opiskeluvälinestipendin saivat:

kauppat. kand. tutkintoa opiskelevat Paavo Sakari Latola ja Pertti Kalevi Silvennoinen, II vuosikurssin oppilaat Kirsti Kaarina Kokko, Asko Jyrki Olavi Manninen, Yrjö Sakari Iisakki Rajala, Vilho Olavi Reinilä ja Altti Tahto Väinämö Riihonen sekä I vuosikurssin oppilaat Raimo Jorma Aaltonen, Pekka Hannu Asseri Avikainen, Rauno Heikki Ensio Hyvärinen, Pertti Kalervo Janhunen, Rainer Rafael Kangas, Terttu Kaarina Niemi, Veikko Väinö Pulkkinen, Raija Tuulikki Pyötsiä, Lauri Arvo Ruusu-lehto, Esko Erik Juhani Sonkeri ja Raili Sinikka Varonen.

Korkeakoulun omat stipendit.

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Korkeakoulun Hallituksen kanslerin käytettäviksi myöntämistä varoista kauppat. kand. Leo Ahlstedt 30.000:—, fil. kand. Jarmo Anttila 30.000:—, lehtori Philip Binham 50.000:—, fil. tri Erik Erämetsä 50.000:—, fil. kand. Olavi Granö 40.000:—, kauppat. lis. Jaakko Honko 20.000:—, lehtori Jarl Louhija 25.000:—, lakit. lis. Pertti Muukkonen 40.000:—, amanuenssi Lempi Nurkkala 30.000:—, fil. maist. Jukka Peitso 50.000:—, kamreeri Elli Taskinen 30.000:—, dosentti K. A. Telaranta 50.000:—, v.t. professori Henrik Virkkunen 20.000:— ja varatuomari Jaakko Voipio 35.000:—;

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta kauppat. lis. Jaakko Honko 47.000:—, lehtori Reino Hakamies 50.000:— ja ekonomi Lauri V. Jalovaara 200.000:—;

Kauppakorkeakoulun Opettajien stipendirahastosta fil. kand. Olavi Granö 5.000:—;

Oy. Mars Ab:n stipendirahastosta professori Väinö Vihma 18.000:—;

Viiipurin kauppakamariyhdistyksen apurahana kauppat. lis. Mika Kaskimies 87.500:— sekä

Kanslerin käytettävissä olevista kruunuvaroista lehtori Jarl Louhija 200 Kr., amanuenssi Lempi Nurkkala 100 Kr. ja kamreeri Elli Taskinen 100 Kr.

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat tänä keväänä saaneet stipendejä seuraavasti:

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahastosta ekonomi E. Nyman 14.000:—; *Kauppakorkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendirahastosta* kauppat. maisteri Pirkko Mattinen 80.000:—, ekonomit Sirkka Inkala 30.000:—, Sirkka Sipilä 30.000:— ja Ritva Swanljung 60.000:—;

Kilpiä Oy:n rahastosta ekonomit J. Hakkarainen 20.000:—, P. Rätty 15.000:— ja P. Sillanpää 15.000:—;

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahastosta ekonomi Onerva Koivistoinen 9.000:—;

Alfred Kordelinin stipendirahastosta ekonomi P. Tiilikainen 9.000:— ja ylioppilas S. Ylinen 9.000:—;

Juho Lallukan muistorahastosta ylioppilas Lilli Käyhkö 5.000:—;

K. H. Lehtisen rahastosta ekonomi A. Kinnunen 10.000:— ja ylioppilas S. Ylinen 6.000:—;

Ivar Lindforsin stipendirahastosta ekonomit J. Hakkarainen 15.000:—, V. Jääskeläinen 25.000:—, Onerva Koivistoinen 5.000:—, E. Nyman 5.000:— ja A. Partanen 20.000:— sekä ylioppilaat I. Candelin 20.000:—, J. Lamppu 20.000:—, P. Tuomala 25.000:— ja S. Ylinen 10.000:—;

P. A. Luostarisen stipendirahastosta ekonomit Seija Kiikkilä 10.000:— ja O. Malinen 20.000:— sekä ylioppilas Lilli Käyhkö 5.000:—;

Gustav Pauligin stipendirahastosta ekonomit A. Kinnunen 10.000:— ja P. Tiilikainen 8.000:— sekä ylioppilaat J. Hauvonen 10.000:— ja Lilli Käyhkö 5.000:—;

Pohjolan stipendirahastosta ylioppilas V. Matturi 12.000:—;

Juhani Santaholman rahastosta ylioppilas T. Hautakangas 3.000:—;

Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahastosta ekonomi S. Salminen 13.000:—;

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahastosta ekonomit E. Kautiala 35.000:—, Onerva Koivistoinen 5.000:—, Synnöve Kurvinen 15.000:— ja O. Malinen 11.000:—;

Talous-Osakekaupan stipendirahastosta ylioppilas T. Peltonen 13.000:— ja *Knut Wallinin stipendirahastosta* ekonomi Seija Kiikkilä 5.000:—.

Palkintoja ovat saaneet:

Professori W. Bonsdorffin rahastosta palkintona laudatur-kirjoituksesta dipl. ins. H. Raivio 10.000:—;

Mainos Junior opintoyhtiön palkinnon 10.000:— ekonomi K. Peltola ja *Ekonominaisten kerhon* palkinnon 10.000:— ekonomi Onerva Koivistoinen.

Palkintona seminaarikirjoituksesta ovat allamainituissa aineissa saaneet:

kansantaloustieteessä ekonomit V. Riistama 4.000:— ja O. Vikman 5.000:— sekä ylioppilaat T. Hautakangas, K. Kailasvuori, T. Kallinen ja H. Kärkkäinen kukin 4.000:—;

kauppa- ja liikkeenhoito-opissa ekonomit P. Hietala, E. Järvinen, Y. Kokko, Irja Matilainen, Raili Pastell, P. Ratsula ja P. Tiilikainen kukin 4.000:— sekä ylioppilaat H. Bachman 4.000:—, J. Erkamo 3.000:—, S. Gillberg 5.000:—, R. Järvinen 5.000:—, R. Järviö 5.000:—, Helinä Karvo 4.000:—, M. Kinnunen 4.000:—, R. Kokko 4.000:—, I. Nousiainen 3.000:—, Marja Pihlajamäki 4.000:—, U. Pirhonen 4.000:—, J. Pyykkönen 4.000:—, H. Schulman 4.000:—, E. Stenman 4.000:— ja P. Suvanto 4.000:—;

liikelaskentaopissa ekonomit U. Leinonen 4.000:— ja A. Tuononen 3.000:— sekä ylioppilaat M. Penttilä 4.000:— ja T. Poutinen 3.000:—;

kauppaoikeudessa ekonomit V. Nykänen, T. Sarkoma ja O. Vikman kukin 4.000:— sekä ylioppilaat P. Immonen 4.000:—, K. Kailasvuori 4.000:—, T. Kallinen 3.000:—, S. Partanen 4.000:—, T. Puolakka 4.000:—, Anni Vaittinen 4.000:— ja T. Yliaho 4.000:—;

talousmaantieteessä ekonomit Y. Jousmäki 5.000:—, Anneli Paakkanen 4.000:— ja Hilka Saloranta 4.000:— sekä ylioppilaat Eila Pöyhönen 5.000:— ja Tuula-Terttu Vainio 5.000:— sekä

kauppakemiassa ja tavaraopissa ekonomit K. Kainulainen 4.000:— ja Pirkko Mäkelä 3.000:— sekä ylioppilaat R. Hankiranta 5.000:—, J. Jakonen 4.000:—, O. Joki 5.000:—, S. Jyrkämä 3.000:—, E. Leimola 3.000:—, E. Niukkanen 4.000:— ja E. Tolvanen 3.000:—.

Helsingissä toukokuun 31 p:nä 1955.

KAARLO HILDÉN

**Rehtori prof. Kaarlo Hildénin puhe
Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa
11. 9. 1954.**

Tervehdyssanoja.

Lausun Teidät tervetulleiksi korkeakoulun 44:nneen lukuvuoden avajaisiin.

Suuri on ilomme, että niin monet arvovaltaiset korkeakoulumme suosijat ja ystävät ovat noudattaneet kutsuamme ja saapuneet tähän tilaisuuteen. Erityisesti sallittakoon minun kohdistaa tervehdykseni kansleri Suvirannalle, joka vuoden kestäneen tutkimus- ja luentomatkan jälkeen on viime kesänä ryhtynyt hoitamaan vastuunalaista tehtävänsä. Olemme Teille, Herra Kansleri, kiitollisia siitä, että viime syksynä suositte ottamaan vastaan korkeakoulumme ylimmän hallitusmiehen toimen. Pitkäaikainen kokemuksenne taloudellisten tieteiden, akateemisen opetustoimen ja käytännöllisen liike-elämän aloilla on takeena siitä, että korkeakoulu Teidän johdollanne on edelleen kehittyvä ja kukoistava. Opettajakunnan puolesta toivotan Teidät tervetulleeksi korkeata virkaanne hoitamaan.

Opiskelijain lukumäärä ja ekonomien ylituotannon uhka.

Monivaiheinen on ollut se taival, jonka Kauppakorkeakoulu on suorittanut v:sta 1911, jolloin se maamme ensimmäisenä taloudellisena korkeakouluna avasi ovensa vähälukuiselle ylioppilasparvelle. Ensimmäisten vuosien opiskelijat suorastaan uhmasivat yleistä mielipidettä pyrkiessään korkeakouluun, sillä vielä niihin aikoihin katsottiin varsin yleisesti, että liike-elämän palvelukseen antautuville akateemiset opinnot ovat turhaa ylellisyyttä ja että käytännön elämän kokemukset yksinään antavat tulevalle toiminnalle riittävän ja kestävä pohjan. Tässä kohden kuluneet vuosikymmenet ovat merkinneet perusteellista muutosta suuren yleisön asennoitumisessa. Nykyisin ei liene sellaisia

piirejä, tuskin yksityisiä henkilöitäkään, jotka eivät antaisi hyväksymistään kauppakorkeakoulujen edustamalle koulutusmuodolle ja myöntäisi tämän olevan suorastaan välttämätön tulevien talousmiesten valmennuksessa.

Tämä yleisön suhtautumisessa havaittava muutos kuvastuu selvästi korkeakouluun pyrkivien ylioppilaiden määrässä. Ensimmäisellä vuosikymmenellä pyrkijöiden lukumäärä oli laskettavissa vain kymmenissä, 1920-luvulla ja 1930-luvun alkuvuosina se pysyttäytyi tavallisesti jonkin verran sadan yläpuolella, v. 1934 se jo lähenteli 200:aa, seuraavana vuonna se sivuutti 200:n ja 1937 300:n rajan. Sotavuosina lukumäärä osoitti yhä nousua, joka kuitenkin oli jossakin määrin näennäinen, koska miespuolisista hakijoista tosiasiallisesti vain vähäinen osa saattoi vapautua maanpuolustustehtävistä. Sodan päätyttyä, syksyllä 1945, pyrkivien lukumäärä saavutti tähänastisen ennätyksensä, 724, mikä ymmärrettävästi oli seuraus siitä, että useat ylioppilaspolvet samanaikaisesti saattoivat ryhtyä opintoja harjoittamaan. Mutta tämän tilapäisen tulvan jälkeenkin pyrkijöiden lukumäärä on ollut paljon suurempi kuin vuosina ennen sotaa ja pysytellyt yleensä 500:n paikkeilla. Ja kuitenkin on huomattavaa, että Kauppakorkeakoulun rinnalle on syntynyt muita vastaavia opinahjoja, sekä suomen- että ruotsinkielisiä.

Hakijain määrän voimakas nousu voitaneen tulkita todistuksena Kauppakorkeakoulun yhä lisääntyvästä arvonnannosta ja tunnustuksena sen suorittamasta työstä, mistä kaikesta on lausuttava syvä kiitollisuus. Mutta sen seurauksena on toisaalta ollut se, että vain osa pyrkijöistä on voitu ottaa vastaan. Alkuaikoina ja aina 1930-luvun alkuvuosiin asti voitiin toki n. 75—90 %:lle hakijoista valmistaa tilaa, mutta nousun alkaessa todenteolla hyväksytyjen osuus supistui useina vuosina vain neljännekseen tai jopa viidennekseen pyrkijöistä. Tässä kohden uusi toimitalo väljempine tiloineen tietysti merkitsi suurta helpotusta. Hyväksytyjen lukumäärä voitiin nostaa 300:n paikkeille, mikä merkitsi sitä, että suunnilleen puolet pyrkijöistä tai hieman enemmänkin voitiin ottaa vastaan. Tilojen puolesta melkoista suurempikin määrä olisi ollut helposti sijoitettavissa, mutta esteenä on ollut muuan painava syy: opettajavoimien vähälukuisuus. Avajaispuheessaan kaksi vuotta sitten silloinen rehtorimme, prof. O. W. Louhivuori totesi, että kun Helsingin yliopistossa oli yksi professori keskimäärin 75 ylioppilasta kohti, mitä täydellä syyllä pidettiin pahana epäsuhteena, oli Kauppakorkeakoulussa samaan aikaan yksi professori 125 opiskelijaa kohti. Professorien lisäksi on meillä tosin — niinkuin tietysti yliopistossakin — muitakin opettajia, mutta lukumäärä on siltäkin liian pieni tehokasta henkilökohtaista opetusta silmällä pitäen. Tähän kysymykseen palaan vielä esitelmäni lopussa. Tätä ennen on syytä tähdentää, että viime vuosina on ilmaan-

tunut toinenkin syy, joka on tehnyt opettajaneuvoston haluttomaksi miehittämään uusilla oppilailta kaikki mahdolliset tilat oppilaitoksesamme. Ja tämä syy on pelko, että ekonomeja aikaa myöten valmistuu liian paljon.

Samassa määrin kuin oppilaiden lukumäärä on kasvanut, on tietenkin myös valmistuneiden ekonomien lukumäärä kasvanut. Ennätys saavutettiin viime lukuvuonna. Syyslukukaudella voitiin antaa todistus 87 uudelle ekonomille, ja toukokuun viimeisenä päivänä suoritettussa diplomien jaossa tutkintonsa suorittaneiden lukumäärä oli 175. Yhteensä siis valmistui viime lukuvuoden kuluessa 262 uutta ekonomia. Ja tällöin on vielä otettava huomioon, että maassa toimii kolme muuta kauppakorkeakoulua. Svenska Handelshögskolanista Helsingissä valmistui viime lukuvuonna 79 diplomiekonomia sekä 19 diplomikirjeenvaihtajaa, Åbo Akademin yhteydessä toimivasta ruotsinkielisestä kauppakorkeakoulusta 28 diplomiekonomia ja Turun suomenkielisestä kauppakorkeakoulusta 26 ekonomia. Maan yhtenäistuotanto oli täten 395 ekonomia. Jos tähän määrään vielä lisätään Helsingin ruotsalaisen kauppakorkeakoulun 19 diplomikirjeenvaihtajaa, jotka opiskelemaan puolesta ovat ekonomeihin täysin verrattavia, päästään lukuun 414. Valmistuneiden lukumäärä saa oikean taustan sitä verrattaessa Ruotsin vastaavaan määrään. Valmistuneiden ekonomien vuotuinen lukumäärä on läntisessä naapurimaassamme pysytellyt — yhtä ainoata vuotta (1947) lukuunottamatta — 200:n alapuolella. Viime lukuvuonna valmistui Tukholman kauppakorkeakoulusta 110 ja Göteborgin kauppakorkeakoulusta 67 siviiliekonomia, yhteensä siis 177 koko Ruotsissa, jonka asukasmäärä on 70 % meidän maamme asukasmäärää suurempi.

Aiheellista on näin ollen kysyä: onko odotettavissa, että valmistuneiden ekonomien määrä maassamme lähivuosina kasvaa liian suureksi, tai onko kenties jo tällä hetkellä saavutettu raja, jonka ylittäminen merkitsisi ylituotantoa? Tämä on vakava kysymys. Täysin luotettavan vastauksen antamiseksi täytyisi olla käytettävissä tutkimus ekonomien kokonaistarpeesta yhteiskunnan eri aloilla. Sellaista selvitystä ei vielä ole aikaansaatu. Mutta käytettävissä on muuan tiedonlähde, jonka voi olettaa melko herkästi kuvastavan ekonomien sijoittumismahdollisuuksia: ekonomiliiton toimenvälityksen tilastoaineisto. Liiton toiminnanjohtajan kulumisen vuoden alussa Ekonomi-lehdessä julkaisemasta selonteosta käy ilmi, että toimipaikkojen tarjonta vuoteen 1952 oli — jos sekä mies- että naispuoliset otetaan huomioon — kysyntää suurempi, mutta että mainitun vuoden lopussa ja varsinkin v:n 1953 aikana tarjottujen toimien määrässä oli havaittavissa laskua hakijoiden määrän samalla noustessa suuremmaksi kuin milloinkaan aikaisemmin. Tämä kiristynyt työmarkkinatilanne on kuluvana vuonna jatkunut entistä

korostuneempana, kuten toimenvälityksen esittämästä muistiosta ilmenee. Sijoittumisvaikeudet ovat lisääntyneet, ja kortistossa oli kesäkuun lopussa vielä n. 30 työtöntä nuorta ekonomia, joista tosin useille syyskesällä, jolloin tarjonta tavallisuuden mukaan vilkastui, avautui toimipaikkoja.

Tässä esitettyjen yleistulosten ohella eräät toimenvälityksen erikoistulokset ansaitsevat huomiota. Tarjottujen toimipaikkojen ja hakijain välinen suhde on ollut erityisen epäedullinen miesekonomien kohdalla. Jo ennen vuotta 1953 oli tarjonta eräinä vuosina tarjona olevia toimipaikkoja suurempi, ja parina viime vuotena sijoittumisvaikeudet ovat, kuten sanottu, entisestään kasvaneet. Naisten kohdalla työmarkkinatilanne ainakin toistaiseksi on ollut paljon edullisempi. Sinä seitsemän vuotta käsittävänä vuosijaksona, 1948—1954, josta tilastollisia tietoja on käytettävissäni, tarjottuja toimipaikkoja on ollut melkoista enemmän kuin hakijoita, eräinä vuosina jopa kaksi kertaa enemmän. Nimenomaan kirjeenvaihtajien kysyntä on ollut niin suuri, ettei sitä ole voitu likimainkaan tyydyttää. Kuluneena keväänä hakijoiksi ilmoittautui 49, kun sitävastoin toimia tarjottiin 74.

Edellä esitettyjen tilastollisten lukujen valossa on ilmeistä, että tietty miesekonomien ylituotannon vaara on olemassa ja että mikäli vuosittainen lukumäärä jatkuvasti kasvaisi, olisi seurauksena — kemiallista termiä käyttäkseni — »ylikyllästys», joka voisi johtaa epämiellyttäviin seurausilmiöihin ekonomien työllisyystilanteessa ja elintasossa.

Kuulee toisinaan sanottavan, että korkeakoulun asia ei ole murehtia tällaisesta kehityksestä, koska ankara todellisuus kysynnän ja tarjonnan lakien mukaan kyllä aikaa myöten säännöstelee pyrkijöiden ja valmistuvien lukumäärän — että korkeakoulun siis tulisi rauhallisesti kouluttaa niin paljon ekonomeja kuin on pyrkijöitä ja oppilaitoksen tilat ja opettajavoimat sallivat. Käsittäkseni tämä on kovin kyyneillistä puhetta. Kyllä korkeakoulun tulee tuntea vastuuta oppilaittensa tulevaisuudesta ja omalta osaltaan koettaa vaikuttaa siihen, etteivät opintojen vaatimat uhraukset valu hiekkaan tai tuota liian alhaista korkoa.

Uhkaavan perspektiivin edessä opettajaneuvosto on viime vuosina tietoisesti alentanut hyväksytyjen lukumäärää. Sen sijaan, että uuteen taloon siirryttäessä otettiin vuosittain hieman yli 300 opiskelijaa, hyväksyttiin toissa syksynä 482 pyrkijästä 275 ja tänä syksynä 450 pyrkijästä 262. Jossakin määrin yhteydessä tämän pyrkimyksen kanssa oli myös viime syksynä perustettu uusi loppututkinto, ns. kirjeenvaihtajan tutkinto. Tämän päätarkoitus on tosin tarjota opiskelijoille entistä suurempia mahdollisuuksia aineyhdistelmien valinnassa ja antaa yhteiskunnalle sellaisia päteviä työntekijöitä, joiden kysyntä on ollut selvästi nousussa, mutta samalla uuden tutkinnon perustamiseen liitettiin toive, että se

olisi omiaan myös vähentämään varsinaisten ekonomien ylituotannon vaaraa. Vasta muutaman vuoden kuluttua, jolloin ensimmäiset kirjeenvaihtajaparvet astuvat ulos elämään, voidaan nähdä, onko tämä toive ollut oikeutettu.

Tässä tilaisuudessa ei ole syytä pitemmästi puuttua tähän kysymykseen. On vain lisättävä, että tämän hetken tilanteesta ei tietenkään ole mahdollista tehdä yleispäteviä johtopäätöksiä, sillä kysyntä riippuu herkästi suhdanteista, jotka eivät suinkaan ole pysyviä. Tästäkin syystä olisi hyvin tähdellistä saada aikaan yksityiskohtainen tutkimus ekonomien tarpeesta ja tämän vaihteluista. Tällaisen selvityksen valmistaminen ei varmaankaan ole helppo tehtävä, mutta tuskin paljon vaikeampi kuin ne tutkimukset, jotka hiljattain on suoritettu eräiden muiden akateemisten ammattiryhmien työllisyystilanteesta ja jotka ovat antaneet konkreettisia tuloksia toimeentulomahdollisuuksista useilla tärkeillä yhteiskunnallisilla aloilla.

Oppilaston »pääkaupunkilaistuminen».

Opiskelijain lukumäärässä on, niinkuin olemme todenneet, useista eri syistä tapahtunut muutoksia kuluneen 43 vuoden aikana. Muitakin muutoksia oppilastossamme on todettavissa. Erästä niistä, joka tarjoaa melkoista mielenkiintoa, pyydän tässä kosketella. Tarkoitin oppilastomme maantieteellisessä jakaantumisessa havaittavaa kehityssuuntaa.

Ensimmäistä toimintavuotta lukuunottamatta Kauppakorkeakoulun vuosikertomuksiin on säännöllisesti sisällytynyt tilastollinen taulukko, jossa mainitaan opiskelijain kotipaikka lääninjaon pohjalla. Lukuvuodesta 1912—13 lähtien on siten käytettävissä — paitsi sota-aikoja, jolloin toiminta on ollut keskeytyksissä — samojen periaatteiden mukaan laadittu yhtenäinen tilasto.

Tilastolukuja tarkastettaessa osoittautuu merkille pantavana tuloksena, että ensimmäisestä taulukkovuodesta lähtien Suomen kaikki läänit (Ahvenanmaata lukuunottamatta) ovat olleet oppilastossamme edustettuina. Tässä kohden ei viidettä vuosikymmentä käsittävässä sarjassa ole ainoatakaan poikkeusta. Kauppakorkeakoulu on näin ollen ollut — niin voitaneen sanoa — alusta saakka koko maan yhteinen oppilaitos. Ei edes Turkuun perustettu kauppakorkeakoulu ole kyennyt muuttamaan tätä kuvaa — Turun ja Porin läänin osuus on 1930-luvulta saakka pysynyt jokseenkin muuttumattomana, 10 %:n paikkeilla. Tähän voidaan vielä lisätä, että oppilaittemme joukossa on melkein säännöllisesti ollut useita ruotsinkielisiä kouluista tulleita ylioppilaita, mikä seikka on vielä omiaan korostamaan korkeakoulumme »valtakunnallista» luonnetta.

Mutta tämän miellyttävän toteamuksen ohella on taulukoista luettavissa muuan kehityssuunta, joka merkitsee takaperoista kehitystä. Tämä koskee pääkaupunkilaisten osuutta oppilaiden kokonaismäärästä. Mainitsen muutamia keskiarvoja. Vv. 1912—17 pääkaupunkilaisia oli oppilaistamme keskimäärin 13.4 %, vv. 1918—23 heidän osuutensa oli 14.4 %, vv. 1923—28 20.5 %, vv. 1928—33 30.3 %, vv. 1933—39 31.1 % ja sotien päättymisen jälkeen (8-vuotiskautena 1945—53) vihdoin 39.8 eli tasaluvuin 40 %.

Tendenssi on siis erinomaisen selvä: pääkaupungin osuus on ollut voimakkaassa nousussa ja on varsinkin sotien jälkeen kasvanut arveluttavan suureksi.

Ilmiö ei suinkaan ole vain Kauppakorkeakoululle ominainen. Ainakin yhtä korostuneena se on ollut havaittavissa Helsingin yliopistossa. Sitä on sattuvasti sanottu korkeakoulujen »pääkaupunkilaistumiseksi». Sen perussyitä ei tarvitse kaukaa hakea. Yleisesti on todettu, että ilmiö pohjimmasti johtuu pääkaupungin vuosi vuodelta huonontuneesta asuntotilanteesta sekä tähän liittyvästä elinkustannusten noususta. Näiden seuraukset tuntuvat tietenkin ensi sijassa maaseutuylioppilaiden kohdalla — helsinkiläisillähän on oma kotinsa ja kaikki muut tähän välittömästi ja välillisesti kuuluvat edut. On paljonkin esimerkkejä siitä, että maaseudulta pääkaupunkiin saapuneet ylioppilaat, jotka onnellisesti ovat läpäisseet korkeakoulujen ankarat numerus clausus-karsinnat ja täten ovat valmiit aloittamaan opintonsa, ovat olleet pakotettuja palaamaan tyhjin toimin kotiseudulleen turhaan etsittyään kohtuulliseen hintaan saatavaa asuntoa. Eikä tilanne näytä valkenevan, sillä nykyinen asunnontuotanto, joka suosii pieniä huoneistoja, tekee vuokralaisten ottamisen entistä vaikeammaksi.

Tällainen kehitys on valitettava. Ei ole suinkaan niinkuin olla pitäisi, että akateeminen nuoriso rekrytoidaan yhä suppeammasta piiristä, toisin sanoen, että opiskelumahdollisuudet määräytyvät siitä, asuuko korkeakouluun aikova sopivan matkan päässä opinahjosta ja onko maaseutukoti varallisuussuhteiltaan sellainen, että se kykenee kustantamaan lapsilleen ylläpidon kalliissa opiskelukaupungissa. Lahjakkaat lapset eivät aina satu asumaan paikassa, missä korkeakoulu on ulottuvilla, eikä lahjakkailla lapsilla suinkaan aina ole onni omistaa varakkaita vanhempia. Olisi kovin nurinkurista, jos akateemiset opinnot muodostuisivat suppean piirin privilegeiksi. Perin kohtuullinen toivomus on, että niistä osallisiksi pääsevät todelliset kyvyt, riippumatta heidän kotinsa maantieteellisestä sijainnista ja taloudellisesta asemasta.

Miten tästä valitettavasta kehityssuunnasta on päästävä, on kysymys, jonka tyydyttävä ratkaisu ei ole helppo. Lahjakkaille, ahkerille ja vähä-

varaisille ylioppilaille tarkoitettut valtion stipendit, joita viime avajais-esitelmässäni koskettelin, tarjoavat tietenkin melkoisia helpotuksia, joista vilpittömästi on iloittava. Mutta ne eivät riitä pulan poistamiseksi eivätkä ole kyenneet muuttamaan yleistä tendenssiä. Varmemman tuloksen tuottaisivat epäilemättä ylioppilasasuntolat, joissa maaseudun kodeista saapuvat opiskelijat saisivat halvan ja viihtyisän ympäristön.

Kiitollisesti on mainittava, että Kauppakorkeakoulun ylioppilas-kunta tarmokkaasti on pyrkinyt tätä päämäärää kohti. V:sta 1941 on sen omistamassa talossa Pohjois-Rautatienkadun varrella ylioppilas-asuntoloita, joissa nykyisin (v:sta 1947) on tilaa 72 opiskelijalle; näitä valittaessa on etusija annettu vähävaraisille ja etäällä pääkaupungista asuville. Korkeakoulukin on omalta kohdaltaan koettanut helpottaa tilannetta. Sen omistamassa talossa Topeliuksenkadun varrella on 9 asuinhuonetta käsittävä oppilasasuntola, jossa asuu 17 miesopiskelijaa, ja Vironkadun varrella olevassa huoneistossa on toinen asuntola, johon on sijoitettu 10 naisopiskelijaa. Mutta kun oppilasluku nykyisin on — huomioon ottamatta kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa tavoittelevia — yhdeksättäsataa, joista 60 % on kaupungin ulkopuolelta, on selvää, että tilanne ei vielä ole läheskään tyydyttävä.

Kiristyvän asuntopulan johdosta kansleri O. W. Louhivuori-vainajaa askarrutti hänen viimeisinä elinvuosinaan suurisuuntainen ajatus: englantilaismallisen internaattirakennuksen pystyttäminen maaseutu-oppilaita varten. Suunnitelma ei ehtinyt ensimmäistä hahmottelua pitemmälle ennenkuin aloitteen tekijän elämä katkesi. Ei ole kiellettävissä, että se toteutettuna merkitsisi hyvin huomattavaa, kenties ratkaisevaa helpotusta, mikäli asunnot saataisiin todella halvoiksi. Nykyhetkellä tuntuu kuitenkin siltä kuin tällaisen suuryrityksen perille vieminen olisi ylivoimainen tehtävä. Mutta nähdäkseni sitä ei sovi unohtaa, vaan on otettava esille kun mahdollisuudet sen toteuttamiseksi näyttäivät suotuisilta.

Mutta kansleri Louhivuoren kaunis ajatus internaattirakennuksen aikaansaamiseksi ei tarkoittanut yksinomaan asunnon valmistamista asunnottomille opiskelijoille. Internaattirakennus palvelisi — niin hän suunnitteli — toistakin tärkeää tarkoituspäätä, joka oli hänen sydäntään lähellä: se tekisi läheisemmän kosketuksen opettajien ja oppilaiden välille mahdolliseksi. Tarkoitus näet oli, että — ulkomaisten esikuvien mukaisesti — asuntolarakennuksessa asuisi myös nuorempia opettajia, jotka varsinaisen, korkeakoulussa tarjottavan opetuksen ulkopuolella antaisivat opiskelijoille ohjeita ja neuvoja.

Assistenttikunnan merkitys.

Tässä asiassa kansleri Louhivuori-vainaja kieltämättä kohdisti huomiota ilmeiseen epäkohtaan nykyisessä opetustoiminnassa. Mainitsin esitelmäni alussa, että opettajaa kohden on meillä oppilaita kovin paljon, jopa huomattavasti enemmän kuin yliopistossa, jossa suhteen on todettu olevan perin epäedullisen. Voidaan hyvällä syyllä väittää, että oppilaat tiettyssä mielessä joutuvat korkeakoulussa tuuliajolle — sikäli nimittäin, että opettajat eivät kerta kaikkiaan kykene vähälukuisuutensa takia antamaan henkilökohtaista ohjausta. Parhaalla kannalla tässä kohden on kieliopetus, jossa oppilaat on jaettu suhteellisen pieniin ryhmiin ja joutuvat siten lähempään kosketukseen opettajiensa kanssa. Paljon huonommin on laita varsinaisten ammattiaineiden, siis juuri niiden aineiden, jotka ymmärrettävistä syistä muodostavat korkeakoulun opetusohjelman ytimen. Näissä aineissa useimmat oppilaat saavat opetuksensa etupäässä kateederiluentojen puitteissa, eikä tällöin voi olla puhuttakaan persoonallisesta ohjauksesta. Opettaja voi tuskin nimeltäkään tuntea niitä kymmeniä tai satoja oppilaita, jotka täyttävät hänen edessään olevan luentosalin.

Amerikassa luennot, kuten tunnettua, ovat vapaampia kuin meillä, äänessä ei ole vain luennoitsija, vaan ylioppilaat tekevät yhtenäen kysymyksiä, joten luennot muodostuvat usein keskustelutilaisuuksiksi. Ilmeisesti tällainen järjestelmä on omiaan selventämään luennoilla käsiteltyjä asioita sekä saattamaan opettajien ja oppilaiden väliset kosketukset välittömämmiksi. Mutta käsittääkseni sen edellytyksenä on suhteellisen rajoitettu kuulijakunta, niinkuin Amerikan yliopistoissa, missä opettajia suhteessa opiskelijoihin on enemmän kuin meillä. Jos luentoja seuraamassa on, niinkuin pakollisissa aineissa korkeakoulussamme, parikolmesataa oppilasta, »amerikkalainen järjestelmä» tuskin voi antaa myönteisiä tuloksia.

Läheisempi kosketus opettajien ja oppilaiden välillä syntyy meillä seminaariharjoituksissa, joihin osallistuu vain parikymmentä opiskelijaa ja joiden kasvattavaa merkitystä ei voida tästä syystä tarpeeksi korostaa. Mutta vain osa, varsin vähäinen osa, joutuu tällä tavalla opettajiensa opastettavaksi — useimmat osallistuvat vain kahden pakollisen aineen seminaariharjoituksiin, muiden aineiden opiskelun tapahtuessa, kuten sanottu, yleisten kateederiluentojen varassa.

Kyseisen epäkohdan poistamiseksi edellä luonnehtimamme internaattilaitos tietenkin merkitsisi suurta edistysaskelta. Tällä hetkellä sillä kuitenkin on — valitettavasti — vain teoreettinen mielenkiinto. Mutta toisellakin tavalla päästäisiin nähdäkseni varsin pitkälle: assistenttilaitosta edelleen kehittämällä.

Kauppakorkeakoulun säännöissä ei ole sanottu mitään assistenttien tehtävistä, mutta nämä voitaneen pitää samoina kuin yliopistossa, ja täällä heidän tehtävänsä on konsistorin päätöksellä määrätty seuraavasti: »Assistenttien tehtävä on pitää demonstraatioita sekä osallistua henkilökohtaisen opetuksen antamiseen laboratorioskurssien tai -harjoitusten pitäjänä tai valvojina. Tämän lisäksi he avustavat professoreja heidän ohjatessaan pro gradu- tai liseniaattitutkimusten tekijöitä. Kurssien ja harjoitusten pitäjänä tai ohjaajina he myös joutuvat pitämään sisäänpääsy-, kertaus- ja päättökuulusteluja». Mainittujen tehtävien lisäksi assistentit suorittavat tieteellistä tutkimustyötä. Ohjelma on siis varsin laaja, mutta yleensä on käsitetty oppilaiden henkilökohtaisen ohjauksen kuuluvan assistenttien ensisijaisiin tehtäviin. Tämä käy ilmi mm. siitä tiedustelusta, jonka valtioneuvoston v. 1953 asettama assistenttien ja amanuenssien palkkausta käsittelevä komitea suoritti yliopistossa.

Käsitykseni mukaan juuri assistenttilaitoksen kehittämisen tulee kuulua Kauppakorkeakoulun tähdekkimimpiin tehtäviin, jos mieli tehostaa opetusta. On tästä syystä erittäin mieluista, että kuluneen lukuvuoden ja kesän aikana voitiin kiinnittää korkeakouluun kuusi uutta assistenttia, joista kaksi toimii kauppa-oikeudessa sekä yksi seuraavissa aineissa: kauppa- ja liikkeenhoito-opissa, talousmaantieteessä, kansantaloustieteessä ja talousmatematiikassa. Opettajaneuvoston kevätlukukaudella hyväksymän 3-vuotissuunnitelman mukaan assistenttien koko lukumäärä, joka nyt alkavan lukuvuoden alkaessa on 10, tulee v:n 1957 päättyessä olemaan 17. Suunnitelma, joka toivottavasti saa ministeriön siunauksen, merkitsee toteutuessaan, että korkeakoulussa on assistentteja kaikissa »ammattiaineissa», keskeisissä jopa kaksi tai kolme. Nähdäkseni koulu silloin voi luottavaisin mielin lähteä uudelle taipaleelle — tietysti edellyttäen, että assistenteiksi saadaan pystyviä työntekijöitä, niinkuin tähänkin asti.

Mutta assistenttilaitoksen kehittäminen on toisessakin suhteessa korkeakoulun tulevaisuutta silmällä pitäen tärkeä: tieteellistä jälkikasvua ajatellen. Assistenttien tehtäviin kuuluu myös, niinkuin edellä mainittiin, tieteellisen tutkimustyön harjoittaminen. Hartaasti on toivottavaa, että tämä tutkimustyö johtaisi muiden tulosten ohella väitöskirjaan ja että assistenteista sitten aikaa myöten saataisiin korkeakouluun päteviä opettajavoimia.

Tältä paikalta on aikaisemminkin lausuttu huolestuminen siitä, että korkeakoulun opettajavirkkojen täyttäminen tuottaa vaikeuksia pätevien hakijoiden puutteen johdosta. Tällä hetkellä on mm. kolme professuuria täyttämättä, eikä nuoria taloustieteiden tutkijoita, jotka ansioittensa puolesta voisivat ja jotka myös haluaisivat liittyä korkeakoulun opetta-

jistoon dosentteina, ole juuri ensinkään näköpiirissä. Korkeakoulun opettajan ura ei näy houkuttelevan, mitä kenties ei sovi suuresti ihmetellä, katsoen siihen, että kauppatieteiden kandidaateille, liseniaateista ja tohtoreista puhumattakaan, helposti avautuu käytännöllisessä liike-elämässä paremmin palkattuja ja väljäreajaisempia toimialoja. Opettajistonsa jälkikasvun turvaamiseksi korkeakoulun on syytä odottaa juuri assistenteista apua. Se, että he ovat vastaanottaneet tällaisen toimen, lienee tulkittava siten, että heillä on harrastusta tutkimus- ja opetus-työhön, ja toivoa sopii siitä syystä, että he pysyisivät tällä kenties ohdakkeisella, mutta rikassisältöisellä ja mielenkiintoa tarjoavalla tiellä. Tieteellisiä probleemoja ei tule puuttumaan — sekä sellaisia, joilla on yleistä kantavuutta, että sellaisia, jotka liittyvät opetukseen ja hyödyttävät tätä.

Opetuksen tehtävät ja päämäärät.

Kauppakorkeakoulun opetuksen päämääränä tulee tietenkin ensisijassa olla — siitä voitaneen olla yksimielisiä — sellaisten tietojen ja taitojen antaminen, että loppututkinnon suorittaneet voivat selviytyä niistä tehtävistä, jotka odottavat heitä yhteiskunnan palveluksessa. Mutta, voidaan kysyä, onko tämä päämäärä riittävä? Onko akateemisen opetuksen pysähdyttävä tähän vai onko opetuksen ehkä pidettävä silmällä ammattitietojen ohella myös yleissivistyksellisiä näkökohtia?

Olisi kovin mieluista ajatella, että korkeakoulun opinnot olisivat myös henkisesti kasvattavia ja kohottavia ja että opintonsa päättäneet veisivät korkeakoulun jättäessään yleissivistyksellisen pääoman, joka auttaisi heitä hoitamaan velvollisuuksiaan myös yhteiskunnan jäseninä ja maan kansalaisina. Tästä tuskin voidaan olla eri mieltä. Mutta jos tämä toivomus merkitsisi uusien, »yleissivistävien» aineiden ottamista korkeakoulun opetusohjelmaan, se ei ole niinkään helposti toteutettavissa. Lukujärjestys on jo nykyisellään niin ylikuormitettu, että yleistä kulttuuritietoutta palvelevien ei-ammattiaineiden sijoittaminen siihen on tuskin mahdollista, ei ainakaan pakollisina aineina — ja vapaaehtoisina ne varmaankaan eivät vastaisi tarkoitustaan, koska useimmilla oppilailla on jo täysi työ kunnolla selviytyä nykyisistä tutkintovaatimuksista. Mutta onko mainitunlaisten »yleissivistävien» aineiden puuttuminen opetusohjelmasta kovin vakava puute? Minulla on se käsitys, että useat Kauppakorkeakoulussa edustetut aineet jo sinänsä ovat yleissivistäviä, näköaloja avartavia ja palvelevat yleistä kansalaistietoutta. Tässä kohden korkeakoulumme epäilyksettä on onnellisemmassa asemassa kuin useat muut ammatilliset korkeakoulut tai yliopistolliset tiedekunnat. Tästä syystä ei voida oikeutetusti väittää, että valmistuneet

ekonomit, mikäli he ovat tunnollisesti pyrkineet omaksumaan tarjolla olevan opetuksen, olisivat saaneet yksipuolisen ammattikoulutuksen, joka kelpaisi vain ahtaasti rajoitettua liiketoimintaa varten. Heillä on — ja kokemus on osoittanut tämän väitteen oikeaksi — edellytyksiä hyvin suorittaa tehtävänsä yhteiskunnassa myös ihmisinä ja kansalaisina.

Mutta loppujen lopuksi ei riitä se, että oppilaamme korkeakoulusta lähtiessään vievät muassaan vankan tietopuolisen valmennuksen. Heidän tulee myös — ja ennen kaikkea — olla moraalisesti nuhteettomia. Tätä seikkaa on syytä korostaa monien viime aikoina sattuneiden tapausten johdosta. Tuon tuostakin ovat päivälehdet tietäneet kertoa väärinkäytöksistä, vilpillisyydestä, keinottelusta ja lahjusten otosta, joihin ovat syyllistyneet sekä yksityisten likeyritysten että valtion ja kuntien palveluksessa olevat henkilöt, tavoitellakseen omia henkilökohtaisia etuja ja hyötyäkseen yhteiskunnan kustannuksella. Suomen kansaa on totuttu pitämään rehellisenä ja lahjomattomana kansana, ja sitäkin tuskallisempia ovat tällaiset ilmiöt. Eivätkä ne muutu paljon kauniimmiksi siitä, että voidaan viitata sodanjälkeisiin poikkeuksellisiin oloihin, jotka ovat olleet omiaan heikentämään oikeustajuntaa.

Ei voitane kieltää, että liike-elämässä toimivat henkilöt joutuvat ammattinsa takia useammin kuin monet muut kiusaukseen menetellä, ellei suorastaan lainvastaisesti, niin ainakin niin, että teot eivät kestä kansalaismoraalin ylevien vaatimusten edessä. Nousevalle liikemiespolvelle, joka korkeakoulussamme valmistautuu suorittamaan tehtävänsä yhteiskunnassa, ei siitä syystä voida tarpeeksi usein elämän ylimpänä ohjeena terottaa mieliin, että maan tulevaisuus länsieurooppalaisena kulttuuri- ja oikeusvaltiona olennaisesti riippuu siitä, että kansalaiset vilpittömästi ja rehellisesti, tietoisina sosiaalisista velvollisuuksistaan hoitavat heille uskotut tehtävät. Ja sitäpaitsi: että vain rehellinen vaelus antaa heille itselleen todellista tyydytystä. Eräs ajattelijoihimme on mietelmäkokoelmassaan lausunut totuuden, joka valitettavan usein unohdetaan: että onni ja menestys, joita me mielellämme toivotamme ystävillemme, eivät ole identtisiä, vaan toisinaan jopa täysin vastakkaisia käsitteitä. Menestyminen, jonka kannustimina ovat rahanahneus, omanvoitonpyynti tai vallanhimo ja joka saavutetaan moraalisesti aliarvoisilla keinoilla, ei tuo muassaan todellista iloa ja tyydytystä, »hyvää omaatuntoa», toisin sanoen onnea. Paikkansa pitää yhä vanha suomalainen totuudensana: rehellisyys maan perii.